

REFERAT By- og Miljøudvalget 2018-21 d. 20-08-2018

Mødedato Mandag d. 20. august 2018 kl. 21:55

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Orientering om affaldsmåling nr. 11, forår 2018.....	5
Orientering om graffitimåling nr. 12, forår 2018.....	8
Orientering vedrørende grundvandsbeskyttelse på Frederiksberg.....	11
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde og 2. viceborgmester Michael	14
Endelig vandforsyningsplan 2018-2021.....	17
Procesplan for FNs verdensmål.....	19
Frederiksberg Kommunes træpolitik og tilhørende handlingsplan.....	21
Flere grønne byrum - kortlægning og projekter til udførelse 2018.....	23
Grønne gavle - Projekter til udførelse 2018.....	28
Disponering af midler til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg, herunder opsætning af "K	30
Godkendelse af revideret plan for etablering af 200 bilparkeringspladser i 2018.....	33
Etablering af parkeringsplads i henhold til regler om parkeringsfonden.....	35
Årsrapport for klimatilpasningsindsatsen 2018.....	37
Skybrudssamarbejde om Harrestrup Å: Kapacitetsplan 2018 og Aftaletillæg 4.....	38
Byggesagsbehandlingen, status.....	40
Bendzvej, Hoffmeyersvej og Peter Bangs Vej - Etablering af altaner mod gård- og gadeside.....	45
H.C. Ørsteds Vej 70 - Konvertering af erhverv til bolig.....	50
J.M. Thieles Vej 8/Bille Brahes Vej 12-14 - to tagboliger.....	53
Startredegørelse for lokalplan for Generationernes Frederiksberg - Ingeborggården.....	55
Startredegørelse for lokalplan for boliger på Lindevangs Allé.....	58
Mindre omdisponering og nye skilte i Nordre Fasanvej Kvarteret.....	61
Forslag til elbilstrategi.....	64
Ruteføring for Frederiksbergbus linje 72.....	69
Budgetforslag 2019 - By- og Miljøudvalget.....	72
2. Forventet regnskab 2018.....	73
Lukket.....	84
Lukket.....	85
Lukket.....	86

Punkt 265: Meddelelser

00.22.04-P35-3-17

Sagsfremstilling

a. Besigtigelse

Besigtigelse af Nyelandsvej 10, taghave foreslås berammet mandag den 17. september 2018 kl. 8.00. Sagen behandles på udvalgsrådet den 17. september 2018.

b. Nabomøbler på Solbjerg Plads afsluttet

På mødet den 7. maj 2018 gav By- og Miljøudvalget tilladelse til opsætning af Nabomøbler på Solbjerg Plads fra Frederiksbergdagene i juni til den 6. august 2018 med mulighed for forlængelse til oktober, såfremt der ikke opstod væsentlige problemer med opstillingen og driften heraf. Forvaltningen og arrangørerne vurderer, at den midlertidige installation har været en succes og blevet vel modtaget af byens borgere og besøgende, som har benyttet sig af muligheden for en pause på pladsen. Imidlertid er en stor del af liggestolene forsvundet eller gået i stykker, så arrangøren besluttede at fjerne de sidste liggestole, blomsterkummer og planteøer fra Solbjerg Plads fredag den 17. august 2018.

c. Generationernes By: Udpegning af medlemmer til bedømmelsesudvalget for nyt plejecenter og nye byrum på Betty Nansens Allé

I forbindelse med etableringen af nyt plejecenter og nye byrum på Betty Nansens Allé besluttede Kommunalbestyrelsen den 26. februar 2018 (sag nr. 24), at der nedsættes et bedømmelsesudvalg samt at der indhentes navne fra valggrupperne på medlemmerne til bedømmelsesudvalget. Bedømmelsesudvalget består af i alt 7 deltagere, hvor Kommunalbestyrelsen er repræsenteret ved 5 deltagere. Borgmesteren er formand, og relevante fagudvalg (Ældre- og Omsorgsudvalget og By- og Miljøudvalget) skal hver udpege to medlemmer til bedømmelsesudvalget. FFB's organisationsbestyrelse udpeger to medlemmer. Bedømmelsesudvalget understøttes af forvaltningen, KAB, rådgivere samt Ældrerådet og Handicaprådet.

Det bemærkes, at Betty 3 udbydes som udbud med forhandling, i modsætning til et traditionelt udbud med projektkonkurrence. Dette indebærer et krav om, at der foretages en evaluering med udgangspunkt i de aftalte tildelingskriterier og de underliggende delkriterier.

Der er desværre ikke indmeldt medlemmer til deltagelse i bedømmelsesudvalget, og forvaltningen anmoder derfor om, at der senest den 27. august udpeges medlemmer til bedømmelsesudvalget. der vil blive arrangeret en introduktion til processen i forbindelse med udvalgsaftenen den 17. september 2018.

d. Lukning af Dalgas Boulevard i forbindelse med klimaprojekt og udskiftning af værn

Dalgas Boulevard vil periodevis være lukket grundet klimaprojekt og udskiftning af værn imellem Bernhard Bangs Allé og Finsensvej. Fra den 28. august 2018 til udgangen af oktober vil vejen være ensrettet i nordgående retning (fra Finsensvej til Bernhard Bangs Allé), mens vejen vil være helt afspærret i weekenden den 1.-2. september 2018. Desuden vil vejen spærres igen senere i løbet af efteråret i forbindelse med udskiftning af værnet, men disse datoer er endnu ikke kendt. Forvaltningen er opmærksomme på at koordinere de to arbejder, så færrest mulige gener opstår.

e. Mulighed for cykling under udførelse af fjernvarmearbejde på Roskildevej

På udvalgsrådet den 13. august spurgte udvalget ind til muligheden for at opretholde cykeltrafik i begge retning under Frederiksberg Forsynings fjernvarmearbejde på Roskildevej.

Frederiksberg Forsynings aktuelle fjernvarmearbejde på Roskildevej ensretter vejen, så det er muligt at køre for både bilister og cyklister mod vest, mens den modsatte del af vejen hidtil har været spærret for cykeltrafik. Cyklisterne er derfor indtil videre blevet opfordret til at benytte Den grønne sti. Forsyningen etablerer nu fælles sti på fortovet for både cyklister og fodgængere i østgående retning fra Borgmester Fischers Vej til Søndre Fasanvej. Desuden etablerer Frederiksberg Forsyning en midlertidig cykelsti på kørebanen på en del af strækningen i østgående retning ud for Nordens Plads. Der vil dog af sikkerhedsmæssige årsager være enkelte mindre strækninger, hvor der på tidspunkter ikke vil være muligt at cykle men kun at trække sin cykel.

Arbejdet på Roskildevej giver ophobning af trafik andre steder i byen. Derfor vil forvaltningen sammen med Frederiksberg Forsyning finde en løsning med mulighed for udvidelse af arbejds-tiden i hverdagene til kl. 18 samt arbejde i weekenderne fra kl. 9-15, eller at Frederiksberg Forsyning afsætter yderligere ressourcer til opgaven i anlægstiden. Dette forventes at fremme færdiggørelsen af arbejdet.

Frederiksberg Forsyning har stort fokus på de sikkerhedsmæssige krav i forbindelse med fjernvarmearbejdet sammen med fremkommeligheden for alle trafikanter, ligesom der er et tæt samarbejde mellem forvaltningen og Frederiksberg

Forsyning for at finde de bedste løsninger, mens arbejdet står på.

f. Dispensation fra materialebestemmelse i lokalplan 214, Roskildevej 54

By og Miljøområdet meddeler, at Byggeri og Arkitektur giver dispensation fra materialebestemmelsen vedrørende facadematerialer i Lokalplan 214 Roskildevej 54.

I Lokalplanens bestemmelser pkt. 6 Bebyggelsens ydre fremtræden beskrives, at: Facader skal udføres i træbeklædning, ophængt blødstøgen tegl, mørk forpatineret zink, eller tombak (legering af kobber og messing) eller en kombination heraf. Mindre bygningsdele kan udføres i andre materialer, hvis det bidrager til en god arkitektonisk helhed. Træpartier skal indgå og behandles, så de fremstår med en varm glød”.

Der gives dispensation for denne bestemmelse og tilladelse til, at byggeriet VenligboligPlus, der opføres på Roskildevej 54 af Frederiksberg Forenede Boligselskaber, opføres med en facade, der er beklædt med facadematerialet ”Sort Plannja Trend”, der er en stålplade med belægning af zink. Forvaltningen har foretaget den vurdering, at denne facadeplade er af god holdbar materialekvalitet, og at den i sit udtryk vil fremstå med samme materialekvalitet og udtryk som en ”mørk forpatineret zink”.

g. Supercykelstierne Indre Ringrute og Albertslundruten - tællinger

I forbindelse med evaluering af de fem supercykelstier, som blev indviet i 2017, vil der blive foretaget cyklisttællinger, komfortmålinger, rejsehastighedsmålinger og interviews i september 2018. For Frederiksberg Kommunes vedkommende gælder det Indre Ringrute, hvor tællingen vil finde sted på Den Grønne Sti mellem Rolighedsvej og Thorvaldsensvej.

For at følge udviklingen på alle supercykelstier, vil der også blive foretaget cyklisttællinger på de øvrige supercykelstier, herunder Albertslundruten. I Frederiksberg Kommune vil tællingen finde sted på Finsensvej øst for Sønderjyllands Allé.

h. Startredegerelse for lokalplan for Generationernes Frederiksberg - Ingeborggården

Sag om Startredegerelse for lokalplan for Generationernes Frederiksberg – Ingeborggården, er tilknyttet et bilag; selve startredegerelsen, som beklageligvis er en udgave, hvor der mangler nogle illustrationer. Udgave med indsatte illustrationer forelægges under behandlingen af punktet.

Punkt 266: Orientering om affaldsmåling nr. 11, forår 2018

04.01.00-G01-254-18

Resume

Affaldsmåling nr. 11 viser, at den samlede affaldsmængde er faldet med 2 procent i forhold til sidste års forårsmåling, der almindeligvis sammenlignes med. Således er antallet af registrerede stykker henkastet affald i denne måling 7.220, hvorimod sidste års forårsmåling lå på 7.387. Også siden seneste måling i efteråret er der sket et lille fald i mængden af henkastet registreret affald. Den positive tendens har pågået siden forårsmålingen 2013, hvilket understreger, at Frederiksberg Kommunes indsats på området har effekt. Udvalget forelægges sagen til orientering.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog orientering om affaldsmåling nr. 11, forår 2018 til efterretning og anmodede forvaltningen om at undersøge muligheden for at gennemføre en kampagne, hvor der gøres opmærksom på, at cigaretskodder kan smides i de almindelige affaldskurve i byen.

Indstilling

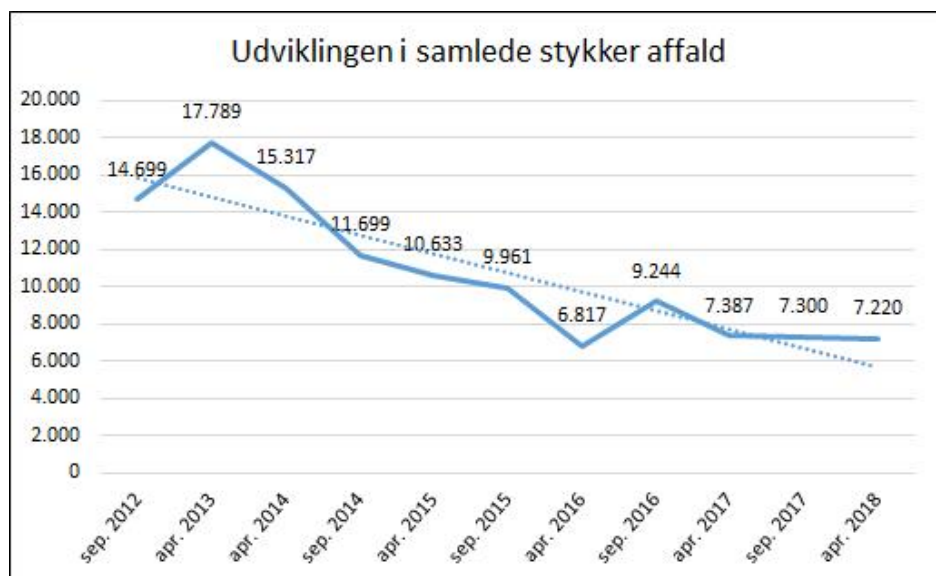
By- og Miljøområdet indstiller, at orientering om affaldsmåling nr. 11, forår 2018 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

By- og Miljøområdet får to gange om året foretaget en affaldsmåling på seks udvalgte vejstrækninger på Frederiksberg. Det drejer sig om Nordre Fasanvej, Falkoner Allé, Gammel Kongevej, H.C. Ørsteds Vej, Finsensvej og Peter Bangs Vej. Her optælles henkastet affald på en rute på 500 meter på begge sider af vejen samt 15 centimeter ud på kørebanen. Renholdelsesindsatsen er højt prioriteret i Frederiksberg Kommune og omfatter daglig fjernelse af henkastet affald på kommunens veje og grønne arealer. Resultatet af målingerne understreger, at kommunens indsats har en positiv effekt i forhold til henkastet affald. Erfaringer viser også, at det er vigtigt med en vedvarende afhjælpende indsats, da det i sig selv virker præventivt.

Resultaterne af målingen

Siden sidste forårsmåling i april 2017 er der sket et fald på 2 procent i det samlede antal registrerede stykker affald (nyeste rapport er vedlagt sagen i bilag 1). Antallet er således det næstlaveste i alle 11 målinger, som det fremgår af nedenstående figur over udviklingen i samlede stykker affald.

Det ses også af figuren, at den samlede mængde registreret affald endvidere er faldet en smule siden sidste måling i efteråret 2017 med godt og vel 1 procent. Almindeligvis holdes den nyeste måling op imod målingen på samme tidspunkt året før for at få et bedre sammenligningsgrundlag, idet affaldsmængden og -typen kan være sæsonafhængig. Tendensen er tydeligt for nedadgående, og kurven er faldet med 59 procent, siden anden måling i foråret 2013.

Affaldsfraktionerne

Idet antallet af cigaretskod er langt den største affaldsfraktion, er det også afgørende for målingens udfald, hvilket kun understreger vigtigheden af at fokusere renholdelsesindsatsen på cigaretskod. Det gælder også i denne måling, selv om antallet af cigaretskod siden sidste års forårsmåling kun er faldet med godt og vel 1 procent. Det kan dog påpeges, at

antallet af cigaretskod har ligget på et nogenlunde stabilt lavt niveau de sidste tre målinger, og at den overordnede tendens er for nedadgående, hvilket nedenstående figur viser.

Cigaretskod er uden sammenligning den mest udbredte affaldstype, og den udgør hele 88 procent af det optalte affald i målingen. Andelen af cigaretskod set i forhold til de øvrige affaldsfraktioner har ligget stabilt de sidste fire år med et gennemsnit på 89 procent. Der er optalt flest cigaretskod på Falkoner Allé og H.C. Ørsteds Vej (henholdsvis 1.355 og 1.350 stykker), som ligeledes er de ruter med flest registrerede stykker affald i alt (henholdsvis 1.524 og 1.534 stykker), mens der er optalt færrest cigaretskod på Peter Bangs Vej og Finsensvej (henholdsvis 710 og 778 stykker).

Andre affaldsfraktioner er faldet og steget mere procentvis, men målt i absolutte tal er disse udsving ikke af væsentlig størrelsesorden, og har derfor ikke den store betydning for det samlede antal stykker affald. Et eksempel herpå er antallet af hundelorte, der er steget fra 8 til 24 stykker.

Kategorien Andet (dækker blandt andet over ispinde, cigaretpakker, plastikflasker, elastikker, tøj, metalstykker, cykellygter, lightere, læbepomader, fyrfadsllys, tape, smykker, nøgler, batterier, sutter med videre) udgør 4 procent af den samlede mængde affald, hvorved denne affaldsfraktion er den største udover cigaretskod. Denne kategori er faldet med 23 procent, mens glas, som er den tredjestørste affaldsfraktion i denne måling, er faldet 35 procent, og nu udgør, hvad der svarer til knap 2 procent af den samlede affaldsmængde.

Ruternes fordeling

I denne måling er det samlede antal registrerede stykker henkastet affald faldet på halvdelen af ruterne siden optællingen i april 2017. Størst er faldet på Peter Bangs Vej med 34 procent eller 414 stykker, som også er den rute, der har det laveste antal registrerede stykker henkastet affald i alt på 821. Den største stigning er sket på Falkoner Allé, hvor der er optalt 45 procent eller 470 flere stykker affald. Det er imidlertid H.C. Ørsteds Vej, der er den rute med flest registrerede stykker henkastede affald i alt på 1.534 – 10 stykker affald mere end Falkoner Allé, hvor der i alt er registreret 1.524 stykker affald.

Udover cigaretskod, som er en væsentlig faktor i antallet af registrerede stykker affald på en given rute, kan for eksempel glas også give udsving, idet blot én splintret flaske hurtigt kan tælle for mere end hundrede stykker affald. Derfor varierer netop denne affaldsfraktion ofte meget fra måling til måling. Det er således vigtigt at være opmærksom på, at denne optællingsmetode udtrykker et øjebliksbillede af affaldsmængden på de enkelte ruter, hvorfor også den aktuelle vejsituation og andre faktorer såsom arrangementer i byens rum med videre spiller ind på målingens resultater. Antallet af og udviklingen i registrerede stykker affald er ikke et direkte udtryk for indsatsen mod affald på kommunens gader og stræder.

Forvaltningens tiltag

Frederiksberg Kommune har allerede en del askebægre stående frit i forbindelse med offentlige bænke og affaldskurve samt hængende på affaldskurve. Cigaretskod er særligt et problem ved busstoppesteder og metrostationer, hvor der er megen gennemgang. Derfor har forvaltningen i 2017 på de mest belastede busstoppesteder udlagt faste fuger mellem fliser og chaussésten, så cigaretskod ikke lægger sig mellem fugerne men ovenpå, hvorved renholdelsen bliver lettere og mere effektiv. På fem ud af de seks affaldsruter er der således udlagt fuger ved busstoppesteder. Der kan ses en tydelig effekt, idet cigaretskoddene ikke sætter sig fast, og området ved busstoppestederne fremstår renere. Arbejdet med udlægning af fuger vil fortsætte, såfremt der er disponible driftsmidler indenfor fortovsrenoveringen. Samtidig er der indført fast aftenrenhold, hvilket har en meget positiv indvirkning på renholdelsen.

By- og Miljøområdets vurdering

Denne 11. måling har med en samlet affaldsmængde på 7.220 det næstlaveste antal registrerede henkastede stykker affald. Målingen viser således, at den positive udvikling fortsætter. Rapporten bekræfter samtidig, at cigaretskod uden tvivl er den type affald, der henkastes oftest, idet skod udgør 88 procent af den samlede affaldsmængde.

Siden april 2013 er den samlede optalte affaldsmængde reduceret med 10.569 stykker, hvilket svarer til et fald på 59 procent. Den store reduktion i mængden af henkastet affald over de seneste fem år vurderes til dels af hænge sammen med kommunens højt prioriterede renholdelsesindsats og bekræfter således Broken Window-teorien om, at affald avler affald. By- og Miljøområdet vurderer i denne forbindelse, at den høje renholdelsesindsats fortsat bør prioriteres for at have en ren by.

Økonomi

Orienteringen i sig selv har ingen økonomiske konsekvenser for kommunen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget
SV/SHP

Bilag

Affaldsmåling nr. 11, april 2018

Punkt 267: Orientering om graffitimåling nr. 12, forår 2018

04.01.00-G01-254-18

Resume

By- og Miljøområdet har modtaget den nyeste graffitimåling, som er nummer 12 i rækken. Resultatet er endnu en gang positivt, idet antallet af registrerede stykker graffiti er faldet med 4 procent siden sidste måling, og er det absolut laveste i alle 12 målinger. Sagen forelægges til udvalgets orientering.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog orienteringen om graffitimåling nr. 12, forår 2018 til efterretning.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at orienteringen om graffitimåling nr. 12, forår 2018 tages til efterretning.

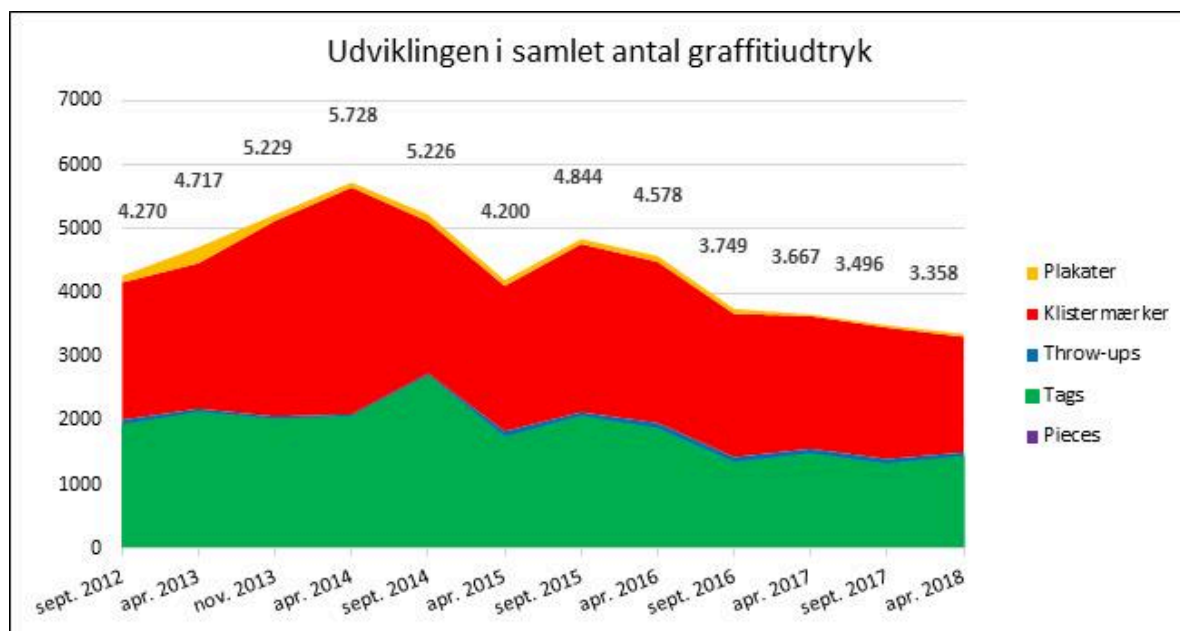
Sagsfremstilling

By- og Miljøområdet får to gange årligt foretaget en graffitimåling på seks udvalgte vejstrækninger, og denne 12. måling er gennemført i april 2018 (se rapport i bilag 1). Der tælles graffiti på begge sider af de seks ruter, som er en vejstrækning på én kilometer, hvilket vil sige, at der i alt registreres graffiti på to kilometer facade/byudstyr på hver rute.

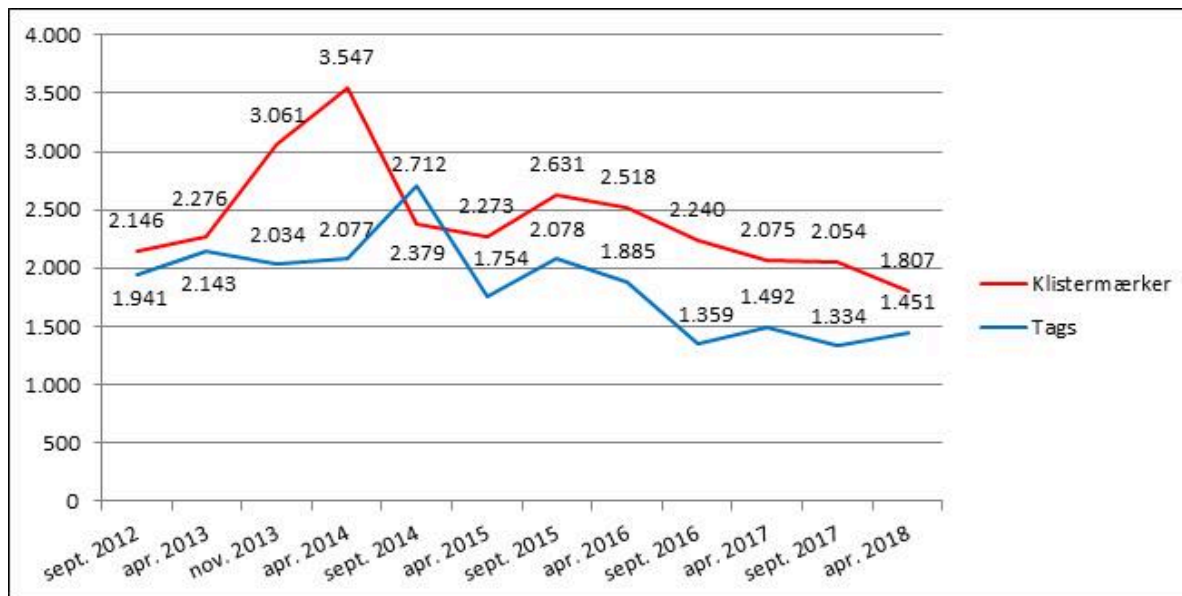
Målingens resultater

Denne 12. graffitimåling viser, at det samlede graffitiudtryk endnu en gang er faldet – denne gang med 4 procent i forhold til sidste måling i efteråret 2017. Således er det samlede antal graffitiudtryk ved målingen i april 2018 3.358 styk. Der er tale om lille fald i forhold til sidste måling. Både antallet af klistermærker, throw-ups og pieces er faldet (med henholdsvis 12 og 20 procent samt 1 piece), mens der er sket en stigning i antallet af tags og plakater (henholdsvis 9 og 20 procent). Tags og klistermærker er som regel de to graffiti typer, der registreres flest af, hvilket også er gældende i nærværende måling, hvorfor disse graffiti typer har stor betydning for den samlede måling.

Den positive udvikling i det samlede antal graffiti typer har – med undtagelse af en enkelt højere måling i efteråret 2015 – pågået i de sidste fire år siden fjerde måling i foråret 2014, hvilket understreger, at Frederiksberg Kommunes indsats på graffitiområdet har effekt. Antallet af graffitiudtryk er i denne måling det absolut laveste i alle 12 målinger. I figuren herunder ses det samlede antal graffitiudtryk, hvor resultaterne af alle målinger giver et overblik over udviklingen i mængden af graffitiudtryk og fordelingen mellem dem.

Af figuren ovenfor fremgår det, at der i denne måling i alt blev registreret 3.358 graffitiudtryk. Heraf er 54 procent af udtrykkene klistermærker, mens tags udgør 43 procent, throw-ups 2 procent, plakater 1 procent, og der var 0 pieces. Tags og klistermærker er dermed fortsat de graffiti typer, der dominerer gadebilledet, og som tilsammen udgør 97 procent af denne målings samlede graffitiudtryk. Udviklingen for disse to graffiti typer beskrives i grafen nedenfor, og heraf fremgår det, at antallet af klistermærker i denne måling er det laveste i alle 12 målinger, mens antallet af tags er steget en anelse fra seneste måling, så det nu ligger på det tredje laveste niveau.

Ruternes fordeling

På fire ud af seks ruter er der sket et fald i antallet af registrerede graffitiudtryk. De to ruter, hvor der er sket en stigning, er samtidig de ruter, der har flere tags end klistermærker, mens der på de øvrige ruter er registreret flest klistermærker. Som i tidligere målinger er den rute med færrest klistermærker, den rute med de laveste antal graffitiudtryk i alt. Fem af de seks ruter ligger på et nogenlunde ens niveau af registrerede antal graffitiudtryk svingende fra 415 som det laveste til 522 som det højeste. Den sidste rute (Rute 4) derimod har hele 960 graffitiudtryk, hvilket er dobbelt så meget som gennemsnittet for de resterende ruters antal graffitiudtryk.

Rute 4 har stort set i alle 12 målinger haft flest registrerede graffitiudtryk af alle seks ruter. Det gælder også i denne måling, hvor der er registreret knap 29 procent af det samlede antal. Dog har ruten oplevet en positiv udvikling, idet antallet af graffitiudtryk på ruten er faldet med knap 18 procent siden sidste optælling. Forvaltningen er særligt opmærksom på området, da det er plaget af en del graffiti. Der er skrevet ekstra til bygningsejere og ledningsejere i området, der har graffiti på deres ejendomme, og der er således en udvidet og god dialog.

Rute 6 har ligesom i mange tidligere målinger færrest graffitiudtryk med 415 styk. Dog er antallet af graffitiudtryk på ruten steget siden sidste måling med 33 procent. Til sammenligning er der registreret 632 klistermærker på rute 4, mens der på rute 6 "kun" er registreret 68 klistermærker. Omvendt er rute 6 den rute, der er hårdest ramt af throw-ups med 32 styk, hvorimod der på rute 1-4 er optalt 0-5 styk. Der er således en stor forskel mellem ruternes samlede antal graffitiudtryk og fordelingen mellem typerne.

Kommunens indsats

Graffitiindsatsen, som er højt prioriteret i Frederiksberg Kommune, omfatter dagligt tilsyn med graffiti, løbende fjernelse af graffiti på kommunens byudstyr og ejendomme samt henvendelser til ejere af forsyningskabe, bygninger mv. med opfordring til at få fjernet graffiti på deres ejendom.

Generelt er graffiti trykket i bybilledet stabilt lavt, hvilket også fremgår af denne rapport, og det har en positiv afsmittende effekt på bygningerne i nærområdet, som ikke i samme grad rammes af graffiti som tidligere. Forvaltningen har fokus på fremsendelsen af graffiti breve til de grundejere, som ejer bygninger, hvor der er registreret graffiti. På samme måde har forvaltningen en tæt dialog med aktører i byens rum (private loppemarkedsarrangører, viceværter og forretnings- og erhvervsdrivende mv.) i forhold til fjernelse af graffiti, plakater og klistermærker. Det giver en positiv og konstruktiv dialog, der sammen med den fortsatte praksis omkring udsendelse af graffiti breve ofte resulterer i umiddelbare afrensninger, og at flere tilmelder sig graffiti afrensningsordninger.

By- og Miljøområdet vurdering

Som det fremgår af resultaterne for denne 12. måling, er det med Frederiksberg Kommunes graffitiindsats lykkedes at holde graffiti trykket nede. De seneste fire år har – med én enkelt undtagelse i efteråret 2015 – vist en positiv nedadgående tendens i antallet af registrerede graffitiudtryk, og trykket er faldet med hele 41 procent fra det højeste niveau til det laveste niveau i denne måling. Således er Frederiksberg Kommunes vision om mindre graffiti i bybilledet effektueret, selv om der stadig er rum for at blive en by med endnu mindre graffiti.

By- og Miljøområdet vurderer således, at den fortsatte og konstante indsats mod graffiti er vigtig, og har stor indflydelse på, at graffiti trykket fortsat kan holdes i ave.

Økonomi

Orienteringen har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser for kommunen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget
SV/SHP

Bilag

Graffitirapport nr. 12, april 2018

Punkt 268: Orientering vedrørende grundvandsbeskyttelse på Frederiksberg

09.08.00-G00-222-17

Resume

By- og Miljøudvalget tog den 28. maj 2018 den samfundsøkonomiske analyse af drikkevandsindvindingen på Frederiksberg til efterretning. By- og Miljøudvalget bad i den sammenhæng forvaltningen om at vurdere mulighederne for at pumpe grundvand til kloak. Frederiksberg Forsyning A/S vurderer i den forbindelse, at oppumpning af grundvand vil belaste renseanlægget væsentligt. Endvidere er det vurderet, at oppumpning af grundvand til recipient vil medføre betydelige negative konsekvenser. Udvalgsformanden for By- og Miljøudvalget har afholdt et møde med regionsrådspolitikere med særlig interesse for Frederiksberg og i den forbindelse har forvaltningen udarbejdet en prioriteret liste med grundvandsbeskyttende indsatser. By- og Miljøudvalget skal tage orienteringen om status for den fremtidige drikkevandsindvinding på Frederiksberg til efterretning.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog,

1. orienteringen om Frederiksberg Forsynings notat, "Samfundsøkonomisk analyse af indvindingen på Frederiksberg. Vurdering af afværgesscenarie som alternativ til drikkevandsproduktion", som vurderer, at udledning af oppumpet grundvand til henholdsvis kloak og recipient ikke er en reel mulighed til efterretning,
2. orienteringen om det afholdte politiske møde mellem Frederiksberg Kommune og regionsrådspolitikere samt notatet "Indsatser til grundvandsbeskyttelse i Frederiksberg Forsynings indvindingsopland" til efterretning.

Et mindretal (Thyge Enevoldsen) tilkendegav, at Enhedslisten ønsker muligheden for at pumpe grundvand i kloakken belyst, og at Enhedslisten principielt er imod, at råvand, der ikke er rent, renses og benyttes som drikkevand.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller

1. at orienteringen om Frederiksberg Forsynings notat, "Samfundsøkonomisk analyse af indvindingen på Frederiksberg. Vurdering af afværgescenarie som alternativ til drikkevandsproduktion", som vurderer, at udledning af oppumpet grundvand til henholdsvis kloak og recipient ikke er en reel mulighed tages til efterretning,
2. at orienteringen om det afholdte politiske møde mellem Frederiksberg Kommune og regionsrådspolitikere samt notatet "Indsatser til grundvandsbeskyttelse i Frederiksberg Forsynings indvindingsopland" tages til efterretning.

Sagsfremstilling

By- og Miljøområdet skal hermed orientere om status i sagen om den fremtidige drikkevandsindvinding på Frederiksberg.

By- og Miljøudvalget tog den 28. maj 2018 den samfundsøkonomiske analyse af drikkevandsindvindingen på Frederiksberg til efterretning. Forvaltningen blev anmodet om en "belysning af at pumpe vand til kloak". Forvaltningen har modtaget et notat fra Frederiksberg Forsyning A/S, der belyser konsekvenserne af afledning af oppumpet grundvand til henholdsvis kloak og udledning til recipient som alternativ til indstilling af drikkevandsindvindingen på Frederiksberg. Notatet benævnes i det følgende Afværgescenariet.

Herudover blev der den 11. juni 2018 afholdt et politisk møde med Frederiksberg Kommunes regionsrådspolitikere om den fremtidige drikkevandsindvinding på Frederiksberg, i det følgende benævnt Politikermødet.

Afværgescenariet

Den samfundsøkonomiske analyse af konsekvenserne af, at Region Hovedstaden, der varetager den offentlige indsats over for jord- og grundvandsforurening, ikke foretager grundvandsbeskyttende indsatser på Frederiksberg frem til 2024 blev forelagt By- og Miljøudvalget den 28. maj 2018. Analysen viser blandt andet, at grundvandsspejlet vil stige, hvis det som følge af forureningsbelastningen bliver nødvendigt at indstille drikkevandsindvindingen. Dette vil have betragtelige negative samfundsøkonomiske konsekvenser, blandt andet til sikring af bygninger mod vandtryk og indtrængen af vand i kældre. By- og Miljøudvalget bad på denne baggrund om en belysning af konsekvenserne af at fastholde det nuværende grundvandsspejl og lede det oppumpede vand til kloak.

Frederiksberg Forsyning har som opfølgning herpå udarbejdet notatet "Samfundsøkonomisk analyse af indvindingen på Frederiksberg. Vurdering af afværgescenarie som alternativ til drikkevandsproduktion", hvori konsekvenser og omkostninger til afledning af den årlige indvindingsmængde på 2,5 mio m³ vand, svarende til 285 m³/t, til henholdsvis kloak og recipient (dvs. å, sø eller hav), er beregnet.

Frederiksberg Forsyning vurderer, at en permanent årlig afledning på 2,5 mio m³ vand til kloak og rensningsanlæg vil medføre en stor og unødigt belastning på rensningsanlægget, der svarer til en forøgelse af belastningen på rensningsanlægget på mere end 2%. Frederiksberg Forsyning vurderer derfor ikke denne løsning som realistisk, og omkostningerne hertil er derfor ikke nærmere beregnet.

Frederiksberg Forsyning vurderer, at afledning til recipient, dvs. afledning til Ladegårdsåen og Harrestrup Å, vil skulle ske via tilkobling til det eksisterende afvandingssystem for overfladevand. Der er ikke i analysen indregnet anlægsudgifter til evt. ekstra spildevandsledninger etc. Vandet skal overholde kvalitetskriterierne for overfladevand, som er fastsat i *Bekendtgørelse om miljømål for vandløb, søer, overgangsvand og grundvand*. Det betyder, at vandet skal renses ved avanceret vandbehandling til et niveau, der svarer til drikkevandskvalitet, altså uændret vandbehandling i forhold til, hvad der foregår på vandværket i dag. Alt drikkevand, ca. 5,5 mio. m³, skal produceres og købes af HOFOR. Dette vil betyde en øget belastning af grundvandsressourcen og recipienterne i de områder, hvor HOFOR indvinder. Omkostningerne til denne løsning er beregnet til 557 mio. kr., hvilket er 100 mio. kr. mere end omkostningerne til fortsat eller omlagt egenindvinding på Frederiksberg (458 mio. kr.), jf. beregningerne i den samfundsøkonomiske analyse. Omkostningerne er dog mindre end omkostningerne til bygningssikring mm., som følge af total indstilling af indvindingen uden yderligere afværgetiltag, som i den samfundsøkonomiske analyse er beregnet til 1.300 mio. kr.

Politikermødet

Frederiksberg Kommunes høringssvar til Region Hovedstadens planlagte offentlige undersøgelses- og afværgeindsats blev godkendt af udvalget den 19. februar 2018. I høringssvaret giver Frederiksberg Kommune udtryk for, at kommunen er uenig i regionens prioritering. Som opfølgning på høringssvaret skrev Formanden for By- og Miljøudvalget den 6. marts 2018 til regionsrådspolitikere Karsten Skawbo-Jensen, Christine Dal og suppleant Jacob Rosenberg om konsekvenserne af regionens prioritering for drikkevandsindvindingen på Frederiksberg og opfordrede samtidig regionsrådspolitikerne til at arbejde for at ændre regionens prioritering i den næste planperiode.

Som opfølgning på udvalgsformandens henvendelse er der den 11. juni 2018 afholdt et politisk møde med disse medlemmer af regionrådet om den fremtidige drikkevandsindvinding. På mødet informerede regionsrådspolitikerne om en pulje på 68 mio. kr., hvorfra der muligvis kan findes midler til grundvandsbeskyttende indsatser på Frederiksberg. Det blev aftalt, at forvaltningen skulle udarbejde en liste over indsatser, der er relevante at igangsætte, såfremt der kan findes midler hertil.

Forvaltningen har efterfølgende udarbejdet et notat, der oplister grundvandsbeskyttende indsatser opdelt i tre akutte, én innovativ og fire fremadrettede indsatser. De akutte indsatser omhandler undersøgelser og afgrænsning af kendte forureninger med klorerede opløsningsmidler, der truer indvindingsboringerne samt den helt nødvendige systematisk kortlægning, som endnu ikke er igangsat af regionen. Som innovativ indsats foreslås det, i samarbejde med Frederiksberg Forsyning, at udføre TV-inspektion af kloakker som i kombination med andre metoder, kan afprøves til kildeopsporing af terrænnær forurening. De fremadrettede indsatser omfatter blandt andet udvidelse af grundvandsovervågningen samt opdatering af den eksisterende grundvandsmodel. Notatet blev den 11. juli 2018 fremsendt til regionsrådspolitikerne til videre foranstaltning.

By- og Miljøområdet skal endvidere oplyse, at der planlægges afholdt et samarbejds møde mellem parterne i starten af september 2018, hvor den samfundsøkonomiske analyse præsenteres, og den videre proces drøftes.

By- og Miljørådets vurdering

Permanent udledning af 285 m³ oppumpet grundvand i timen til recipientsystemerne vil betyde en reduceret skybrudskapacitet for såvel Frederiksberg som de øvrige kommuner, som systemerne gennemløber. En permanent udledning vurderes desuden af medføre en negativ påvirkning af et ukendt omfang på såvel biologiske, hydrologiske som vandkvalitetsmæssige forhold i recipientsystemerne. Forvaltningen vurderer på den baggrund, at omkostningerne til afledning til recipient er underestimerede, og at afledning til recipient derfor samlet set ikke vil være en reel mulighed. Forvaltningen vurderer, at afledning til kloak af grundvand, som er oppumpet til fastholdelse af nuværende grundvandsspejl, ikke vil være en reel mulighed, idet den øgede vandmængde vil betyde en for stor belastning på rensningsanlægget.

Forvaltningen vurderer, at de ovenstående indsatser i prioriteret orden anført til grundvandsikring vil være de mest relevante at sætte i gang, såfremt der i samarbejde med Region Hovedstaden kan findes midler hertil. Indsatserne udgør de nødvendige indledende skridt for at kunne prioritere og igangsætte oprensning af grundvandsforurening i indvindingsoplandet til Frederiksberg Forsyning. Forvaltningen vurderer endvidere, at inddragelse af regionsrådspolitikerne i sagen, kan støtte By- og Miljørådets løbende opfordringer til regionen om at iværksætte grundvandsbeskyttende indsatser på Frederiksberg.

Økonomi

Ingen. Konsekvenserne af en gennemførelse af evt. indsatser koordineret med Regionen vil, såfremt det er relevant, forinden skulle økonomisk opgøres og besluttes af By- og Miljøudvalget mv.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget
CS/JJ

Bilag

Notat. Indsatser til grundvandsbeskyttelse på Frederiksberg

Businesscase_Indv_Afværgescenarie 1

Notat Businesscase Frederiksberg 2017_01-02-2018 2

Rapport Businesscase Frederiksberg 2017_1.0

referat BMU 28 maj

Punkt 269: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde og 2. viceborgmester Michael Vindfeldt om en ambitiøs ny strategi til bekæmpelse af luftforurening

09.10.00-G01-1-18

Resume

Kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde og 2. viceborgmester Michael Vindfeldt har stillet forslag om en ny ambitiøs strategi til bekæmpelse af luftforurening. Frederiksberg eksisterende plangrundlag på området forefindes i Strategi til bekæmpelse af luftforurening fra juli 2012 samt i de mål og indsatser som er beskrevet i Kommuneplan 2017. Sagen redegør for udviklingen i luftforureningen og giver en status over de eksisterende planer og indsatser af betydning for området. De nuværende og forventede fremtidige statslige regler og EU-rammer, som har betydning for kommunens muligheder og råderum på området, beskrives.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller at oversende sagen til behandling i budgetforhandlingerne.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, hvorvidt Frederiksberg Kommune i 2018 bør vedtage en ny strategi til bekæmpelse af luftforurening.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 14. maj 2018 forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde og 2. viceborgmester Michael Vindfeldt om en ambitiøs ny strategi til bekæmpelse af luftforurening.

"Forslag:

Frederiksberg Kommune bør i 2018 vedtage en ny strategi til bekæmpelse af luftforurening. Den nuværende strategi på området er ikke blevet opdateret siden 2012, og det er på høje tid at hæve ambitionsniveauet. Borgere på Frederiksberg skal kunne færdes i byen og trække vejret uden bekymring. Strategien skal bl.a. indeholde tiltag, der reducerer borgernes eksponering overfor sundhedsskadelige partikler, herunder mikropartikler samt gasser fra biler og brændeovne.

Begrundelse:

Mere end 3.000 danskere dør hvert år for tidligt på grund af luftforurening, og dårlig luft er også skyld i en række kroniske sygdomme, eksempelvis lungekræft, hjertekarsygdomme, diabetes og astma. Særligt i hovedstadsområdet er luftforurening et problem, der før har givet EU-Kommissionen anledning til at påtale det for høje forureningsniveau.

Langt den største lokale forurening kommer fra transport og brændeovne. Derfor er der behov for, at Frederiksberg ser fordomsfrit på, og gør brug af, de løsninger, der mest effektivt kan komme luftforureningen til livs. Forurenende dieselmotorer og busser bør eksempelvis udfases fra Frederiksbergs veje. Transportmidler som el-, hybrid- og delebiler samt cykler er bæredygtige alternativer.

Fremtidens trafikløsninger er grønne, og vi skal politisk understøtte udviklingen mest muligt. Frederiksberg Kommune skal selv gå forrest i bestræbelserne på at mindske luftforureningen. Samtidig bør kommunen medvirke til at råbe regeringen op om behovet for at stramme de eksisterende miljøzonerregler, så de tager højde for de nye teknologiske muligheder, der kommer i fremtiden.

Strategien skal anlægge et 360-graders perspektiv på at forbedre borgernes livskvalitet og bør også berøre relaterede udfordringer som eksempelvis støjforurening fra trafik, som også skaber helbredsudfordringer, ligesom den skal indeholde helt konkrete målsætninger for forbedringer af luftkvaliteten.

Endelig skal der forelægges mindst en årlig status for By- og Miljøudvalget."

By- og Miljøområdets bemærkninger til forslaget:

Udviklingen i luftforureningen og den sundhedsmæssige betydning

Luftforurening består af en lang række stoffer af såvel menneskeskabt som naturlig karakter. I de senere år har der især været fokus på partikler og kvælstofilter (NO₂), som de mest problematiske stoffer. Den danske overvågning af luftforurening foretages af Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE, tidligere DMU). Generelt har luftforureningen i en længere årrække udvist en faldende tendens. Målestationen på H.C. Andersens Boulevard bruges i dag som

referencemålestation, da den med sin belastning antages at udgøre en "worst case" situation. Grænseværdierne for PM10 og PM2,5 har her været overholdt i en længere årrække. Der har også været en generelt faldende tendens for NO2. Grænseværdien på 40 mikrogram/m³ er dog overskredet på H.C. Andersens Boulevard i den seneste opgørelse (2016). Beregninger viser, at NO2 også må antages at være overskredet på nogle af de mest trafikerede veje (6 i 2016), hvoraf ingen dog er beliggende på Frederiksberg. I 2017 har DCE foretaget en kildeopgørelse for København og Frederiksberg Kommuner for året 2013. Opgørelsen indikerede, at vejtransporten står for godt halvdelen af det lokale udslip af NOx. Vejtrafikken og brændeovnene står hver for ca. en 1/3 af partikelforureningen (PM(2,5)). DCE anslår, at lokale luftforureningskilder i København/Frederiksberg giver anledning til 28 ud af de ialt 550 for tidlige dødsfald om året, som følge af luftforurening. Førnævnte viser også, at en meget stor del af den sundhedsbelastende luftforurening så at sige kommer "udefra". Det vurderes af DCE, at bidragene fra trafikken og brændeovne fra lokale kilder (KBH/FRB) bidrager stort set lige meget til for meget sygdom og for tidlig død. De totale samfundsmæssige årlige omkostninger på grund af luftforurening anføres til ca. 4.5 mia. kr. (KBH/FRB).

Status eksisterende kommunale planer og politikker på området

Frederiksberg Kommunes eksisterende planer og politikker på området fremgår af Strategi til bekæmpelse af luftforurening 2012 samt af mål og indsatser anført i Kommuneplan 2017. Indsatserne er koncentreret om følgende temaer; Trafikken, Brændeovne, Information om luftforurening, Placering af miljøfølsomme byfunktioner og Samtænkning af strategi for klima og luftkvalitet. Temaerne har udmøntet sig i en række konkrete indsatser i perioden: Frederiksberg Kommune indførte som den første kommune i Danmark en miljøzone for tunge dieselmotorer og kommunen har løbende givet udtryk for ønsket om mere miljøzone (omfattende også varebiler). Der er løbende sket en styrkelse af den bæredygtige trafik (med anlæg af Metrocityringen, gennemførelse af aktiv cykelpolitik, arbejdet med at fremme omstillingen til elbiler og delebiler). Kommunen stiller standardmæssigt miljøkrav ved udbud og indkøb af ydelser - også i MOVIA-regi. Der er i perioden, sammen med den lokale skorstensfejermester, gennemført en kampagne for miljøvenlig brændeovnsfyring. Der er også udarbejdet en særlig foreskrift for miljørigtig fyring i brændeovne. Der er løbende givet information og oplysning om luftforurening via f.eks. kommunens hjemmesiden og grønne regnskab. Miljørigtig placering af boliger og institutioner via beskyttende bestemmelser og krav i lokalplaner sker standardmæssigt. En oversigt over indsatserne er vedlagt i bilagene. By- og Miljøområdet skal hertil generelt anføre, at alle indsatserne enten er gennemført eller løbende (forsat) er under implementering. Derudover har Kommunalbestyrelsen 19. marts 2018 besluttet at "udfase kommunens egen vognpark af dieselmotorer, idet der tages hensyn til, at der for en stor del af større køretøjer først vil forventes at være et ældre alternativ på markedet i 2022-2025". By- og Miljøudvalget har desuden juni 2018 indstillet, at et forslag om brug af fotokatalyserende belægninger (til NOx-reduktion) skal indgå som et forslag til budgetforhandlinger 2019.

Kobling til øvrige områder - især klimaområdet og trafikstøjsområdet

Kommunalbestyrelsen har i maj 2018 vedtaget en Bæredygtighedsplan for miljøet 2018 - 2021. Planen opsætter mål og indsatser for klimaomstillingen - Frederiksberg som CO2-neutral i 2035. Bæredygtig energiforsyning og bæredygtig mobilitet indgår som særlige indsatsområder. By- og Miljøområdet behandler i forlængelse heraf den 13. august et forslag til elbilsstrategi (Frederiksberg Elbilby nr. 1). Elbilsstrategien indeholder 4 overordnede indsatsområder; Kommunens køretøjer, Udbudt kørsel, Kollektiv trafik samt Den private bilpark. By- og Miljøudvalget har desuden 13. august fået forlagt Forslag til Støjhandlingsplan 2018-2023. Planen indeholder udover konkrete støjbekæmpende tiltag et særligt tema om bæredygtig mobilitet samtænkt med Bæredygtighedsplanen.

De statslige rammer er under ændring

Det forventes, at Regeringen i efteråret vil drøfte en række supplerende tiltag på luftforurenings- og klimaområdet. En række muligheder har været omtalt i pressen (Politikken, DR (juli 2018)); Nogle af de tiltag som forventes drøftet, er mulighederne for, at flere kommuner - op til 40 mod hidtil 5 byer har været nævnt - kan indføre miljøzoner. Desuden har muligheden for at miljøzonerne udvides til at omfatte flere køretøjer, herunder varebiler været nævnt. En skærpelse af de eksisterende regler i miljøzonen, via skrapere krav til de enkelte køretøjer, har også været fremme. For brændeovne har en tvungen udfasning af ældre brændeovne (fra før 2004) ved f.eks. boligskift været på tale sammen med en indførelse af en egentlig skrotningsordning for ældre brændeovne. I forhold til nybyggeri har muligheder for at indføre forbud mod brændeovne været nævnt, ligesom begrænsninger i brugen af brændeovne i kollektive varmforsyningsområder (som Frederiksberg) har været på tale. Det forventes, at mulighederne og de ændrede rammer for kommunerne vil være nærmere beskrevet i det forslag til klimaplan, som Regeringen forventes at præsentere i efteråret.

EU-lovgivning etc.

EU regulerer løbende luftforureningen ved gennemførelsen af direktiver og forordninger. EU fastsætter således løbende krav til køretøjer (via de såkaldte EURO-normer), samt ved fastsættelse af emissionsdirektiver (f.eks. NEC-direktivet), som foreskriver, hvor meget det enkelte land skal nedbringe sine samlede emissioner med. EU har for nyligt, som en udløber af "Dieselgate" sagen, hvor en række større bilfirmaer havde manipuleret med køretøjernes målinger, vedtaget EURONORM 6b, som betyder, at nye køretøjer testes under mere realistiske forhold med henblik på at sikre bedre overholdelse af emissionsnormerne.

By- og Miljøområdets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at Frederiksberg Kommune med de eksisterende planer for området og øvrige beslutninger i store træk har udnyttet de statslige rammer og muligheder fuldt ud. En forudsætning for en mere ambitiøs strategi er således, at de overordnede rammer, som kommunen arbejder indenfor ændres, med større kommunalt råderum til følge. En meget stor del af den sundhedsmæssige påvirkning fra luftforureningen er udefrakommende, hvorfor det er afgørende for effekten, at indsatsen udover lokale tiltag også koordineres og samtænkes såvel nationalt som internationalt. Såfremt de statslige rammer for kommunernes indsats ændres (udvides), vil kommunalbestyrelsen under alle omstændigheder i nærmeste fremtid skulle tage stilling til, om man vil udnytte disse muligheder lokalt, f.eks. til en udvidet miljøzone og til yderligere tiltag overfor brændeovne.

Forvaltningen skal derfor anbefale, at såfremt de statslige rammer ændres med øget råderum for Frederiksberg til følge, at der udarbejdes en ny strategi for området. Udarbejdelse af en ny strategi med høring etc., vil efter forvaltningens vurdering, realistisk set dog først kunne ske i 2019.

Økonomi

I forbindelse med udarbejdelse af den tidligere Strategi til bekæmpelse af luftforurening fra juli 2012 bevilgede kommunalbestyrelsen ekstraordinært 200.000 kr. hertil. En ny mere ambitiøs strategi med en mere specifik kortlægning af luftforureningen, kilder og emissioner (udslip) fra Frederiksberg samt forslag til konkrete indsatser, antages at koste ca. 300.000 kr.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget, m, k.
CS/NKJ

Bilag

KP luft

Strategi luft

Punkt 270: Endelig vandforsyningsplan 2018-2021

13.02.01-G00-3-14

Resume

Forslag til Vandforsyningsplan for 2018-2028 har været i offentlig høring. Der er indkommet et høringssvar uden bemærkninger til planen. Herudover har en henvendelse fra Frederiksberg Vand A/S vedr. pålæg om blødgøring af drikkevandet givet anledning til ændringsforslag. By- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om Vandforsyningsplanen, med indført ændringsforlag, skal endeligt vedtages.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog henvendelsen om pålæg om blødgøring fra Frederiksberg Vand A/S til efterretning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Gunvor Wibroe, Ruben Kidde og Balder Mørk Andersen) godkendte vandforsyningsplanen med den indførte ændring med den tilføjelse, at tiltag som sikrer blødgøring af både egen produktion og indkøbt drikkevand skal gennemføres hurtigst muligt, og senest i 2021.

Et mindretal (Thyge Enevoldsen) tog forbehold, idet Enhedslisten principielt er imod, at rå-vand, der ikke er rent, renses og benyttes som drikkevand.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at henvendelsen om pålæg om blødgøring fra Frederiksberg Vand A/S tages til efterretning og godkender Vandforsyningsplanen med den indførte ændring.

Sagsfremstilling

I henhold til vandforsyningsloven skal alle kommuner have en vandforsyningsplan. Udkast til Vandforsyningsplan er godkendt i Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018 og planen har efterfølgende været sendt i otte ugers offentlig høring. Der er kun modtaget høringssvar fra Gladsaxe Kommune, som ikke har bemærkninger til planen. Herudover er der modtaget en henvendelse fra Frederiksberg Vand A/S om behov for officielt pålæg om blødgøring af drikkevand.

Henvendelse fra Frederiksberg Vand A/S om pålæg om blødgøring

Frederiksberg Vand A/S har den 10. april 2018 sendt en henvendelse til Frederiksberg Kommune vedr. muligheden for et officielt pålæg om blødgøring af drikkevandet der leveres fra Frederiksberg Vandværk. Frederiksberg Vand A/S er omfattet af vandsektorloven og derfor omfattet af særlige økonomiske rammer for styringen af aktiviteterne.

Et af de centrale emner i vandsektorloven er indtægtsrammen, der blandt andet angiver den øverste ramme for prisen på levering af vand. Indtægtsrammen fastsættes af forsyningssekrateriatet, og er baseret på blandt andet omkostninger til drift, investeringer og et effektiviseringskrav, som fastsættes på baggrund af en total økonomisk benchmark. Alle normale anlægsinvesteringer skal holdes indenfor den fastsatte anlægsramme, men der kan søges om et såkaldt § 11 tillæg i henhold til bekendtgørelse om økonomiske rammer af 10. oktober 2016 til anlægsinvesteringer udenfor anlægsrammen, såfremt projektet efterkommer statslige eller kommunalt fastsatte, pålagte eller godkendte mål.

I henhold til Forsyningsens tidsplan og projektplan skal der kunne leveres blødgjort vand fra Frederiksberg Vandværk fra 2021 til forbrugerne. Af hensyn til projektets videre forløb, oplyser Frederiksberg Vand A/S, at det er afgørende, at de finansielle rammer for projektet er på plads. Frederiksberg Vand A/S ønsker derfor snarest at ansøge forsyningssekrateriatet om en forhåndsgodkendelse om § 11 tillæg.

Ændring af formulering i vandforsyningsplanen

Med henblik på at imødekomme Frederiksberg Vand A/S' behov for et præcist pålagt mål om blødgøring af drikkevand foreslås formuleringen i afsnit 2.5.2 punkt e i Vandforsyningsplanen derfor ændret fra:

"Frederiksberg Vand skal i det omfang det er teknisk og økonomisk hensigtsmæssigt indføre blødgøring af egenproduktionen, så forbrugernes gener ved hårdt vand reduceres samt den samfundsøkonomiske omkostning ved hårdt vand minimeres. I forbindelse med blødgøringsprojektet vil DDS-niveauet skulle hæves til en ISO-certificering. Frederiksberg Vand har fokus på løbende optimering af import af vand og blanding med egenproduktion, så vandkvaliteten holdes så ensartet som muligt."

til:

"Frederiksberg Kommune ønsker en central blødgøring af vandet svarende til et middelhårdt niveau på 8-12 grader dH. Hensigten er at reducere forbrugernes gener ved hårdt vand samt den samfundsøkonomiske omkostning ved hårdt vand. Frederiksberg Vand A/S skal derfor gennemføre tiltag som sikrer blødgøring af både egen produktion og indkøbt

drikkevand. I forbindelse med blødgøringsprojektet vil DDS-niveauet skulle hæves til en ISO-certificering. Frederiksberg Vand har fokus på løbende optimering af import af vand og blanding med egenproduktion, så vandkvaliteten holdes så ensartet som muligt."

By- og Miljøområdet vurderer

By- og Miljøområdet vurderer, at en årsag til at der kun er indkommet et enkelt høringssvar til vandforsyningsplanen, kan være begrundet i, at planen primær har teknisk interesse. Forvaltningen vurderer herudover, at ændringen af formuleringen om blødgøring af drikkevand vil opfylde Frederiksberg Vand A/S behov for et pålagt mål med henblik på muligheden for at søge §11 tillæg efter vandsektorloven. Ændringen vurderes desuden at være i overensstemmelse med Frederiksberg Kommunens politik, om at Frederiksberg Vand A/S skal arbejde for blødgøring af drikkevandet. Forvaltningen vurderer samlet, at Frederiksberg Kommune med vandforsyningsplan 2018-2028 lever op til kravene i vandforsyningsloven.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen
CS/JJ

Bilag

Dagsordenspunkt: KB referat vandforsyningsplan

UDKAST Vandforsyningsplan 2018-2028

Bilag 1. Henvendelse vedr. pålæg om blødgøring

Bilag 2. Uddrag fra bek. om økonomiske rammer for vandselskaber

Punkt 271: Procesplan for FN's verdensmål

00.15.10-G01-11-17

Resume

Kommunalbestyrelsen har vedtaget, at der skal udarbejdes et roadmap for, hvordan Frederiksberg Kommune vil inddrage FN's verdensmål i arbejdet med at fremme den bæredygtige udvikling. By- og Miljøområdet har udarbejdet et forslag til procesplan, der beskriver, hvordan arbejdet skal organiseres for at sikre ejerskab til et roadmap, og hvilke aktiviteter, der kan sikre involvering af borgere, erhvervsliv og foreninger for at skabe rammerne for den lokale forankring. Det indstilles i sagen, at By- og Miljøudvalget, Socialudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget godkender procesplan for FN's verdensmål.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling

By- og Miljøområdet og Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at procesplan for FN's verdensmål godkendes.

Sagsfremstilling

Som en del af Budget 2018 vedtog Kommunalbestyrelsen, at der skal udarbejdes et roadmap for, hvordan Frederiksberg vil inddrage FN's verdensmål i arbejdet med at fremme den bæredygtige udvikling af byen. I tilvejebringelsen af planen er der et ønske om at lægge særlig vægt på borgerinddragende processer og beslutninger, så der sikres en lokal forankring af et roadmaps indhold.

By- og Miljøområdet har på denne baggrund udarbejdet et forslag til procesplan. Forslaget til procesplan er vedlagt som bilag.

Procesplanen forløber i tre trin:

- Trin 1: Kortlægning, analyse og status på, i hvilket omfang verdensmålene er integreret i Frederiksbergs hidtidige bæredygtighedsarbejde. Der lægges vægt på at få overblik over, hvad status er for Frederiksberg i forhold til at opfylde de 17 verdensmål og 169 delmål. Det vurderes naturligvis også, om det er relevant for Frederiksberg at arbejde med alle verdensmålene
- Trin 2: Involvering af byens borgere og andre aktører. Der vil være en række offentlige arrangementer, herunder "Grønne dage på Frederiksberg" i uge 45, hvor der vil være mulighed for at drøfte verdensmålene og komme med forslag til det videre arbejde
- Trin 3: Udarbejdelse af roadmap og input til Frederiksbergstrategien

Udkast til roadmap udarbejdes 1. halvår 2019 og vil herefter blive behandlet i By- og Miljøudvalget, Socialudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

By- og Miljøområdets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at procesplanen er et godt afsæt for arbejdet med FN's verdensmål på Frederiksberg, der skal munde ud i et roadmap. Der lægges vægt på, at roadmappet skal indgå i arbejdet med den kommende Frederiksbergstrategi. Procesplanen rummer mulighed for at justere og tilpasse processen undervejs.

Økonomi

Der er afsat 200.000 kroner i 2018 og 200.000 kroner i 2019.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget, Socialudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Magistraten og KB
CS/PS

Bilag

Procesplan for roadmap - august 2018 - 2

Punkt 272: Frederiksberg Kommunes træpolitik og tilhørende handlingsplan

04.00.00-G01-2-18

Resume

Frederiksberg Kommune har allerede i mange år praktiseret en træpolitik gennem kommunens forskellige strategier, politikker og planer samt i det daglige arbejde med træerne. Træpolitikken sammenfatter dette i ét dokument med en tilhørende handlingsplan. By- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om Frederiksberg Kommunes træpolitik og tilhørende handlingsplan kan vedtages.

Beslutning

By- og Miljøudvalget godkendte Frederiksberg Kommunes træpolitik og tilhørende handlingsplan, idet

- afsnit 2, side 4 om dispensation fra beskyttelse af træer over 25 år affattes således: "Frederiksberg Kommune kan give dispensation fra denne regel. I den forbindelse foretages en helhedsvurdering, hvori bl.a. indgår vurdering af det enkelte træs betydning for nærområdet, sundhedstilstanden samt eventuelle risici og gener for omgivelser og naboer. Hvis der gives tilladelse til fældning af et træ, vil Frederiksberg Kommune som udgangspunkt stille krav om erstatningsplantning," og
- at der tilføjes en tekst om ikoniske træer og evighedstræer.

Udvalget anmodede endvidere om at få forelagt en sag med et supplerende bidrag til træpolitikken vedr. buske og blomster.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at Frederiksberg Kommunes træpolitik og tilhørende handlingsplan vedtages.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte den 4. juni 2018 sagen, idet der var bemærkninger til Træpolitikken. Disse bemærkninger er nu indarbejdet i Træpolitikken (se Bilag 1), mens den tilhørende handlingsplan er uændret (se Bilag 2).

Der er således justeret i Træpolitikken på baggrund af udvalgets drøftelser i afsnittet om "Principper og retningslinjer for arbejdet med træer" på side 4 under overskriften "Træer over 25 år beskyttes", hvor der er tilføjet, at der altid foretages en helhedsvurdering af det enkelte træs sundhedstilstand og risiko for omgivelserne i forbindelse med ansøgninger om dispensation fra reglen om beskyttelse af træer over 25 år. Desuden er det blevet tilføjet under overskriften "Valg af træarter og -sorter", at der primært plantes frugttræer i grønne områder og i mindre grad på veje. Under samme overskrift er der desuden ændret en smule på en sætningskonstruktion, så det tydeligere fremgår, at der tages hensyn til allergikere i valget af træarter og -sorter.

Tdligere sagsfremstilling

I mange år har Frederiksberg Kommune praktiseret en ambitiøs træpolitik både i det daglige arbejde samt gennem fremhævelse i blandt andet Frederiksbergstrategien, Kommuneplanen og Arkitektupolitikken, men uden at den har været nedskrevet i ét samlet dokument. Derfor er det ønsket med denne træpolitik at sammenfatte og give et overblik over de indsatser og tiltag, som bevirker, at Frederiksberg er rig på gamle og store træer, samt at der fortsat kan sikres fornyelse af træbestanden til eftertiden. Træpolitikken og tilhørende handlingsplan er vedlagt sagen som bilag 1 og 2.

Frederiksbergstrategien slår fast, at Frederiksberg er – og skal være – en levende, tryk og grøn oase midt i storbyen. Træerne er en vigtig forudsætning for, at det lykkes, og de er med til at give Frederiksberg sin unikke identitet og særlige stemning. Men det kræver både tid og klare prioriteringer at opnå træer i samme skala som husene. Derfor skal der værnes om træerne og sikres, at der også er træer til glæde for fremtidige generationer.

I træpolitikken er der således formuleret fem overordnede pejlemærker og fem konkrete mål. De fem pejlemærker er:

- Synlige træer
- Sund og frodig træbestand
- Beskyttelse af træer
- Høj artsdiversitet
- Tilfredshed med naturoplevelser

Og de fem konkrete mål lyder:

- Man skal kunne se mindst ét træ fra enhver bolig på Frederiksberg.
- Vi skal vurdere sundhedstilstanden for alle kommunale træer hvert år.
- Vi skal beskytte træer over 25 år.
- Vi skal sikre en høj artsdiversitet med maksimum 15 procent træer af samme art på Frederiksberg. Dog med lindetræet som kulturhistorisk betinget undtagelse.
- Mindst 70 procent af borgerne skal være tilfredse med muligheden for naturoplevelser, når de bliver spurgt i Frederiksberg Kommunes tilbagevendende borgerundersøgelse.

Desuden indeholder træpolitikken et afsnit om principper og retningslinjer for arbejdet med træer, hvor beskyttelse af træer, valg af træarter og -sorter, plantningsmetoder med videre beskrives nærmere. Dernæst redegøres der for opmærksomhedspunkter og dilemmaer ved arbejdet med træer i Frederiksberg Kommune, idet både sygdomme, klimaændringer, glatførebekæmpelse, plads og lys kan medføre, at der skal tages forskellige hensyn i arbejdet med træer. Afslutningsvis nævnes de af Frederiksbergs politikker, strategier og planer, hvor træer også indgår.

I tillæg til træpolitikken er vedlagt en handlingsplan, hvor fire overordnede indsatsområder præsenteres:

- Digital restrering af offentlige og private træer på Frederiksberg
- Differentieret og målrettet vanding tilpasset træarten
- Tiltag for beskyttelse af træer, herunder evt. udarbejdelsen af en temalokalplan for alle træer i Frederiksberg Kommune
- Områder med særligt fokus: Frederiksberg Allé og Allégadeanlægget

Sidst men ikke mindst angives økonomien omkring træer, som er kendt i 2018.

By- og Miljøområdets vurdering

Med denne nedskrevne træpolitik samt tilhørende handlingsplan er det By- og Miljøområdets vurdering, at arbejdet med træer i Frederiksberg Kommune fortsat kan prioriteres nu og i fremtiden.

Økonomi

Sagen har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser for kommunen.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K
SV/SHP

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 4. juni 2018, pkt. 212:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 4. juni 2018, pkt. 212:

By- og Miljøområdet indstiller,
at Frederiksberg Kommunes træpolitik og tilhørende handlingsplan vedtages.

Bilag

Bilag 1. Træpolitik

Bilag 2. Træpolitikens handlingsplan

Punkt 273: Flere grønne byrum - kortlægning og projekter til udførelse 2018

05.00.00-G00-1-18

Resume

I forbindelse med By- og Miljøudvalgets beslutning om at afsætte 1,5 mio. kr. til kortlægning af mulighederne for at etablere nye grønne byrum og udførsel af de første projekter i 2018, er der udarbejdet et eksempel på en kortlægning samt givet forslag til konkrete grønne projekter forskellige steder i kommunen. I denne sag forelægges forslagene, hvorfra udvalget kan beslutte, hvilke forslag til grønne byrum der gennemføres i 2018. Ud fra de opstillede forslag har forvaltningen lavet en anbefaling for prioritering af tre projekter.

Beslutning

By- og Miljøudvalget

1. tog kortlægningen af muligheder for etablering af mere grønt i bydelen mellem H.C. Ørsteds Vej – Sankt Jørgens Sø og Gammel Kongevej - Rosenørns Alle til efterretning,
2. besluttede at gennemføre følgende forslag til grønne byrum i 2018 til i alt 1.450.000 kr:

- Begrønning af hjørnet Smallegade og Falkoner Allé (430.000 kr.)
- Begrønning af Stig Lommers Plads (600.000 kr.)
- Begrønning af hjørnet Finsensvej/Ved Lindevangen (180.000 kr.)
- Begrønning af hjørnerne ved Finsensvej/C.N. Petersens Vej (240.000 kr.)

3. godkendte, at der meddeles anlægsbevilling på den resterende 1 mio. kr. finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2018 til flere grønne byrum,

4. By- og Miljøudvalget indstiller, at en fortsættelse af indsatsen med flere grønne byrum i 2019 oversendes til budgetforhandlingerne.

Udvalget anmodede endvidere om, at forvaltningen udarbejder et budgetnotat med et konkret forslag til etablering af flere grønne byrum i 2019 forud for Magistratens behandling af sagen.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at kortlægningen for muligheder for etablering af mere grønt i bydelen mellem H.C. Ørsteds Vej - Sankt Jørgens Sø og Gammel Kongevej - Rosenørns Alle tages til efterretning,
2. at udvalget beslutter, hvilke forslag til grønne byrum der gennemføres i 2018,
3. at der meddeles anlægsbevilling på den resterende 1 mio. kr. finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2018 til flere grønne byrum.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget besluttede på mødet den 30. oktober 2017 at afsætte 1,5 mio. kr. til kortlægning af mulighederne for at etablere flere grønne byrum og til gennemførelse af de første projekter i 2018. Der blev i den forbindelse bevilget 0,5 mio. kr. til en indledende kortlægning og rådgivning i 2018. Da der til denne del af opgaven alene er anvendt interne ressourcer, er der således samlet det fulde beløb på 1,5 mio. kr. til gennemførelse af egentlige anlægsprojekter i 2018.

Baggrund

Ved forhandlingerne om budget 2018 var der enighed om at plante flere træer på Frederiksberg og skabe mere grønt i byens rum. Ved at begrønne byens rum kan de i endnu højere grad fungere som haver og grønne åndehuller. Partierne var enige om at foretage en kortlægning af mulighederne for at gøre byen grønnere og gennemføre de første projekter i 2018.

Udarbejdelsen af en samlet kortlægning for udvikling af byrum og etablering af mere grønt i hele kommunen har vist sig at være meget omfattende. Forvaltningen har derfor valgt i første omgang at fokusere på en mindre del af byen til kortlægningen. Dels for at belyse, hvilke muligheder for grønne tiltag på de offentlige arealer, der er i et konkret område sammenholdt med de skybrudsprojekter, der er planlagt i samme bydel, dels som et oplæg til en metode til kortlægning af den øvrige del af kommunen, som der evt. kan følges op på.

Yderligere er der præsenteret konkrete projekter i kommunen, hvor der fra forvaltningens side er forslag om at etablere mere grønt.

Kortlægning

Forvaltningen har valgt at fokusere på bydelen afgrænset af H.C. Ørsteds Vej i vest, Sankt Jørgens Sø i øst, Gammel Kongevej i syd og Rosenørns Allé i nord. Bydelen er valgt ud fra kriterier om dens særlig karakter, afgrænsningen af større trafikerede veje og planerne for skybrudsprojekter i bydelen de fremadliggende år. Metoden gør det muligt at udpege både mindre og større grønne projekter, der fremadrettet kan udføres eller indgå i fremtidige udviklingsplaner f.eks. skybrudsprojekter for bydelen.

Bydelen er en del af "det gamle Frederiksberg", tæt bebygget og består overvejende af større villaer og etageejendomme. Det giver vejene i området en forskellig karakter. Villaernes forhaver bidrager grønt og stemningsfuldt til vejene, alléplantninger giver markante grønne strøg og spredte plantninger af træer markerer på andre veje vejhjørner eller vejens forløb. Enkelte veje eller delstrækninger domineres af parkering eller trafik, og det grønne ses kun sparsomt. Veje orienteret i øst- og vestlig retning forbinder bydelen til Vodroffsvej og videre til Sankt Jørgens Sø gennem mindre grønne passager.

Mange steder er gårdene mellem de større bygninger bebygget med mindre bygninger, hvilket giver færre muligheder for ophold og grønt i gårdrummene. Derved bliver de offentlige arealer vigtige i forhold til at bidrage med grønne oplevelser og muligheder for ophold. Her findes enkelte større grønne byrum som Julius Thomsens Plads, Danas Plads og Søfrontparken. Mod Sankt Jørgens Sø defineres bydelens kant af et grønt stiforløb, der opleves frodigt med beplantninger af større træer, hække og forskelligartet bred vegetation ud til søen.

Med udgangspunkt i en registrering af bydelens veje og andre offentlige arealer, har forvaltningen udarbejdet et oversigtskort, se bilag 1, hvor mulighederne for begrønning er markeret. Kortet tager udgangspunkt i at understøtte de grønne strukturer i bydelen, vigtige sigtelinier, muligheder for begrønning og udvikling af byrum, der bidrager med grønne oplevelser og muligheder for ophold. Muligheden for begrønning er under forudsætning af, at der ikke reduceres i antallet af parkeringspladser.

På bilag 2 er vist mulighederne for at udvikle eksisterende og nye byrum i bydelen. Begrønning med vejtræer vil understøtte de grønne karakterer, der findes i de mindre gader, markerer vejhjørner og giver sigt til grønt fra flere boliger.

Flere veje gennem bydelen er udpeget som skybrudsveje og indgår i den fælles rammeansøgning for skybrudsprojekter med Frederiksberg Forsyning. Projekterne er i den tidlige planlægningsfase, hvorved der er mulighed for at indtænke løsninger, der kombinerer nye grønne byrum, begrønning og skybrudsprojekter. Skolen ved Søerne er et større klimaprojekt med omlægning af skolegården, hvor der indarbejdes bassiner til forsinkelse af vand. Projektet er planlagt anlagt i 2019, og fortovsarealer på Niels Ebbesens Vej og i de nærliggende gader kan tænkes som grønne rum med mulighed for ophold.

I forbindelse med projektet "Etablering af flere vejtræer med inddragelse af borgere", har der været henvendelser angående ønske om flere træer på bl.a. Niels Ebbesens Vej. Sagen vil blive fremlagt udvalget på kommende udvalgs møde.

Forslag til projekter til udførelse i 2018

Træplantninger i bydelen H.C. Ørsteds Vej - Sankt Jørgens Sø og Gammel Kongevej - Rosenørns Alle

Det foreslås, at der plantes træer udvalgte steder i bydelen, se bilag 3. Lokalteterne udvælges ud fra sammenhæng til eksisterende strukturer, begrønningsværdi i forhold til eksisterende eller ikke eksisterende beplantning og koordineres med skybrudsprojekterne og det kommende projekt "Etablering af flere vejtræer med inddragelse af borgerne". Ud fra disse forudsætninger anbefales det, at der plantes 8 træer, som kan bidrage til at give bydelen et grønt løft.

Hvor det er muligt vil etablering af de nye træhuller blive samtænkt med klimatilpasningsløsninger for derved at skabe bedre forhold for træerne, som dermed bidrager til klimasikringen af Frederiksberg.

Erfaringen fra etablering af nye træer viser, at det koster ca. 100.000 kr. alt efter hvor meget, der skal ændres på de eksisterende forhold for at gøre plads til plantehullet. Prisen er indeholdt etableringsomkostninger som vanding og opbygningsbeskæring af kronen de første 4 år.

Projektomkostningerne er 800.000 kr. Med projektet følger en merdrift.

Begrønning af hjørnet Smallegade - Falkoner Allé

Hjørnet ved Smallegade og Falkoner Allé fremstår i dag gråt, kedeligt og uden sammenhæng til den fine og relativt grønne rådhusplads på modsatte hjørne ved Smallegade og Allégade. Pladsen består af en fotovslignende belægning med almindelige fortovssten og chaussésten. Der står i dag en række byudstyr, herunder en dominerende plakatsøjle helt ud mod krydset, mens der længst mod vest på pladsen er en buslæskærm, en bænk og et par affaldsspande. Derudover står der, ud for Nordea, en skulptur opsat og doneret af Nordea, til Frederiksberg Kommune. Forvaltningen har set på mulighederne for en forskønnelse af pladsen, og har udarbejdet et forslag til renovering, se bilag 4.

Forslaget giver pladsen en tiltrængt begrønning og bedre muligheder for ophold på den sydvendte plads. Pladsens eksisterende belægning genbruges i muligt omfang og suppleres med bordursten af granit, som lægges i et diagonalt mønster, der bedre spiller sammen med mønsteret på rådhuspladsen. Derudover plantes to træer, der vil bidrage til begrønning af pladsen. Mellem træerne insitu-støbes en lettere svungen skulpturel betonbænk, med delvis dæk af trælameller. Det betyder, at bænken kan bruges til ophold af flere på én gang og både med ansigt mod og væk fra vejen.

Plakatsøjlen er meget dominerende på det trafikerede og centrale hjørne og giver samtidig nogle trafiksikkerhedsmæssige udfordringer ved orientering for bilister. Forvaltningen har fundet en ny placering til plakatsøjlen på hjørnet af Peter Bangs Vej og Søndre Fasanvej, hvor plakatsøjlen vil stå trafiksikkerhedsmæssigt bedre, idet den kan placeres længere inde på pladsen. Derudover vil den nye plads kræve flytning af skulpturen ud for Nordea, en anelse mod vest. Forvaltningen har været i kontakt med Nordea, der ikke har nogen indvendinger mod en flytning af skulpturen.

Projektomkostninger er 430.000 kr. Med projektet følger en merdrift.

Byrum ved Den Grønne Sti og Kilevej

Arealet er et trekantet areal på ca. 400 m² afgrænset af Kilevej, CBS og Den Grønne Sti. Arealet fremstår i dag med en hullet og ujævn græsplæne, to trampestier der bruges flittigt af gående til og fra Fasanvej Station og en smal cykelsti, der forbinder Kilevej med stien. Det har i flere år været ønske at få gjort restarealet ved Kilevej mere attraktivt og anvendeligt, og forvaltningen har løbende fået borgerhenvendelser om en opgradering af arealet. Forvaltningen har været i dialog med CBS, som har planer om at købe det pågældende areal som et led i deres kommende udviklingsplaner. Derfor er projektet udviklet således, at flere elementer kan flyttes og genbruges andre steder i byen.

Det skal bemærkes, at forslaget blev fremført i forbindelse med disponeringen af arven til Den Grønne Sti, men at udvalget fandt, at projektet ikke skulle finansieres af disse midler, hvorfor forvaltningen nu har valgt at genfremsætte forslaget i dette regi.

Forvaltningen foreslår, at der indrettes et byrum med mulighed for ophold som skitseret i vedlagte bilag 5. En flade af grus gør det muligt at krydse pladsen for gående. Der etableres lave hække for at skabe små hyggelige rum, hvor der vil være mulighed for ophold på den solrige plads. Langs pladsens sider kommer der græs med løgbelagte høje, og der bliver der plantet 6 træer, som skærmer pladsen mod de høje nabobygninger. Løgblandingen og træerne blomstrer på forskellige tidspunkter, så der bliver et æstetisk blomstrende element på pladsen størstedelen af året. På pladsen kommer der to typer af siddeelementer. Et stort siddemøbel med en karakteristisk form, der tiltrækker øjet fra afstand. Elementet kan både bruges som sidde- og liggeelement, og dens placering udnytter solen på pladsen til fulde. Lave runde siddeelementer er placeret, så det er muligt at sidde og socialisere i grupper. Der er lys i siddeelementet, som giver et dragende og behageligt lys, som er med til at skabe en behagelig og tryk stemning på pladsen. Cykelstien der forbinder Kilevej og stien udvides til 2 meter i bredden, så der er plads til cykler fra begge retninger fra henholdsvis Den Grønne Sti og fra Kilevej.

Der har været kontakt til naboejendommens bestyrelse og gårdlaug, som har været orienteret om tiltaget, og er positive over for planerne. Det Grønne Råd på Frederiksberg har anbefalet, at det pågældende areal begrønnes og udvikles, som projektet er skitseret.

Projektomkostninger er 450.000 kr. Med projektet følger en merdrift.

Begrønning af Stig Lommers Plads

Pladsen er anlagt i 2012 i tilknytning til udviklingen af Flintholm og fungerer som stationsforplads og indgang til bydelen. Pladsen er formet ud fra tre elementer, den belagte flade, en lund af egetræer og et langstrakt regnbed. Den fremstår overvejende urban med den store granitbelagte flade, ét siddeelement og en tilfældig placering af cykler og cykelstativer giver pladsen et noget rodet udtryk. Det fremgår tydeligt af placeringen af cykler op ad træer og hegn, at der mangler cykelparkering. Den indbyder ikke til ophold til trods for dens centrale placering ved stationen, og som det lå i de oprindelige tanker om pladsen.

Forvaltningen foreslår, at pladsen gøres grønnere med beplantning af buske og stauder i hævede bede, hvis form og placering tænkes sammen med det nuværende formsprog og cykelparkeringen, se bilag 6. Bedene bryder den belagte flade og placeres som kileformede og løsrevne grønne elementer, der giver oplevelser af årstidernes variationer og muligheden for at sidde beskyttet med noget grønt bag ryggen. Cykelparkering suppleres op og placeres mod stationen og Flintholm Alle, hvor cyklerne parkeres i dag.

Projektoverslag er 600.000 kr. inkl. brug af rådgiver. Med projektet følger en merdrift.

Begrønning af arealer langs med Finsensvej

Finsensvej opleves som et lineært vejforløb, der defineres af en præcis bygningslinje på begge sider af vejen, der brydes ved Lindevangsparken og Dalgas Boulevard samt mellem S-togsbroerne med villahaverne Ved Grænsen og Buen. Der er træplantninger langs med vejen og flere steder i midterrabatten. Det gør at vejen overordnet opleves grøn, når man bevæger sig i vejtracéet, men ved sidevejene hvor bygningslinjen brydes, er hjørnernes arealer flere steder lagt ud i asfalt. Det gør mødet med de tilstødende veje flere steder opleves som triste eller øde.

Arealerne på hjørnerne kan blive attraktive elementer i en forstærkning af vejens grønne struktur. Ved at plante træer og buske samt etablere sidemuligheder kan arealerne aktiveres som forstærkende til allerede grønne strukturer eller nye pladser i området. På bilag 7 ses fem lokaliteter langs med vejen med mulighed for begrønning med træer og buske eller anlæg af mindre byrum.

Samlet er der projektforslag for 890.000 kr. Projekterne kan udføres uafhængigt af hinanden. Med projekterne følger en merdrift.

By- og Miljøområdets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at begrønning af byrummene og udvikling af byens rum er med til at sikre Frederiksbergs grønne identitet med mange træer og ophold i velfungerende grønne byrum. Derudover medvirker flere grønne områder og færre stenbelagte arealer til en mindskelse af varmeeffekten i byen.

Der er udarbejdet en bruttoliste med projektforslag til en samlet anlægssum på 3,03 mio. kr. Det samlede beløb til anlæg i 2018 er 1,5 mio. kr. Ud fra listen har forvaltningen lavet en anbefaling for prioritering af tre projekter til udførsel i 2018. Projekterne er markeret i bruttolisten under økonomi og udvalgt ud fra projekternes sammenhæng til nuværende forhold, grønne strukturer og fremtidige planlægning.

Plantning af træer i bydelen H.C. Ørsteds Vej - Sankt Jørgens Sø og Gammel Kongevej - Rosenørns Alle giver mulighed for sammen med fremtidige skybrudsprojekter at give hele bydelen et grønt løft og sammentænke den grønne indsats for området. Enkeltstående træer i byrummet har stor betydning for den grønne karakter, som er en del af Frederiksbergs profil. Træernes kroner der kommer frem mellem bygninger eller skaber grønne porte ved veje bidrager til grønne oplevelser og muligheden for at kigge på noget grønt, når man er på farten eller fra ens bolig. Der er mange muligheder for at etablere nye træer i den kortlagte bydel, som kan forstærke den grønne struktur og bidrage med nye grønne hjørner til glæde for alle brugerne af byen.

Projektet med begrønning af hjørnet Smallegade - Falkoner Alle kan ses i en sammenhæng med Allegades grønne strøg, hvor man ved begrønning af hjørnet gentager Rådhuspladsens beplantning, hvor træerne danner grønne tage med muligheder for ophold. Krydset er et trafikalt krydsningspunkt, og pladsen er eksponeret for de mange passerende. En plads med mulighed for ophold under trækronerne og træer, der virker skalaformidlende for bygningen vil være et skridt i den grønne retning og skabe et venligere byrum for passerende.

De mange mindre projekter for begrønning af arealer langs Finsensvej vil sammen kunne løfte den samlede grønne oplevelse, når man færdes af Finsensvej og sidevejene. Projektet med begrønning af hjørnerne ved C. N. Petersens Vej giver mulighed for at danne en grøn port til vejen og anlæg af en mindre plads til ophold på det østlige hjørne. Grundet krydset størrelse og S-togsbroen er der et ophold i træækkerne langs C.F. Richs Vej, derved kan en begrønning netop her være af betydning for området.

Økonomi

Det samlede beløb til anlæg af flere grønne byrum udgør 1,5 mio. kr., hvoraf de 0,5 mio. kr. er bevilget til en indledende kortlægning og rådgivning.

Projekterne fremstillet i denne sag har følgende forventede udgiftsfordeling:

Bruttoliste

Projekter som forvaltningen anbefaler udført i 2018 er markeret med *. Samlet anlægssum 1.470.000 kr.

Projektforslag	Overslag i kr.	Merdrift, pris i kr. årligt
* Plantning af 8 stk. træer i bydelen H.C. Ørsteds Vej - Sankt Jørgens Sø og Gammel Kongevej - Rosenørns Alle	800.000 kr. inkl. 4 års pleje af træer	9.600 kr. efterfølgende år

* Begrønning af hjørnet Smallegade - Falkoner Alle *	430.000 kr.	7.300 kr.
Byrum ved Den Grønne Sti og Kilevej	450.000 kr.	31.000 kr.
Begrønning af Stig Lommers Plads, inkl. ekstern rådgiver	600.000 kr.	40.000 kr. - estimeret beløb efterfølgende år
Begrønning af arealer langs Finsensvej		
1. Hjørnet Ved Lindevangen	180.000 kr. inkl. 4 års pleje af træ	9.200 kr. - estimeret beløb efterfølgende år
2. Hjørnet Julius Valentiners Vej	100.000 kr. inkl. 4 års pleje af træ	1.200 kr. - estimeret beløb efterfølgende år
3. Hjørnet Philip Schous Vej	80.000 kr.	8.000 kr. - estimeret beløb efterfølgende år
* 4. Hjørnerne ved C.N. Petersens Vej	240.000 kr. inkl. 4 års pleje af træer	6.400 kr. - estimeret beløb efterfølgende år
5. Hjørnet ved Gustav Johannsens Vej	150.000 kr. inkl. 4 års pleje af træ	6.200 kr. - estimeret beløb efterfølgende år
Anlægssum i alt	3.030.000 kr.	

Ved anlæg af de tre anbefalede projekter vil merdriften være 23.300 kr. fra 2019. Driften finansieres af afsatte beløb til drift på 57.000 kr.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K
ML/MM

Bilag

Bilag 1_Kortlægning af bydel

Bilag 2_Projektforslag til udvikling af grønne byrum

Bilag 4_Smallegade-Falkoner Alle

Bilag 5_Kilen

Bilag 6_Stig Lommers Plads

Bilag 3_Eksempler på lokaliteter træer

Bilag 7_Arealer langs med Finsensvej

Punkt 274: Grønne gavle - Projekter til udførelse 2018

04.01.00-G01-337-18

Resume

Frederiksberg kan blive endnu grønnere ved at skabe mere grønt på gavle og i byens rum. Grønne gavle forbedrer klimaet og gør byen smukkere. By- og Miljøudvalget skal tage stilling til forslag om etablering af grønne gavle tre steder på Frederiksberg.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog,

1. at der gives tilladelse til etablering af grøn gavl på ejendommen Mariendalsvej 2, ved Ågade,
2. at der etableres grønne facader på skole- og børneinstitutionsbygninger langs stiforbindelse mellem Nyelandsvej og Solbjerg Plads samt at facaderne på Bülowshallen begrønnes.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at der gives tilladelse til etablering af grøn gavl på ejendommen Mariendalsvej 2, ved Ågade,
2. at der etableres grønne facader på skole- og børneinstitutionsbygninger langs stiforbindelse mellem Nyelandsvej og Solbjerg Plads samt at facaderne på Bülowshallen begrønnes,

Sagsfremstilling

Partierne bag budgetforlig 2018 er enige om at forstærke indsatsen for at gøre Frederiksberg endnu grønnere ved at skabe mere grønt på gavle og i byens rum. Grønne gavle vil forbedre klimaet i lokalområderne, øger biodiversiteten og gøre byen smukkere.

By- og Miljøområdet har vurderet mulighederne for udførelse af flere grønne gavle i 2018, og forvaltningen foreslår, at der i indeværende år etableres grønne gavle følgende steder:

1. Grøn gavl ved Ågade, Mariendalsvej 2.

En grøn gavl ved kommunegrænsen vil på dette sted kunne signalere velkommen til det grønne Frederiksberg. Derfor har By- og Miljøområdet i en længere periode været i dialog med bygningens ejer med henblik på at finde en grøn løsning. Den fremtidige drift af gavlen, der årligt vil andrage ca. 30.000 kr., vil kunne finansieres af reklameindtægt fra den indbyggede reklameflade på gavlen.

Grønne gavle kan etableres efter tre principper som vedlagt: Klatreplantning, wirebeplantning eller plantekassetter jf. bilag. Til den prætentive Ågadegavl, er der foreslået kasetteløsning, der hurtigt og overbevisende vil kunne etableres det pågældende sted. Tagvand fra ejendommen vil kunne opmagasineres og anvendes til den nødvendige automatiske vanding af kassetterne.

Forvaltningen vil dog i forbindelse med etablering af den grønne facade forde, at et dominerende og uskønt reklamehegn ved gavlens fod ændres, så bygningsgavlen får et symmetrisk "fodfæste" uden hegn, jf. foto. Herudover vil der, hvis det besluttet at give tilladelse til at etablere den grønne reklamegavl, blive indgået en aftale om lødigheden i reklamerne, der vises på gavlen. Tilsvarende skal det ved etablering af Ågadegavlen sikres, at ejeren af gavlen forestår tilfredsstillende vedligeholdelse af det grønne element.

I samarbejde med ejer og reklamefirmaet, der skal finansiere driften af den grønne gavl, er der indhentet to tilbud på projektet. Den mest robuste af de to projektilbud er samtidigt det billigste, så bygningsejeren vil umiddelbart kunne ansøge om puljemidler og byggetilladelse til projektet, der forventeligt vil andrage 380.000 kr. Den anseelige driftsudgift til kasettegavlen finansieres af ejendommens ejer i dialog med reklamefirmaet, der forestår gavlreklamerne.

2. Grønne facader langs stiforløbet mellem Nyelandsvej og Solbjerg Plads:

Facaden på bagsiden af Skolen ved Nyelandsvej samt facaden langs Børnehuset Æblehaven foreslås begrønnet ved anvendelse af klatre- og hæfteplanter. Samtidigt etableres der bundplantning langs gavlene, så stiforløbet lever op til intentionen som grøn sti.

3. Bülowshallen foreslås partielt begrønnet med henholdsvis klatreplantning og wirebeplantning.

By- og Miljøområdets vurdering:

By- og Miljøområdet vurderer, at etablering af grønne gavle som foreslået vil forstærke oplevelsen af "Det Grønne Frederiksberg". Samtidigt vil begrønning af gavle og facader bidrage til at højne kvaliteten af borgernes nærmiljø, forbedre klimaet og øge biodiversiteten. Den foreslåede gavl ved Ågade vil herudover have særlig æstetisk værdi ved kommunegrænsen, hvor den vil kunne signalere "velkommen til Frederiksberg".

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Det afsatte budgetbeløb til etablering af grønne gavle udgør i 2018 0,5 mio. kr.

Der er herudover afsat 20.000 kr. til supplerende driftsudgifter i hvert af budgetårene 2018, 2019 og 2020

Projekterne fremstillet i denne sag til udførelse i 2018, har følgende forventede udgiftsfordeling:

Projekt	Overslag i kr.	Merdrift, pris i kr. årligt
Grøn gavl ved Ågade, Mariendalsvej 2	380.000 kr.	0 kr. Driftes af den den private ejendomsejer
Grønne facader langs stiforløbet mellem Nyelandsvej og Solbjerg Plads:	55.000 kr.	10.000 kr.
Begrønning af Bülowshallen	65.000 kr.	10.000 kr.
Sum	500.000 kr.	20.000 kr.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M,
KK/JBS

Bilag

Notat vedr. Grønne gavle og facader.pdf

Tilbud på etablering af plantekassetter på Ågadegavl.pdf

Groenne gavle - disponering budget 2018

Punkt 275: Disponering af midler til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg, herunder opsætning af "Klassiske Frederiksbergbænke" på Frederiksberg Allé

04.01.00-G01-33-17

Resume

I Frederiksberg Kommunes driftsbudget for 2018 er der i lighed med 2017 afsat en pulje på 1. mio. kr. til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg. Herudover er der fra puljen i 2017 overført 405.000 kr. til delvis finansiering til genskabelse af den "Klassiske Frederiksbergbænk", idet Kommunalbestyrelsen på sit møde den 22. maj 2017 besluttede, at der skulle anvendes midler til fremstilling og opstilling af 25 "Klassiske Frederiksbergbænke" på Frederiksberg Allé. Sagen forelægges med henblik på udvalgets disponering af midlerne.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle) indstiller, 1. at produktion og opsætning af "Klassiske Frederiksbergbænke" sættes i gang, 2. at der anvendes 825.000 kr. til initialomkostninger og opsætning af 25 "Klassiske Frederiksbergbænke",

Et mindretal (Gunvor Wibroe) tog forbehold.

Et andet mindretal (Ruben Kidde, Balder Mørk Andersen og Thyge Enevoldsen) stemte imod.

By- og Miljøudvalget indstiller

3. at der genskabes to "Klassiske Frederiksbergbænke" af de materialer, som forvaltningen har liggende fra tidligere, 4. at der anvendes 560.000 kr. til etablering af staudebede på Finsensvej i en række af midterøerne, 5. at der anvendes 102.500 kr. til affaldskurve med låg i Lindevangsparken, 6. at ovennævnte aktiviteter i 2018 finansieres af den afsatte pulje til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg på 1,405 mio. kr. og en udgiftsbevilling på 82.400 kr. finansieret af fondsindtægt på 100.000 kr., og at der samtidig udgiftsbevilges 17.500 kr. vedrørende tilbagebetaling af 17,5% fondsstøtte til kontoen for momsudligning.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at udvalget godkender,

1. at produktion og opsætning af "Klassiske Frederiksbergbænke" sættes i gang, 2. at der genskabes to "Klassiske Frederiksbergbænke" af de materialer, som forvaltningen har liggende fra tidligere, 3. at der anvendes 825.000 kr. til initialomkostninger og opsætning af 25 "klassiske Frederiksbergbænke" 4. at der anvendes 560.000 kr. til etablering af staudebede på Finsensvej i en række af midterøerne, 5. at der anvendes 102.500 kr. til affaldskurve med låg i Lindevangsparken. 6. at ovennævnte aktiviteter i 2018 finansieres af den afsatte pulje til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg på 1,405 mio. kr. og en udgiftsbevilling på 82.500 kr., finansieret af fondsindtægt på 100.000 kr. og at der samtidig udgiftsbevilges 17.500 kr. vedrørende tilbagebetaling af 17,5% fondsstøtte til kontoen for momsudligning

Sagsfremstilling

I budgettet for 2017 blev der i årene 2017 og 2018 afsat 1 mio. kr. hvert år til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg.

I 2017 blev midlerne anvendt til opsætning af 4 April-drejestole og 2 skakborde i Lindevangsparken, et generelt løft af renholdelsesniveauet ved indførelse af forskudt arbejdstid for 2 mand i 2017, en opgradering af graffitiindsatsen med 1 mand i 2017 samt opsætning af 6 engangsblomsterkrukker forskellige steder i byen.

Kommunalbestyrelsen besluttede den 22. maj 2017 herudover efter indstilling fra et flertal i By- og Miljøudvalget, at der skulle anvendes 475.000 kr. til opstilling af 25 bænke på Frederiksberg Allé. Bænkene skulle være "Klassiske Frederiksbergbænke", oprindeligt designet af Aage Kjeldgaard Lauritzen i 1927.

By- og Miljøområdet indhentede herefter tilbud på leverancer i forbindelse med produktion af de historiske bænke, og det viste sig, at særligt initialomkostningerne, der omfatter udgiften til 3D-scanning af originale bænkedele, formfremstillinger m.v. oversteg det oprindelige overslag, således at en samlet pris for bænkene ville beløbe sig til 875.000 kr.

Sagen blev herefter forelagt By- og Miljøudvalget på ny den 18. september 2017 og Magistraten den 25. september 2017, hvor Magistraten udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at vurdere alternative løsninger samt fondsfinansiering.

De tidligere indstillinger vedlægges som bilag, herunder referat af By- og Miljøudvalget den 8. maj 2017, By- og Miljøudvalget den 15. maj 2017, Kommunalbestyrelsen den 22. maj 2017, By- og Miljøudvalget den 21. august 2017,

By- og Miljøudvalget den 18. september 2017 og Magistraten den 25. september 2017.

Da en del af midlerne fra 2017 ikke blev disponeret, blev der overført 405.000 kr. til driftsbudgettet i 2018 således, at der i alt er 1.405.000 kr. til disponering til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg.

Forvaltningen har fremsendt ansøgning til tre relevante fonde. To har desværre givet afslag, men en har meldt positivt tilbage, idet der bevilges 100.000 kr. som bidrag til udførelse af initialomkostninger til 'Klassiske Frederiksbergbænke' under forudsætning af, at der findes anden finansiering til det resterende beløb. Fonden ønsker ikke offentlighed om donationen, men tilskudsgivers identitet er forvaltningen bekendt.

Da den kommunale momsafregning omfatter 17,5% af fondsstøtte, vil der af fondsstøtten være 82.500 kr. tilbage. Den samlede udgift til initialomkostninger andrager 300.000 kr., hvoraf 50.000 er afholdt i 2017. Herefter resterer der finansiering af 167.500 kr.

By- og Miljøområdet foreslår, at der af de afsatte driftsmidler til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg afsættes 167.500 kr. til initialomkostninger, samt at der afsættes 575.000 kr. til produktion og opsætning af 25 "Klassiske Frederiksbergbænke", herunder til genskabelse af to "Klassiske Frederiksbergbænke" af de materialer, som forvaltningen har liggende fra tidligere. Herved afsættes der i alt 742.500 kr. til genskabelse af 25 "Klassiske Frederiksbergbænke" til Frederiksberg Allé.

Der er således 662.500 kr. til disponering til øvrige tiltag til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg.

Der er opnået gode erfaringer med plantning af stauder i en del af midterrabatten på Dalgas Boulevard samt i én af midterøerne på Finsensvej, og stauderne er med til at skabe et fint farvespil i bybilledet. Da den øvrige beplantning i midterøerne på Finsensvej mistrives, vil det være et stort byrumsmæssigt løft, hvis de øvrige midterøer ligeledes beplantes med stauder. Der er 20 midterøer på Finsensvej med beplantning, hvoraf én har stauder og to forventes helt eller delvist nedlagt i forbindelse med "start up city-byggeriet". De resterende 17 kunne forsynes med stauder. Da arealet på disse øer udgør ca. 1.000 m², og m²-prisen for etablering af et staudebed er på 1.400 kr., vil den samlede udgift beløbe sig til 1.4 mio. kr. Det foreslås, at der etableres staudebede på 400 m² svarende til en pris på kr. 560.000 kr.

Herudover kan der afsættes 102.500 kr. til udskiftning af en række affaldskurve i Lindevangsparken. Her er kommunen meget plaget af, at fuglene går i affaldskurvene og tager affald op for at finde føde. Affaldskurve med låg vil i højere grad hindre dette. Ved en investering på 102.500 kr. kan der indkøbes og opsættes 13 affaldskurve med låg.

Der kunne også afsættes midler til øget renhold i lighed med 2017, men da der i budget 2018 blev afsat særskilte midler hertil fremadrettet, foreslås der ikke yderligere initiativer vedrørende renhold.

By- og Miljøområdets vurdering:

By- og Miljøområdet vurderer, at de foreslåede initiativer samlet set vil medvirke til et smukkere, renere og grønnere Frederiksberg. Forslaget om stauder i midterøerne på Finsensvej vil både begrønne vejen og gøre den smukkere med det farvespil, som blomsterne kommer til at give. Nye affaldskurve med låg vil gøre byen renere, og bænkerne på Frederiksberg Allé vil ligeledes gøre byen smukkere.

I forhold til bænkerne er der opnået delvis fondsstøtte, men særligt initialomkostningerne til produktion af de "Klassiske Frederiksbergbænke" har vist sig så omfattende, at projektet må forelægges By- og Miljøudvalget på ny.

Som anført i tidligere sagsfremstilling vil der ved brug af de udskiftede bænke andre steder i byen kunne forventes en besparelse. Ved udskiftning af 25 bænke er besparelsen i indeværende år vurderet til 40.000-50.000 kr. Med færre bænke vil besparelsen tilsvarende være lavere.

Ligeledes vil der kunne forventes en driftsbesparelse, idet de bænke, der er leveret gennem de seneste år, er udført i en konstruktion, der har vist sig at være uhensigtsmæssig. Bænkebrædderne er lette at udskifte, men mange af brædderne må løbende udskiftes, da træet ved forankringspunkterne hurtigt ødelægges enten på grund af hærværk eller vejrlig. Brædderne på den "Klassiske Frederiksbergbænk" er forankret gennem bænk gavlene, og har derfor ikke dette problem. Det forventes derfor, at der ved løbende udskiftning af de eksisterende "Københavnerbænke" vil kunne opnås højere kvalitet af den samlede bænkebestand på Frederiksberg.

Ved produktion af den "Klassiske Frederiksbergbænk" er det planlagt, at kasserede bænk gavle fra "Københavnerbænke" kan genbruges ved støbningen af nye bænk gavle. Denne genbrugsproduktion har, foruden den umiddelbare økonomiske

fordel, en gevinst på kommunens CO2-regnskab, idet CO2-udledningen i processen er væsentlig lavere end ved anvendelse af råjern.

Økonomi

Initialomkostninger:

Initialomkostninger andrager 300.000 kr., hvoraf 50.000 er afholdt.

Fondsstøtte andrager 100.000 kr., hvoraf den kommunale momsafregning omfatter 17,5 procent af fondsstøtte, i alt fondsstøtte på 82.500 kr.

Herefter resterer der finansiering af 167.500 kr.

Disse midler foreslås finansieret af de afsatte driftsmidler til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg.

Bænkeproduktion

Produktionsomkostninger på i alt 575.000 kr.

Disse midler foreslås finansieret af de afsatte driftsmidler til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg.

Stauder i midterøer på Finsensvej

Omkostningerne dækker udskiftning af jord, indkøb og plantning af planter m.v., prisen pr. m² udgør 1.400 kr.

400 m² x 1400 kr. pr. m² = 560.000 kr.

Disse midler foreslås finansieret af de afsatte driftsmidler til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg.

Affaldskurve med låg

Afhængig af hvor mange midler, der ønskes at benyttes til staudeplantning, kan der afsættes 102.500 kr. til udskiftning af en række affaldskurve med låg i Lindevangsparken.

Pris pr. stk. er 7.523,10 kr. eks. moms, og hertil kommer opsætning på ca. 500 kr. pr. stk.

Der kan indkøbes og opsættes i alt 13 affaldskurve med låg for 102.500 kr.

Disse midler foreslås finansieret af de afsatte driftsmidler til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg.

I 2018 er der på driftsbudgettet afsat 1,405 mio. kr. til disponering af et grønnere, renere Frederiksberg. Det foreslås således, at der anvendes i alt 1.487.500 kr. til ovenstående aktiviteter, hvor 1.405.000 kr. finansieres af den afsatte pulje i 2018 og der søges udgiftsbevilget 82.500 kr. finansieret af fondsstøtte på 100.000 kr., der søges indtægtsbevilget og samtidig søges udgiftsbevilget 17.500 kr. vedrørende tilbagebetaling af fondsstøtte til kontoen for momsudligning.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M og K

JBS/KK og SV

Bilag

Bilag 1, Frederiksbergs støbejernsbænke

Bilag 2, Brædder-Flanger-Møtrikker

Bilag 3. Referater fra BMU, KB og MAG

Punkt 276: Godkendelse af revideret plan for etablering af 200 bilparkeringspladser i 2018

05.09.00-G01-37-17

Resume

Den reviderede plan for etablering af 200 bilparkeringspladser i 2018 fremlægges til godkendelse. Projekterne til etablering af bilparkeringspladserne tænkes i videst muligt omfang sammen med klimatilpasningsprojekter og øvrige projekter i byrummene.

Beslutning

Et flertal By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Gunvor Wibroe og Ruben Kidde) vedtog at godkende det reviderede forslag om etablering af 200 nye bilparkeringspladser som beskrevet.

Et mindretal (Thyge Enevoldsen og Balder Mørk Andersen) stemte imod.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at den reviderede plan for etablering af 200 nye bilparkeringspladser som beskrevet nedenfor godkendes.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget godkendte den 19. februar 2018 disponeringen af midler til etablering af 200 bilparkeringspladser i 2018. Projekterne er siden detailprojekteret, og i den forbindelse har det vist sig nødvendigt at udskyde projektet på Kammasvej til 2019. Derudover var 0,5 mio. kr. ikke disponeret.

De 0,75 mio. kr. fra Kammasvej foreslås disponeret til Gammel Kongevej, hvor der etableres 11 nye bilparkeringspladser i forbindelse med fjernelsen af brostensbånd og heller på vejen, mens de ikke disponerede 0,5 mio. kr. foreslås brugt til mindre projekter, som følge af borgerhenvendelser.

Smallegade (lukning af indkørsel til rådhusparkeringspladser)	4 bilparkeringspladser	-
Bülowsvej (skybrudsprojekt)	24 bilparkeringspladser	1,20 mio. kr.
Sankt Thomas Plads (parkerings- og skybrudsprojekt)	18 bilparkeringspladser	1,00 mio. kr.
Svømmehalskvarteret (klimatilpasningsprojekt) (Bentzonsvej, Langelandsvej, Sprogøvej og Thurøvej)	104 bilparkeringspladser	1,50 mio. kr.
Holger Danskes Vej (skybrudsprojekt)	37 bilparkeringspladser	2,00 mio. kr.
Gammel Kongevej (udvidelse af cykelstipjekt)	11 bilparkeringspladser	0,75 mio. kr.
Howitzvej (cykelstipjekt)	9 bilparkeringspladser	-
Aksel Møllers Have (metroprojekt)	34 bilparkeringspladser	-
Midler til mindre projekter, som følge af borgerhenvendelser	10 bilparkeringspladser*	0,5 mio. kr.
Samlet	251 bilparkeringspladser	6,95 mio. kr.

* Er anslået ud fra en gennemsnitspris pr. bilparkeringsplads på 50.000 kr.

Alle nye bilparkeringspladser, der etableres i 2018 tælles med i forhold til at realisere målet om at etablere 200 bilparkeringspladser. Det gælder også pladser, der tidligere har været nedlagt og nu nyetableres. Derfor tælles Howitzvej og Aksel Møllers Have også med i de ovenstående 251 bilparkeringspladser.

By- og Miljørådets vurdering

By- og Miljørådet vurderer, at de disponerede midler til etablering af nye bilparkeringspladser vil bidrage til at opnå kommunens målsætning om, at det skal være lettere at finde en bilparkeringsplads, men at tiltaget ikke kan stå alene. Samtidig er dette et skridt mod at realisere det identificerede potentiale på 1.600 bilparkeringspladser, som er den langsigtede målsætning.

Økonomi

Midlerne til etablering af de 200 bilparkeringspladser i 2018 er afsat i forbindelse med vedtagelsen af budget 2018. Der er samlet 6,95 mio. kr., hvoraf der er bevilget 1,0 mio. kr. på anlægsbudgettet til bilparkeringspladser etableret i henhold til kommunens parkeringsfond, mens de resterende 5,95 mio. kr. finansieres via Task Force Puljen, som er driftsmidler.

Task Force Puljen er fra 2019 og fremadrettet 4,0 mio. kr. og anvendes til afholdelse af drifts- og finansieringsudgifter for parkeringskældereren på Langelands Plads. Der er således fra 2019 og fremadrettet ikke afsat midler til etablering af yderligere bilparkeringspladser.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget
JBS/BR.

Punkt 277: Etablering af parkeringsplads i henhold til regler om parkeringsfonden

05.09.00-G01-6-18

Resume

Der er indbetalt en række midler til kommunens parkeringsfond. Nogle af indbetalingerne foreslås disponeres til 7 bilparkeringspladser i parkeringskælderens til Skolen på Grundtvigsvej.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at der disponeres som foreslået til til anlæg af 7 bilparkeringspladser i parkeringskælderens til Skolen på Grundtvigsvej,
2. at der i 2018 afsættes rådighedsbeløb og meddeles anlægsindtægtsbevilling på 1,834 mio. kr. vedrørende projektet Skolen på Grundtvigsvej, modsvaret af tilsvarende merudgift under forskydninger i kortfristet gæld vedr. P-fonden.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at der disponeres som foreslået til til anlæg af 7 bilparkeringspladser i parkeringskælderens til Skolen på Grundtvigsvej,
2. at der i 2018 afsættes rådighedsbeløb og meddeles anlægsindtægtsbevilling på 1,834 mio. kr. vedrørende projektet Skolen på Grundtvigsvej, modsvaret af tilsvarende merudgift under forskydninger i kortfristet gæld vedr. P-fonden.

Sagsfremstilling

Kommunen har en parkeringsfond, hvortil bygherre efter dispensation for etablering af bilparkeringspladser på egen grund, indbetaler et beløb til etablering af bilparkeringspladser på offentlige areal. Når bilparkeringspladserne anlægges på offentligt areal, bidrager det indbetalte beløb med halvdelen af etableringsprisen. Kommunen betaler den anden halvdel. Den private indbetaling er takstreguleret efter byggeriets beliggenhed, dog indbetales i dag 262.020 kr. pr. bilparkeringsplads. Det er en forudsætning, at pladserne anlægges indenfor maksimalt 1,5 km fra ejendommen i fugleflugtslinje. Bilparkeringspladserne skal være etableret inden 5 år efter byggetilladelsen.

I forbindelse med anlæg af parkeringskælderens på Grundtvigsvej Skole, er der også etableret en række offentlige bilparkeringspladser, hvor det er muligt at finansierer 7 pladser med midler indbetalt til parkeringsfonden og med kommunale midler, som allerede er afholdt i forbindelse med byggeriet.

Det har kostet ca. 700.000 kr. pr. stk. at etablere bilparkeringspladserne på skolen, i alt 4,9 mio. kr. for 7 pladser, som allerede forlods er afholdt i budgettet til reovering af skolen. Der er indbetalt parkeringsfondmidler på ialt 1.834.140 kr. Kommunen skal efter parkeringsfundsregulativet betale mindst halvdelen af udgiften, og har i det konkrete tilfælde afholdt mere end halvdelen ialt. 437.980 kr. pr. plads, ialt 3.065.860 kr., mens resten betales af p-fonden. Der er ikke budgetlagt med hverken indbetalinger til eller anvendelse af midler fra p-fonden. Indbetalingen er oprindelig indtægtsført som forskydning på kortfristet gæld og tilført kassen. Udgifterne til etablering af p-pladserne er afholdt på projektet vedrørende Skolen på Grundtvigsvej, hvorfor der skal overføres 1,834 mio. kr. i indtægter til dette projekt, modsvaret af tilsvarende udgift på P-fonden, jf. Økonomiafsnittet.

Der er foretaget indbetaling fra H.C. Ørstedes Vej 52, 1. sal tv til etablering af 1 plads, der skal etableres inden 9. september 2018. Herudover er der indbetalt midler fra Langelands Plads 3 til etablering af 6 bilparkeringspladser, der skal etableres inden 30. september 2019. Midlerne foreslås anvendt til 7 pladser i parkeringskælderens til Skolen på Grundtvigsvej.

Indbetaling til parkeringsfonden:

Adresse/Ejer	Antal p-pladser	Forfald	Kr.
H.C. Ørstedes Vej, 52, 1. sal tv	1	2018	262.020
Langelands Plads 3	6	2019	1.572.120

By- og Miljøområdets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at parkeringspladserne i parkeringskælderens er egnede pladser i forhold til bestemmelserne for parkeringsfonden.

Økonomi

Der er i budgettet afsat midler til etablering af parkeringskælder under Skolen på Grundtvigsvej, hvor en del er offentlige, og hvor det derfor er muligt at finansierer 7 pladser delvist af indbetalte midler til parkeringsfonden. Herved nedbringes kommunens gæld til P-fonden tilsvarende.

Adresse/Ejer	Antal p-pladser	Indbetalt til parkeringsfonden	Anlægges	Udgift til p-pladsen	Tilbagebetaling
H.C. Ørsteds Vej, 52 1 sal. tv	1	262.020	Parkeringskælder - Skolen på Grundtvigsvej	700.000 kr.	0 kr.
Langelands Plads 3	6	1.572.120	Parkeringskælder - Skolen på Grundtvigsvej	4.200.000	0

Det koster 700.000 kr., at etablere en bilparkeringsplads i parkeringskælderen til Skolen på Grundtvigsvej. Kommunen modtager en indtægt på 262.020 fra P-fonden pr. bilparkeringsplads ialt 1.834.140 kr. for 7 bilparkeringspladser, så kommunens reele udgift vil være 437.980 kr. pr plads i alt 3.065.860 kr., som allerede er afholdt under anlægsprojektet Skolen på Grundtvigsvej. Det foreslås, at der indtægtsbevilges 1,834 mio.kr. på anlægsprojektet Skolen på Grundtvigsvej, modsvaret af tilsvarende forskydning på konteon for Parkeringsfond (finansforskydning på konto 08.44).

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen
JBS/SV

Punkt 278: Årsrapport for klimatilpasningsindsatsen 2018

05.00.00-A50-2-17

Resume

"Årsrapport klimaindsatsen 2018" er den anden i rækken, og det er planen, at der hvert år fremover vil blive fremlagt en tilsvarende rapport for By- og Miljøudvalget. By- og Miljøudvalget skal tage årsrapporten til efterretning.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog årsrapporten for klimatilpasningsindsatsen 2018 til efterretning.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at årsrapporten for klimatilpasningsindsatsen 2018 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

By- og Miljøområdet fremlægger her årsrapporten for klimatilpasningsindsatsen 2018 for By- og Miljøudvalget. Formålet med rapporten er overfor interne og eksterne interessenter, at redegøre for det samlede arbejde som er udført i det foreløbne år indenfor klimatilpasningsområdet, med henblik på at nå de politiske mål på området. Årsrapporten giver en oversigt over de mål, planer og projekter, som er igangsat indenfor klimatilpasningsindsatsen, med særlig fokus på skybrudsplanlægningen.

By- og Miljøområdet vil i tilknytning til fremlæggelse af årsrapporten give en mundtlig præsentation af området.

Økonomi

Der er ikke en særskilt økonomi knyttet til rapporten. Rapporten indeholder en redegørelse for de samlede økonomiske forhold af betydning for området.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget
CS/NKJ

Bilag

Årsrapport 2018 150818

Punkt 279: Skybrudssamarbejde om Harrestrup Å: Kapacitetsplan 2018 og Aftaletillæg 4

00.17.00-P20-3-15

Resume

Afledning af skybrudsvand fra Frederiksberg Vest skal blandt andet ske til Harrestrup Å. Åens ti oplandskommuner og forsyningsselskaber er gået sammen om at lave en fælles plan for skybrudssikring.

By- og Miljøudvalget skal tage stilling til om resultatet af samarbejdet, Kapacitetsplan 2018 og den tilhørende Miljøvurderingsrapport, skal sendes i offentlig høring samt om udvalget ønsker at fortsætte samarbejdet og derved tiltræde Aftaletillæg 4.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at Kapacitetsplan 2018 og udkast til Miljøvurderingsrapporten sendes i 8 ugers høring,
2. at Aftaletillæg 4 godkendes.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at Kapacitetsplan 2018 og udkast til Miljøvurderingsrapporten sendes i 8 ugers høring,
2. at Aftaletillæg 4 godkendes.

Sagsfremstilling

Baggrund

Frederiksberg Kommune indgik en samarbejdsaftale med kommunerne i Albertslund, Ballerup, Glostrup, Brøndby, Gladsaxe, Herlev, Hvidovre, Rødovre og København samt deres respektive forsyningsselskaber om håndtering af skybrudsvand omkring Harrestrup Å i juni 2014. Bortledning af vand ved skybrud via Harrestrup Å systemet indgår som et centralt element i Frederiksberg Kommunes Skybrudskonkretiseringsplan Vest. Et af de i alt fire skybrudsoplande på Frederiksberg afvander til Grøndals Å, som planlægges at afvande videre til Harrestrup Å.

Kapacitetsplan 2018

Resultatet af samarbejdet er udmøntet i Kapacitetsplan 2018, der beskriver den kombination af 40 anlægsprojekter, som med den nuværende viden vurderes at være den bedste måde at skybrudssikre Harrestrup Å. Åen kan i dag ikke rumme de mængder af regnvand, der løber til den ved skybrud. Det skyldes både de øgede regnmængder som følge af klimaforandringerne samt, at arealerne der afvander til åen, er blevet mere befæstede med asfalt, beton mm. gennem årene. Det bevirker, at regnvandet ikke kan sive ned i jorden i samme grad som tidligere, og vil derfor strømme af på overfladen. Løsningen bliver en kombination af anlægsprojekter, der dels forsinker regnvandet i grønne områder, og dels øger kapaciteten ved at lade det løbe hurtigere ud af åen nedstrøms ved Kalveboderne.

Målsætningen for Kapacitetsplan 2018 er at sikre borgerne i oplandet mod skader op til en 100 års regnhændelse i vandløbet om 30 år. Det vil sige, at den statistiske største regnhændelse, som falder inden for en periode på 100 år bliver fremskrevet til år 2048 via en modelberegning. Fremskrivningen tilsiger, at en 100 års hændelse er større om 30 år end nu. De enkelte anlægsprojekter herunder Frederiksberg- og Københavns Kommunes projekt i Grøndalsparken designes derimod til en 100 års hændelse om 100 år, hvilket stemmer overens med det niveau, som skybrudsprojekter i de to kommuner designes til. Grunden til, der er forskel på sikringsniveauet eller designkriteriet for åen og de enkelte anlægsprojekter er, at det er den samfundsøkonomiske mest optimale måde. Hvis det senere hen viser sig nødvendigt at øge sikringsniveauet samlet set for åen, er der udpeget flere mulige anlægsprojekter langs åen.

Miljøvurderingsrapport

Kapacitetsplan 2018 er blevet miljøvurderet med henblik på at vurdere potentielle påvirkninger af befolkningen og menneskers sundhed, dyr, planer og den biologiske mangfoldighed, jorden, vand, luft og klima samt landskab og kulturarv. Miljøvurderingsrapporten påpeger, at planens potentielle negative påvirkninger er koblet til anlægsfasen. Her nævnes blandt andet lugt og støj som følge af anlægsarbejder samt frigivelse af sediment til åen. Der er fastlagt en række foranstaltninger, som skal til for at afværge de negative påvirkninger. Af positive påvirkninger nævner rapporten blandt andet det øgede sikringsniveau, styrkelse af levesteder for planter og dyr samt øget mulighed for rekreation.

Rapporten påpeger vigtigheden i, at ændringerne af landskabet tager hensyn til kulturarven og kvalitetene i landskabet, til fredninger, beskyttelse og udpegninger i kommuneplanerne. Det sker, når de lokale anlægsprojekter skal planlægges og anlægges.

Høring af Kapacitetsplan 2018 og Miljøvurderingsrapporten

Kapacitetsplan 2018 og udkast til Miljøvurderingsrapporten skal ifølge Miljøvurderingsloven sendes i høring. Det er aftalt i samarbejdet, at den fælles høringsperiode skal gå fra den 9. november 2018 til den 3. januar 2019. Efterfølgende bliver høringssvarene indarbejdet, og den endelige Kapacitetsplan 2018 bliver sendt til politisk godkendelse.

Aftaletillæg 4

Aftaletillæg 4 fastsætter en plan for anlægsprojekterne over en 20 årige periode. Den 20 årige gennemførelsesperiode ligger i tråd med strategien for Frederiksbergs Skybrudsplaner, som ligeledes opererer med en periode på 20 år. Frederiksberg- og Københavns Kommunes projekt i Grøndalsparken er sat til udførelse i perioden 2024-2028 i Kapacitetsplan 2018, hvilket er koordineret med de øvrige skybrudsprojekter i området.

Aftaletillæg 4 indeholder en aftale om, at alle parter forpligter sig til at gennemføre Kapacitetsplan 2018 til ca. 1,1 mia. kr. over de næste 20 år. Aftalen erstatter den forrige aftale, Aftaletillæg 3, hvor Kapacitetsplan 2016 var beregnet til at koste 2,2 mia. kr. Hovedårsagen til at økonomien er halveret er, at planen er gået fra en tidshorisont på 100 til 30 år.

Borgmestermøde

Der har været afholdt Borgmestermøde i juni 2018, hvor der var bred opbakning til at fortsætte samarbejdet om at skybrudssikre Harrestrup Å.

Frederiksberg Kloak A/S

Til orientering forventes sagen ligeledes forelagt bestyrelsen i Frederiksberg Kloak A/S i efteråret 2018. Frederiksberg Forsyning har tilkendegivet, at de også anbefaler at fortsætte samarbejdet.

Opfølgning på plan

Kapacitetsplan 2018 viser en teknisk og økonomisk optimal vej til at sikre åen baseret på den bedste tilgængelige viden i dag. Der sker imidlertid konstante forandringer i samfundet, der vil påvirke Kapacitetsplanen. Derfor er der lagt op til, at Kapacitetsplanen evalueres hvert 3. år for kontinuerligt at sikre, at planen opnår målsætningen.

By- og Miljøområdets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at Kapacitetsplan 2018 er den mest optimale måde at sikre oplandet til Grøndals Å på for Frederiksberg Vest. Frederiksberg Kommune er helt afhængig af at lede skybrudsvandet væk og ved at lave en fremtidig omdannelse af Grøndalsparken, sikres Frederiksbergs borgere bedst muligt. For at realisere det kommende skybrudsprojekt i Grøndalsparken, er det næste skridt at sende Kapacitetsplan 2018 og Miljøvurderingsrapporten i høring samt at godkende Aftaletillæg 4.

Økonomi

Kapacitetsplan 2018 koster ca. 1,1 mia. kr. at gennemføre. Frederiksbergs andel udgør 3,3%, hvilket svarer til ca. 40 mio. kr. Udgifterne takstfinansieres af Frederiksberg Kloak A/S. Set i forhold til vigtigheden og den mængde vand, der skal håndteres i skybrudssituationer, anser By- og Miljøområdet det som værende rimeligt for Frederiksberg.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen
ML/JDH

Bilag

Bilag 1_Aftaletillæg 4

Bilag 2_Udkast til Miljøvurderingsrapport

Bilag 3_Kapacitetsplan 2018

Bilag 4_Kort sammenfatning af projektet

Punkt 280: Byggesagsbehandlingen, status

02.00.06-G01-1-15

Resume

Hermed følger en årlig status for byggesagsbehandlingen, som opfølgning på den seneste status, der blev forelagt By- og Miljøudvalget 19. juni 2017. I sagen redegøres der for sagsmængde, ressourcer, sagsbehandlingstider, gebyrer, ny lovgivning mm.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog status for byggesagsbehandlingen til efterretning.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at status for byggesagsbehandlingen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte den 4. juni 2018 sagen, idet udvalget anmodede om en belysning af status for sagsbehandlingstiderne.

By- og Miljøområdet oplyser, at der, i forlængelse af beslutning fra budgettet for 2018 er opstillet følgende mål for sagsbehandlingstiderne frem til afgørelse:

År	Status for 2017	Status 1.8.2018	Mål pr. 1.1.2019	Mål pr. 1.1.2020	Mål pr. 1.1.2021
Sagsbehandlingstid ¹					
Altansager - særskilt sagstype med liggetid inden sagsbehandling	18 uger før sagsbehandling + 9 uger = i alt 27 uger	12 uger før sagsbehandling + 8 uger = i alt 20 uger	11 uger før sagsbehandling + 7 uger = i alt 18 uger	9 uger før sagsbehandling + 5,5 uger = i alt 14,5 uger	6 uger før sagsbehandling + 4 uger = i alt 10 uger
Sager med lav kompleksitet og forespørgsler	2 uger	1 uge	1 uge	1 uge	1 uge
Andre byggesager	9 uger	8 uger	7 uger	5,5 uger	4 uger

¹ Sagsbehandlingstid for at træffe afgørelse, når ansøgningen er fyldestgørende.

Som beskrevet nedenfor er altansagerne, der udgør ca. 10% af sagerne, en helt særlig sagstype, der fordrer et indgående kendskab til vejledning, byen og bygningerne. Det er derfor vigtigt at sagerne behandles af den samme gruppe af sagsbehandlere. Med budgetudvidelsen er det lykkedes at ansætte to ressourcer yderligere til dette arbejde, men grundet omfanget af ansøgningerne vil der stadig udsendes et særskilt kvitteringsbrev med angivelse af hvilken uge sagsbehandlingen påbegyndes, og derefter svarer sagsbehandlingstiden til en kategorien "andre byggesager".

Hvis en byggesag skal i partshøring efter bygge- eller forvaltningsloven eller i naboorientering efter planloven forlænger dette sagsbehandlingstiden med ca. en måned.

Hvis en byggesag skal behandles i By- og Miljøudvalget forlænger dette sagsbehandlingstiden med ca. tre måneder.

Som beskrevet nedenfor har indførelsen af BOM - den digitale ansøgningsplatform betydet at det nu er muligt at trække statistik for den samlede sagsbehandlingstid - altså fra ansøgning til ibrugtagningstilladelse. Frederiksberg er noteret med en gennemsnitlig total sagsbehandlingstid på 147 dage for Enfamiliehuse (målt på 18 sager), 66 dage for Etagebyggeri, Erhverv (målt på 155 sager) og 35 dage for Etagebyggeri, Bolig (målt på 83 sager).

Specielt kategorien enfamiliehuse er særlig for Frederiksberg, der til forskel fra resten af landet kun har 4% af boligerne i denne kategori. Desuden er enfamiliehusene ofte bygget på små grunde og det kræver næsten altid partshøring af naboer at ændre på disse ejendomme og dette afspejles i KL's tal.

Tidligere sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget får forelagt en årlig status for byggesagsbehandlingen, hvor der orienteres om sagsmængde, ressourcer, sagsbehandlingstider, gebyrer, evt. ny lovgivning mm.

Tilgang af byggesager

Byggeaktiviteten på Frederiksberg er stabil med en svag stigning, og med den fortsatte lave udlånsrente og attraktive ejendomme er der intet, der tyder på, at aktiviteten er for nedadgående foreløbig. Der ses især en stigning i antal øvrige sager - altså sager, hvor der ikke kan opkræves gebyr.

År	2014	2015	2016	2017	2018 (estimeret)
Tilladelsessager	1.059	1.176	1.180	1.230	1.236 ¹
Anmeldelsessager	55	44	32	18	<5 ²
Øvrige sager	374	385	556	513	585 ³
I alt	1.488	1.605	1.768	1.761	1.821

1. Antallet af byggesager/tilladelsessager er steget med ca. 17% siden 2014. Tilladelsessager omfatter bl.a. altansager.

2. Jf. Bygningsreglement er det kun skure, carporte o.lign. ved enfamiliehuse og mobilantener, der udløser en anmeldelsessag, og da enfamiliehuse kun udgør 4% af bygningerne i Frederiksberg Kommune, er der ganske få af disse sager.

3. Øvrige sager dækker over klager, aktindsigtsanmodninger, planmæssige tilladelse, forespørgsler der ikke fører til byggeansøgning, deklARATIONER, skimmelsvampssager mv. Denne kategori er steget kraftigt. I 2016 var der f.eks. 95 anmodninger om aktindsigt, mens tallet i 2017 var 120.

Altansager

Som det ses af tabellen, er tilgangen af egentlige byggesager stabil. Men andelen af ansøgninger, der vedrører altaner har været kraftigt stigende. I 2013 indkom 87 sager, i 2014 indkom 140, i 2015 indkom 186 altansager, og i 2016 blev tallet 210. Den store sagsmængde i 2016 dækker også over et antal lovliggørelsessager som følge af sidste års udfordringer omkring altansikkerhed i en række igangværende og ældre altansager. I 2016 udgjorde altansager ca. 18% af de egentlige byggesager. I 2017 er antallet faldet til niveauet fra 2014 med 141 og i 2018 spores endnu en lille afmatning hvor altansagerne udgør 10% af de almindelige byggesager. Forvaltningen bruger gennemsnitlig 25 timer pr. altansag.

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018 (estimeret)
Antal altansager	87	140	186	210	141	130

Forelæggelser for udvalget

Antallet af sager, der forelægges By- og Miljøudvalget, er næsten fordoblet fra 2013 til 86 forelæggelser i 2016. I 2017 var der et fald, men i 2018 ser det ud til at niveauet bliver som i 2015 og 2016 med ca. 80 forelæggelser. Der er typisk tale om sager, hvor der dispenseres fra lokalplanens bestemmelser, i større omfang altanprojekter, der afviger fra altanmanualen eller hvor der opsættes altaner/etableres tagterrasser synlig fra vej i områder omfattet af bevarende lokalplan samt ejendomme beliggende ud til hovedstrøg, og i stort omfang sager om konvertering fra erhverv til bolig og indretning af nye boliger i tagetager, som typisk kræver dispensation fra etablering af parkering og opholdsareal. Mange sager forelægges flere gange ligesom der også foretages en del besigtigelser på stedet.

År	2014	2015	2016	2017	2018 (estimeret)
Forelæggelser for BMU	38	82	86	58	70

Forelæggelser er således en væsentlig faktor i sagsbehandlingen på Frederiksberg. Til sammenligning havde Rødovre Kommune 3 forelæggelser fra byggesagsområdet i 2015, Roskilde Kommune havde 3 forelæggelser i 2016 og Gentofte havde 22 forelæggelser, hvoraf en del omhandlede nedrivning af bevaringsværdige ejendomme.

Personaleressourcer

I forlængelse af sidste års statusrapport blev forslag om fast-track for sagsbehandling af altanprojekter oversendt til budgetdrøftelserne i efteråret. Det resulterede i aftale om at tilføre området flere ressourcer med budgetteksten: "Hurtigere byggesagsbehandling. En kompetent og effektiv byggesagsbehandling er vigtig, når borgere og virksomheder gerne vil bygge om og forbedre deres fysiske rammer, eller når f.eks. drømmen om en ny altan skal realiseres. Partierne er enige om, at sagsbehandlingstiden skal nedbringes, og målet er en halvering. Derfor afsættes 2,0 mio. kr. i 2018, 1,7 mio. kr. i 2019 samt 2,2 mio. kr. i 2020, idet også grundlaget for at beskytte Frederiksberg Kommunes mange kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger styrkes. Senest i 2020 skal området evalueres for at vurdere behovet for eventuelt at videreføre bevillingen."

Byggesagsbehandlingen har hermed fået et klart og realistisk mandat til i løbet af 3 år at halvere sagsbehandlingstiden. Der er i løbet af foråret blevet ansat ekstra ressourcer, således at der pr. 1. marts 2018 er ansat 16 sagsbehandlere (heraf er 2 blevet ansat med henblik på altansager). Det er lykkedes at få ansat sagsbehandlere med flere års erfaring, og det vurderes derfor, at sagsbehandlingstiden hurtigt vil forbedres. Derudover er der indgået aftale med eksterne ressourcer til matrikelsager og gennemsyn af konstruktionsprojekter og beregninger, ligesom der er ansat en projektmedarbejder til udarbejdelse af en registrant over de ejendomme, der har SAVE-værdi 1 og 2.

Udover byggesagsbehandlere er der knyttet 2 administrative byggesagsbehandlere (kontoruddannet personale), der opretter sager, journaliserer bilag, svarer telefoner, udfakturerer samt uploader sager til filarkiv og støtter byggesagsbehandlingen mm.

Den digitale byggeansøgning Byg og Miljø (BOM)

Erfaringen efter næsten 3,5 år med BOM er, at over 60 procent indsender ansøgninger via BOM. Ansøgningsmateriale, der kommer ind via BOM, har desværre vist sig ikke at være af bedre kvalitet end øvrige ansøgninger, der indkommer som mail eller brev. Det nye Bygningsreglement 2018 (BR18) forventes at medføre væsentlige ændringer i BOM.

Ansøgningsskabelonerne i BOM har indtil nu været meget omfattende, det forventes ikke at ændre sig fremadrettet.

Byggeri og Arkitektur har haft en målsætning om at få flere ansøgninger ind via BOM. Antallet af ansøgninger som er indsendt via BOM er steget med mere end 10% det sidste år, hvilket må siges at være en markant stigning. Det vurderes, at ca. 1/3 af sagerne til Byggeri og Arkitektur forsat er andre typer sager end en byggetilladelse, f.eks. forespørgsler, skimmelsvampssager, aktindsigt osv. typisk kommer ind pr. mail, hvorefter det administrative personale opretter en sag.

Byggesagsgebyrer

Der opkræves byggesagsgebyr efter medgået tid. I de fleste sager skal udskrives to regninger (en regning frem til og med byggetilladelse - og derefter en regning efter ibrugtagningstilladelsen). I henhold til lovgivningen er det langt fra muligt at udfakturere det samlede tidsforbrug til byggesagsbehandlingen og byggesagsbehandlingen har fortsat en faktureringsgrad på 30%. Det er tidligere besluttet, at alle kan få en halv times forhåndsdialog uden beregning, og dette tilbud benyttes flittigt. Området modtager meget få klager om gebyrstørrelsen

Ny byggelov, ændring af bygningsreglement 2015 og nyt bygningsreglement 2018

Der sker i disse år en stor ændring af lovgrundlaget vedrørende byggesagsbehandling. Ny byggelov, der muliggør certificeringsordning vedr. den tekniske del af byggesagsbehandlingen trådte i kraft 23. september 2016. Formålet er bl.a. at ensrette og smidiggøre kommunernes sagsbehandling

På Frederiksberg er der dog mange lokalplaner med bevarende bestemmelser, og langt de fleste byggesager vil have en ikke ubetydelig andel af planmæssig behandling – hvortil kommer partshøringer og naboorientering i rigtig mange sager, da Frederiksberg er en tæt bebygget by. Det vurderes således, at den tekniske del af byggesagsbehandlingen i Frederiksberg Kommune udgør 5-7 % af den samlede del af byggesagsbehandlingen. Københavns Kommune oplyser overfor By- og Miljøområdet, at de vurderer, at den tekniske del af byggesagsbehandlingen udgør ca. 10 % af den samlede sagsmængde.

1. juli 2017 trådte nyt bygningsreglement i kraft. Ændringer omfatter bl.a.:

- Lempelse af krav til opførelse af garager, carport, udhuse mv.

Det betyder, at skure, carporte og udhuse, der før var omfattet af anmeldelsesbegrebet og krævede godkendelse nu kan opføres uden byggetilladelse eller anmeldelse til kommunalbestyrelsen. Krav til placering skal dog overholde de bebyggelsesregulerende bestemmelser ligesom der fortsat skal søges evt. tilladelse efter planloven.

- Lempelse af tilgængelighedsbestemmelser for enfamiliehuse og krav om elevator ved ombygninger

Det betyder, at der ikke skal udføres niveaufri adgang til enfamiliehuse eller til evt. nye lejligheder i en uudnyttet tagetage i en beboelsesejendom

- Krav om affaldsskakte ændres til krav om etablering af affaldssystemer
- Afskaffelse af anmeldelsesbegrebet

Trafik, Bygge- og Boligstyrelsen vurderer at afskaffelse af anmeldelsesbegrebet har positive administrative konsekvenser for borgere, der ikke længere skal afvente kommunens reaktion eller betale gebyr for opførelse af garager, carporte, udhuse mv. Forvaltningen vurderer, at ændringen får minimal konsekvens for Frederiksberg, der kun havde 18 anmeldelsessager i 2017. Til gengæld vurderes det, at der fortsat vil være behov for vejledning vedr. de bebyggelsesregulerende bestemmelser i kapitel 2 uden, at der kan opkræves gebyr for denne service.

Bygningsreglement 2018 trådte i kraft 1. januar 2018 med overgangsordning til 1. juli 2018.

Med Bygningsreglement 2018 (BR18) er kommunens opgave med at foretage teknisk byggesagsbehandling ændret.

For brand- og konstruktionsforhold er der indført krav om, at certificerede statikere og brandrådgivere skal dokumentere, at de tekniske bestemmelser er overholdt i det komplicerede byggeri.

Der er en overgangsordning frem til udgangen af 2019, hvor det vil være muligt at vælge, at det er kommunen, der skal foretage den tekniske byggesagsbehandling af brand- og konstruktionsforhold, indtil der er certificeret et tilstrækkeligt antal statikere og brandrådgivere.

De øvrige tekniske bestemmelser skal der ikke foretages sagsbehandling af, men ansøger skal sammen med færdigmelding af byggeriet indsende dokumentation for, at bygningsreglementet er overholdt.

Det forventes, at kommunen frem til udgangen af 2019 vil skulle sagsbehandle for brand- og konstruktionsforhold i en stor del af de komplicerede sager, fordi der går noget tid, inden der er et tilstrækkeligt antal virksomheder, der er certificerede til at udføre opgaverne.

Kommunen skal foretage stikprøvekontrol i 10% af de sager, hvor der er givet ibrugtagningstilladelse. Ved stikprøvekontrollen skal kommunen kontrollere om byggeriet overholder bygningsreglementet.

Det betyder, at kommunerne er nødt til at bevare de faglige kompetencer eller benytte sig af ekstern rådgivning til at foretage stikprøvekontrollen.

Frederiksberg Kommune har endnu ikke modtaget ansøgninger efter BR18.

Frederiksberg Kommune er indgået i et samarbejde med andre kommuner under Forum for danske bygningsmyndigheder (DABYFO) om at erfaringsudveksle omkring implementeringen af BR18. Formålet med samarbejdet er dels at sikre en høj kvalitet i opgaveløsningen, men også for at tilstræbe, at ansøgere oplever en ensartethed i sagsbehandlingen i de forskellige kommuner.

Det forventes, at antallet af byggesager i 2018 vil ligge på samme niveau som sidste år, men der er en stigning i telefoniske henvendelser fra borgere og ansøgere. Der er en stor bredde i de emner, som henvendelserne omhandler. Der vil blive igangsat et arbejde med henblik på at forbedre vejledningerne på kommunens hjemmeside om de mest stillede spørgsmål.

Dialog og synlighed

Der er det seneste år fortsat gjort flere indsatser for at gå i dialog med borgere og erhverv om, hvad den kommunale byggesagsbehandling handler om, og hvordan denne kan gøres bedre i samarbejde med ansøgeren. Behovet for samarbejde med de store altanaktører er meget væsentligt og i 2017 blev der taget endnu et initiativ og indledt et samarbejde med disse, Frederiksberg Erhvervsforum og Byggeri og Arkitektur, hvor arbejdsgange vedrørende behandling af ansøgninger om altaner kortlægges. Der arbejdes fortsat på projekt om at få ledige akademikere i jobpraktik.

Formentlig vil flere større ansøgere blive involveret på lignende vis henover 2018.

Herudover er det muligt for borgerne at "møde en byggesagsbehandler" ved flere lejligheder. To gange årligt afholdes der velkomstmøder på rådhuset for nye borgere i kommunen og her er byggesagskontoret altid repræsenteret ved to byggesagsbehandlere, der står klar med udlevering af altan- og skiltemanualen og med svar på spørgsmål om kommende byggeprojekter. Samme koncept er anvendt ved afholdelsen af Grønne Dage samt Frederiksberg Erhvervskonference. Når lejligheden byder sig indgår vi i dialoger med Frederiksberg Erhverv, Dansk Byggeri, GI, andre kommuner osv.

Servicemål:

Der udføres en screeningproces for alle indkomne byggesager, således at mindre byggesager (sager uden stor kompleksitet), typisk løses indenfor 2 uger. Det skønnes, at næsten 45% (ca. 600 sager) af alle tilladelsessager løses i dette hurtige spor. Herudover er der ca. 1000 tilladelsessager og øvrige sager, som kræver mere indgående sagsbehandling. Siden 2016 har servicemålet været delt med 2 uger til det hurtige spor og 9 uger til de andre.

Servicemålene bliver overholdt på nær altansagerne. Grundet den fortsat stigende mængde altansager har det været nødvendigt at lave særskilt kvitteringsbrev for de mange ansøgninger, således at ansøger får at vide i hvilken uge der kan forventes sagsbehandling. I 2017 påbegyndtes sagsbehandling af altansager 16 uger efter ansøgning er modtaget.

Pt. er det allerede nu muligt at spore de ekstra ressourcer, idet det hurtige spor for langt størstedelen af sagerne svares indenfor 1 uge, de mere komplekse indenfor 8 uger og altansagerne er bragt ned til 12 uger.

Der foregår desuden en daglig prioritering af sager, bl.a. skal sager, der indebærer en sikkerheds- eller sundhedsmæssig risiko, som eksempelvis fare for nedstyrtning af bygningsdele, skimmelsvamp osv. håndteres hurtigt.

KL Aftale for fælles servicemål

I forbindelse med økonomiaftalen for 2015 indgik KL og Regeringen aftale om, at sagsbehandlingstiden for erhvervsrettede myndighedsopgaver i kommunerne skal reduceres med en tredjedel. Reduktionen skal blandt andet opnås ved at indføre servicemål for bl.a. byggesagsbehandlingen. Der er opsat mål på fra 40 dage (kategori 1 byggeri) til 60 kalenderdage for kategori 5 byggeri (ca. 95% af byggesager på Frederiksberg). Ligeledes er der opsat en maksimal sagsbehandlings tid på 180 dage for både miljø- og byggesager, ligesom alle sager skal visiteres indenfor 21 dage.

Dansk Byggeri har netop offentliggjort servicemålsundersøgelse for 2017 fra KL.

Der er tale om statistik, der er trukket fra BOM – den digitale ansøgningsplatform. Der måles på sager, der er indkomne og afgjort i 2017. KL bemærker, at de offentliggjorte sagsbehandlingstider kan være behæftet med usikkerhed.

Der måles på 5 forskellige kategorier: Frederiksberg er målt på 2 sager i kategori 1: simple konstruktioner, 18 sager i kategori 2: enfamiliehuse, ingen i kategori 3: Industri og lagerbygninger, 269 sager i kategori 4: Etagebyggeri erhverv og 157 sager i kategori 5: Etagebyggeri bolig.

Frederiksberg er noteret med en målopfyldelse, der ligger over og på landsgennemsnit for de store kategorier 4 og 5, men scorer lavt på de 20 sager, der er registreret på kategori 1 og 2.

By- og Miljøområdet arbejder målrettet med at implementere KL's servicemål for de forskellige kategorier, men der skal til stadighed være fokus på den formidlende rolle som byggesagsbehandlingen også varetager, både ved udformning af retningslinjer, dialogmøder, præmieringsordning og facadeudvalg, bevaringsværdier og i rollen som "guide", der skal hjælpe borgere og ansøgere med at navigere i de mere end 20 love, byggesagsbehandlingen administrerer.

Samlet set er byggesagsbehandlingen i rigtig god gænge. De tilførte ressourcer har medført at sagsbehandlingstiden forbedres kontinuerligt ligesom der allerede nu bruges mindre tid på klager.

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget,
LRM/PBM

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 4. juni 2018, pkt. 228:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet udvalget anmodede om en belysning af status for sagsbehandlingstiderne.

Indstilling 4. juni 2018, pkt. 228:

By- og Miljøområdet indstiller,
at status for byggesagsbehandlingen tages til efterretning.

Bilag

BMU's møde 19. juni 2017, Byggesagsbehandlingen, status

Punkt 281: Bendzvej, Hoffmeyersvej og Peter Bangs Vej - Etablering af altaner mod gård- og gadeside

02.34.00-P19-1015-16

Resume

By- og Miljøområdet har modtaget en ansøgning om opsætning af altaner mod gård- og gadeside på to ejendomme, der omkranses af Peter Bangs Vej, Hoffmeyersvej og Bendzvej og udgør én samlet andelsboligforening. Af de ansøgte altaner har forvaltningen vurderet, at 2 altaner i mansardetagen mod gadeside er uforenelig med Frederiksberg Kommunes altanmanual. Endvidere er det ikke lykkedes foreningen at etablere fulde kolonner mod gadeside, hvorfor der således ansøges om spredt opsætning. Idet forvaltningen vurderer, at sidstnævnte kan opvejes ved en nøje tilpasning af gadealtanernes materialeholdning og udførsel, samt at ansøger har valgt at fastholde ansøgningen om 2 altaner i mansardetage mod gadeside, forelægges sagen til udvalgets behandling.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at der meddeles principel tilladelse til de ansøgte altaner mod ejendommenes gårdside på betingelse af, at altaner i mansardetage udføres med dybde på 1,3 meter,
2. hvorvidt der kan meddeles principiel tilladelse til de ansøgte altaner mod gadeside på betingelse af, at der arbejdes videre med altanernes materialer samt tinglyses en masterplan, der med kommunen som påtaleberettiget fastsætter retningslinjer for fremtidige altanplaceringer og deres udformning,
3. at der meddeles afslag til de 3 ansøgte altaner i mansardetagen mod gadeside efter planlovens §43,
4. at der for så vidt angår principielle tilladelser arbejdes frem mod endelig byggetilladelse, såfremt der i fornyet naboorientering ikke fremkommer væsentlige indsigelser.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 13. august 2018 sagen efter drøftelse.

By- og Miljøområdet oplyser, at alle 38 ansøgte altaner hører til hver sin lejlighed. Der er altså ingen lejligheder, der søger om 2 altaner. Der søges alene om altaner på syd- og vestsiden af de to ejendomme begrundet i, at man her får optimale forhold for sollys. I stueetagerne er der 17 lejligheder, hvoraf 15 har direkte adgang via trappe til forhavsareal. På 1., 2. og 3. sal er der 24 lejligheder på etagerne – i alt 72 – og der søges om 38 altaner. Det vurderes, at alle lejligheder fra 1., 2. og 3. sal ville kunne få en altan mod gården.

Tidligere sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 4. juni 2018 sagen, idet de anmodede om en besigtigelse. Besigtigelsen er planlagt til mandag den 13. august 2018.

By- og Miljøområdet har modtaget en ansøgning om opsætning af i alt 38 altaner, heraf 18 mod gårdside og 20 mod gadeside på adresserne Peter Bangs Vej 91-95, Hoffmeyersvej 2-4 og 1-7 samt Bendzvej 2-6. Der er tale om 2 bygninger fordelt på 2 separate matrikler, der tilsammen udgør én andelsboligforening, AB Tove. Den relativt lave etageboligbebyggelse på 4 etager inkl. mansardetage og frontispicer, har langs Bendzvej og Hoffmeyersvej en tilbagetrukket placering med forhaver, mens den langs Peter Bangs Vej flugter med det øvrige facadeforløb. Begge bygninger er opført i nyklassicistisk stil i 1925 og registreret med SAVE-værdi 3, hvilket er lig med høj bevaringsværdi. Af Kulturstyrelsens SAVE-registrering fremgår, at ejendommen fremstår velproportioneret, med velbevaret 1., 2. og 3. sal. Ejendommen er beliggende i et område, der i kommuneplan 2017 er udpeget som kulturmiljø og beskrevet som del af "det karakteristiske kulisseyggeri med storgårdskarærer ved Peter Bangs Vej". Området er ikke omfattet af lokalplan med bevaringsbestemmelser, dog er ejendommen omfattet af tinglyst deklARATION 430 af 1. august 1913 med facadecensur, der betyder at Frederiksberg Kommune er påtaleberettiget ved ændringer af facade og tag.

Der er ansøgt om altaner mod ejendommenes gårdsider, samt mod Bendzvej og Hoffmeyersvej. Der er ikke ansøgt om altaner mod Peter Bangs Vej.

- De ansøgte altaner mod gårdside er efter forvaltningens vurdering et positivt bidrag til ejendommene, og således i henhold til Frederiksberg Kommunes altanmanual vurderet at være forenelige med gårdfacadernes udtryk og

beliggenhed. Dog vurderes en reduktion af dybden på altaner i mansardetagen nødvendig, for at tillempe overgangen mellem den lodrette facade og den skrånende tagflade.

- Om altaner mod gadeside er ansøger blevet oplyst, at forvaltningen vurderer, at det ansøgte for så vidt angår antal og placering, der om end relativt spredt dog fremstår efter klart aflæselige principper og i overensstemmelse med altanmanual. Det vurderes dog, at en forudsætning for et vellykket projekt er en bearbejdning af altanernes materialeudførelse, i overensstemmelse med den eksisterende facades materialer.
- 3 altaner i mansardetage mod gadeside vurderes ikke at være forenelige med altanmanualens retningslinjer om arkitektoniske hensyn, og ej heller at være et positivt bidrag til ejendommenes fremtidige præg i det fælles byrum.

Idet der ikke er truffet afgørelse i sagen og ansøger har valgt at fastholde den samlede ansøgning, har forvaltningen tilbudt at sagen forelægges udvalget. Forvaltningen har i den forbindelse vurderet, at sagen bør forelægges i sin helhed således, at der skabes klart overblik over det samlede projekt. Efter aftale med foreningens rådgiver forelægges sagen derfor i sit fulde omfang.

Der er afholdt naboorientering af alle nærmeste naboer i sagen, og forvaltningen har indenfor høringsfristen modtaget 16 svar der overvejende består af indsigelser mod projektet. Høringssvar er vedlagt i skemaform, fordelt på 3 bilag efter kategorierne "Dagslys- og indblikforhold", "Arkitektoniske forhold" og "Andet". Derudover har enkelte beboere i selve foreningen bidraget med kommentarer til sagen, disse er dog ikke omfattet af naboorienteringen.

Høringssvar vedrørende dagslys- og indblikforhold

Der udtrykkes bekymring for, at altaner placeret mod gadesiden på Bendzvej 6 og mod gårdsiden på Peter Bangs Vej 95 vil medføre forringede dagslysforhold og væsentlige indbliksgener i naboejendommen. Forvaltningen har vurderet, at altanernes placering, og afstand til skel ikke medfører dagslysføringelser eller væsentlige indbliksgener i naboejendomme. Forvaltningen har således ikke fundet grundlag for afholdelse af partshøring i henhold til forvaltningsloven.

Høringssvar vedrørende arkitektoniske forhold

Der er gjort flere indsigelser mod projektets æstetiske fremtræden på ejendommen. Enkelte indsigere adresserer både gård- og gadealtanernes virkning på ejendommens facader, mens den overvejende del af indsigere forholder sig kritisk til de ansøgte altaner mod gadeside. I en deraf sammenfattende bemærkning modtaget fra Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur på Frederiksberg (FBLF) nævnes, at "der bør ikke etableres nye altaner på ejendommene mod Peter Bangs Vej, Bendzvej og Hoffmeyersvej, da de vil ødelægge bygningernes arkitektoniske udtryk, idet de fremstår oprindelige. Dertil vil nye altaner sløre facadens vigtige, nyklassicistiske elementer." FBLF vurderer endvidere, at nye altaner på 4. sal vil forringe ejendommens arkitektur i særlig grad, mens det tilkendegives positivt, at der kan etableres altaner mod gårdside. Det er i den forbindelse forvaltningens vurdering, at altaner mod gadeside kan etableres under forudsætning af, at der sker en viderebearbejdning af de ansøgte altaners materialer og udførelse, idet galvaniserede stålaltaner ikke vurderes at være forenelige med altanmanualens anbefalinger om arkitektoniske hensyn i et fælles, bevaringsværdigt byrum. For så vidt angår altaner på gedefacadens 3. sal er det forvaltningens vurdering, at mens altaner på den murede facades 3. sal kan indpasses hensigtsmæssigt, så er altaner i 3. salens mansardetage uforenelige med bevaringen af bygningens udtryk, idet altaner på dette sted i væsentlig grad vil sløre bygningernes karakteristiske tagudformning.

Høringssvar vedrørende andet

Der modtaget en række bemærkninger vedrørende forhold, som ikke er en del af forvaltningens vurderingsgrundlag i sagen. Dog påpeges, at ansøgningsmaterialet er behæftet med faktuelle fejl og mangler, og forvaltningen har således efterspurgt supplerende oplysninger fra ansøger. På baggrund af det reviderede projektmateriale er forvaltningens vurdering af sagens dagslys-, indblik- eller arkitektoniske forhold dog uændret.

Bemærkninger fra beboere i foreningen AB Tove

Der påpeges i "Kommentar 1 og 2" forhold omkring udseende af altandør og altandybde i forbindelse med den ansøgte altan på hjørnet af Hoffmeyersvej og Bendzvej. Forvaltningen vurderer, at de fremsatte ønsker er i overensstemmelse med de arkitektoniske hensyn, og sikrer deres implementering i projektet såfremt altanerne tillades.

I "Følgebrev til politisk behandling 1" fremføres primært argumenter for, at altanen i mansardetagen mod gadeside på Hoffmeyersvej 7, 3. sal bør godkendes. Dernæst henvises til Naturklagenævnets afgørelse af 12. juni 2007 - det nuværende Planklagenævn - om, at den tinglyste deklaration af 1. august 1913 ikke giver Frederiksberg Kommune hjemmel til at afvise altaner på ejendommen, idet altaner ikke er specifikt beskrevet i deklarationen. Forvaltningen er bekendt med afgørelsen, der omhandler en altan på 1. sal mod gadeside, der dog aldrig blev realiseret, men vurderer dog at deklarationen stadig er hjemmel, idet forvaltningens anbefaling om afslag på ansøgning om altaner i mansardetagen mod gadeside er baseret på deklarationens bestemmelse om tages og gavles udformning i afsnit C1.

I "Følgebreve til politisk behandling 2 og 3" fremføres argumenter for, at altanen i mansardetagen mod gadeside på Bendzvej 6, 3. sal bør godkendes.

Regel- og vurderingsgrundlag

Ejendommen er i Kommuneplan 2017 registreret med SAVE-værdi 3, hvilket er lig med høj bevaringsværdi.

Ejendommen er beliggende i et område, der i Kommuneplan 2017 er udpeget som kulturmiljø.

Ejendommen er omfattet af tinglyst deklARATION 430 af 1. august 1913 omhandlede facadecensur, med påtaleret ved Frederiksberg Kommune. Af afsnit C1 fremgår, at "Bygninger på disse arealer må ikke have mere end 4 beboelsesetager, nemlig 3 fulde etager med mansard og frontespicer, hvilke sidste dog ikke må indtage mere end to tredjedele af facadens længde".

I henhold til planlovens §43 kan kommunalbestyrelsen ved påbud eller forbud sikre overholdelse af servitutbestemmelser, hvorom der kan optages bestemmelser i en lokalplan.

En tilladelse til ændret tagudformning forudsætter dispensation efter planloven §19.

I henhold til Naturklagenævnets afgørelse af 12. juni 2007 kan et afslag på altaner på facademur ikke gives med hjemmel i den tinglyste facadecensur, men alene på grundlag af byggelovens §6D.

Frederiksberg Kommunes altanmanual "Din nye altan - fra ide til ibrugtagning" er indgået som del af sagens vurderingsgrundlag. Herunder kap. 2.1.1 hvoraf det fremgår at "altaners placering i det enkelte tilfælde bør afstemmes og tilpasses ejendommens facadearkitektur og beliggenhed".

I henhold til BR15 kap. 2.3.1 stk. 3 skal under hensyn til ejendommens benyttelse sikres tilfredsstillende lysforhold for ejendommens bebyggelse og nabobebyggelse samt sikres mod væsentlige indbliksgener i forhold til anden bebyggelse på samme grund og nabogrunde.

I henhold til BR15 kap. 2.3.3 stk. 2.1 skal sikres, at vinduer, altaner og lignende ikke giver væsentlige indbliksgener i forhold til anden bebyggelse på samme grund og på nabogrunde.

By- og Miljøområdet vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at de ansøgte altaner mod gårdside i tilstrækkelig grad er harmonisk placeret, i grupper på 2 og 3 stk. rundt om på gårdfacaderne. Dertil vurderes det, at altaner i gårdsidens mansardetage er forenelige med "Din nye altan - fra ide til ibrugtagning" 2.1.5.2, idet de pågældende altaner alle er placeret over underliggende altaner. Dog vurderes det, at der i henhold til altanmanualens anbefaling om, at "altaner i mansardetagen bør være smallere end altaner længere nede på facaden" bør ske en reduktion af disse altaners dybde således, at mens underliggende altaner udføres med dybde på 1,5 meter, så udføres altaner i mansardetagen med dybde på 1,3 meter. Altanernes materialeholdning vurderes passende i forhold til, at der er tale om enkelte, stedvise grupperinger af altaner, der indgår som selvstændige og klart aflæselige facadeforløb. Forvaltningen anbefaler, at der meddeles tilladelse til de ansøgte altaner mod gårdside på betingelse af, at altaner i mansardetage udføres med en dybde på 1,3 meter.

De ansøgte altaner mod gadeside vurderes at være relativt spredt placeret, og med en materialeholdning som ikke vurderes tilstrækkeligt tilpasset den bevaringsværdige ejendom. Den spredte placering efterlader "huller" i opsætningen langs Bendzvej, og langs Hoffmeyersvej er relativt få altaner placeret på en lang facadestrækning. Altanernes antal og placering bryder således med facadens taktfulde rytme. Det kan imidlertid tale for en principiel tilladelse, at altanerne udføres med støbt betonbund, i farve tilpasset bygningens facadeudsmykning og indpasset efter gesimsbånd hvor disse brydes. Det særlige i denne sammenhæng er den relativt lave bebyggelses placering, der med sine dybe forhaver er trukket relativt langt væk fra vejlinjen. Derfor vurderes det, at de anbefalede udførelsmæssige tiltag vil højne det ansøgte til et altanprojekt af høj kvalitet, i et klart aflæseligt opsætningsprincip, og dermed bibeholdelse af høj grad af ro i facadeforløbene. De ansøgte gadealtaner har en dybde på 1,3 meter, hvilket er i overensstemmelse med anbefalingerne om altandybder hvor facaden er tilbagetrukket, eksempelvis ved forhaver som i dette tilfælde. Endelig anbefales det, at den ansøgte altan på hjørnet af Bendzvej og Hoffmeyersvej udføres i samme materialer som de øvrige, nye altaner, idet forvaltningen ikke vurderer at galvaniseret stål er et materiale, som bør videreføres på facaden. Såfremt udvalget vælger at tillade de ansøgte gadealtaner med de anbefalede vilkår om materialebearbejdning, anbefales at der samtidigt tinglyses en masterplan for placering og udformning af fremtidige altaner mod gadesiden.

For så vidt angår de 3 ansøgte altaner i mansardetage mod gadeside på hhv. Hoffmeyersvej 5, 3. sal, Hoffmeyersvej 7, 3. sal og Bendzvej 6, 3. sal, så vurderes disse uforenelige med altanmanualens anbefalinger, idet der i henhold til kap. 2.1.5.2 alene anbefales altaner i mansardetage mod gården. Mens det vurderes, at ejendommene kan bære en relativt spredt opsætning af altaner af høj kvalitet på gadefacadernes lodrette, murede flader, så vurderes altaner placeret i

mansarden at være kvalitetsforringende for ejendommens overordnede fremtoning. Isætning af altandør ved eksisterende kvist vil medføre delvis fjernelse af tagkonstruktion, taggesims og murværk, og medfører dermed væsentlige ændringer i tagets forløb, der vurderes at være en afgørende del af bebyggelsens særlige, ydre karaktertræk mod omgivelserne. Det anbefales derfor, at der meddeles afslag på disse 3 altaner.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget
PBM/GH

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 13. august 2018, pkt. 250:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 13. august 2018, pkt. 250:

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at der meddeles principel tilladelse til de ansøgte altaner mod ejendommenes gårdside på betingelse af, at altaner i mansardetage udføres med dybde på 1,3 meter,
2. hvorvidt der kan meddeles principiel tilladelse til de ansøgte altaner mod gadeside på betingelse af, at der arbejdes videre med altanernes materialer samt tinglyses en masterplan, der med kommunen som påtaleberettiget fastsætter retningslinjer for fremtidige altanplaceringer og deres udformning,
3. at der meddeles afslag til de 3 ansøgte altaner i mansardetagen mod gadeside efter planlovens §43,
4. at der for så vidt angår principielle tilladelser arbejdes frem mod endelig byggetilladelse, såfremt der i fornyet naboorientering ikke fremkommer væsentlige indsigelser.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 4. juni 2018, pkt. 226:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet der ønskedes en besigtigelse.

Indstilling 4. juni 2018, pkt. 226:

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at der meddeles principel tilladelse til de ansøgte altaner mod ejendommenes gårdside på betingelse af, at altaner i mansardetage udføres med dybde på 1,3 meter,
2. hvorvidt der kan meddeles principiel tilladelse til de ansøgte altaner mod gadeside på betingelse af, at der arbejdes videre med altanernes materialer samt tinglyses en masterplan, der med kommunen som påtaleberettiget fastsætter retningslinjer for fremtidige altanplaceringer og deres udformning,
3. at der meddeles afslag til de 3 ansøgte altaner i mansardetagen mod gadeside efter planlovens §43,
4. at der for så vidt angår principielle tilladelser arbejdes frem mod endelig byggetilladelse, såfremt der i fornyet naboorientering ikke fremkommer væsentlige indsigelser.

Bilag

Tinglyst facadecensur af 1. august 1913

Afgørelse Naturklagenævnet 12. juni 2007

Følgebrev nr. 3 til politisk behandling Hjorth - Foto 3

Følgebrev nr. 3 til politisk behandling Hjorth - Foto 2

Følgebrev nr. 3 til politisk behandling Hjorth - Foto 1

Følgebrev nr. 3 til politisk behandling Hjorth

Følgebrev nr. 2 til politisk behandling Hjorth

Følgebrev nr. 1 til politisk behandling Arne Fribo

Kommentar nr. 2 John Liljedahl

Kommentar nr. 1 John Liljedahl

Høringssvar på skemaform - andet

Høringssvar på skemaform - arkitektoniske forhold

Høringssvar på skemaform - dagslys- og indblikforhold

Udkast til ordensreglement for altaner

Ansøgers kommentarer til høringssvar

Høringssvar 16 - Mogens Vedel Brun Pedersen og Lisbeth Vedel Albæk

Høringssvar 15 - Kim og Tünde P. Bording

Høringssvar 14 - Hanne Birgitte Nørballe

Høringssvar 13 - FBLF

Høringssvar 12 - Lars Meibom

Høringssvar 11 - Charlotte Simonsen

Høringssvar 10 - Birgitte Rosendal Meibom

Høringssvar 9 - Karsten Skydsgaard pva. Bendzvej 1B, 3 og 5

Høringssvar 8 - Marie E. Christensen

Høringssvar 7 - AB Marielyst

Høringssvar 6 - Kirsten Juhler og Ole Hageltorn

Høringssvar 5 - Hanne og Paul Villum Rosendal

Høringssvar 4 - Klaus Hansen

Høringssvar 3 - Lone og Jørgen Scheel

Høringssvar 2 - Steen Frederiksen

Høringssvar 1 - Marianne Rosendal

Fotoillustrationer - oversigt

Fotoillustration 7

Fotoillustration 6

Fotoillustration 5

Fotoillustration 4

Fotoillustration 3

Fotoillustration 2

Fotoillustration 1

Bendzvej, Hoffmeyersvej, Peter Bangsvej - Projekttegninger

Punkt 282: H.C. Ørsteds Vej 70 - Konvertering af erhverv til bolig

02.34.00-P19-116-18

Resume

Sagen drejer sig om en konvertering af én lejlighed fra erhverv til bolig.

Sagen forelægges for udvalget, da etablering af boligen ikke følger Kommuneplan 2017s rammebestemmelser for etablering af bilparkeringsplads og opholdsareal i forbindelse med nye boliger.

Ansøgningen er vurderet i forhold til kriterierne for boligtilvækst.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog,

1. at der fraviges fra kommuneplanens krav om 50% opholdsareal ved etablering af 1 ny bolig,
2. at der fraviges fra kommuneplanens krav om etablering af 1 bilparkeringsplads mod indbetaling til Frederiksberg Kommunes parkeringsfond.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller

1. hvorvidt der fraviges fra kommuneplanens krav om 50% opholdsareal ved etablering af 1 ny bolig,
2. hvorvidt der fraviges fra kommuneplanens krav om etablering af 1 bilparkeringsplads, mod indbetaling til Frederiksberg Kommunes parkeringsfond.

Sagsfremstilling

Ansøger ønsker at konvertere lejligheden H.C. Ørsteds Vej 70, 1. th. tilbage fra erhverv til bolig. Ejendommen er opført i 1900 og lejligheden har siden 1941 fungeret som erhvervsareal.

Projektets udvidelse af boligtilbuddet indenfor eksisterende bebyggelse fra 670 m² boligareal til 886 m² boligareal på baggrund af en konvertering af en del af ejendommens erhvervsareal til boliger medfører, at projektet og dispensationsansøgningerne skal vurderes i forhold til de vedtagne kriterier for boligtilvækst i eksisterende bygningsmasse.

Krav om etablering af en parkeringsplads på egen grund kan ikke opfyldes, da der hverken er plads i gården eller mulighed for adgang til gården for køretøjer, hvorfor der søges om fravigelse fra dette mod indbetaling af 262.020 kr. til parkeringsfonden.

Opholdsarealet skal vurderes i forhold til bygningsreglementet, som vurderes i forhold til de generelle rammebestemmelser i Kommuneplanen. I Kommuneplanens generelle rammebestemmelser fra 2013 tilstræbes der, at der til en ny bolig bør etableres et opholdsareal svarende til 50% af boligens bruttoetageareal. Lokalplanen omfatter ikke bestemmelser om opholdsarealer ved ændret anvendelse.

Det er ikke muligt at etablere yderligere opholdsareal på terræn.

Der søges om, at opholdsarealet vurderes i forhold til, at ejendommen nyligt har gennemgået en større renovering af gårdarealet og at ansøger vil forbedre adgangen for beboere ved at udskifte eksisterende 2-fløjs bagdør fra 1960'erne til en ny dør, der er tilpasset bygningens arkitektur og udformning, og vil lette adgangen for beboere med funktionsnedsættelser og beboere med cykler.

Ejendommen er opført i 1900 med en SAVE-bevaringsværdi 3 og indgår i en større ensartet karrébebyggelse.

Stueetagen benyttes til publikumsorienteret erhverv som bl.a. spisesteder og butikker

Den nuværende anvendelse af lejligheden er som kontorhotel. Ansøger har informeret om, at erhvervslejemålet vil blive udlejet til ejeren af 2. th, som vil bruge lejligheden som kursuslokaler, hvis der ikke kan ske en konvertering til bolig.

Regelgrundlag

Lokalplan nr. 45

afsnit 3.2.2 "*må de to nederste etager (stue og 1. sal) i bebyggelsen langs vejen i almindelig husdybde benyttes til beboelse af enhver art og/eller forretningsvirksomhed.*"

Lokalplanen indeholder ikke bestemmelser vedrørende etablering af bilparkeringspladser eller etablering af opholdsarealer ved ændring af anvendelse fra erhverv til bolig.

Retningslinjer for boligtilvækst (side 7)

Nærværende sag er et eksempel på boligtilvækst i eksisterende ejendom i området øst for Fasanvejslinjen, hvor der er særligt pres på bilparkerings- og opholdsarealer. I dette område kan der kun opnås tilladelse til at fravige kommuneplanens rammer for opholdsareal og parkeringskrav, hvis projektet tilføjer andre værdier til den omgivende by:

"Såfremt der ikke mistes bevaringsværdier, og projektet samtidig tilføjer andre værdier som for eksempel øget tilgængelighed, forskønnelse og mere tidsvarende boliger, kan projektet fremmes på baggrund af en konkret vurdering af kvaliteterne i forhold til dispensationsbehovet."

"Hvis der til gengæld ikke sker forbedringer set i byens perspektiv, men måske endda tabes kvaliteter, herunder væsentlige bevaringsværdier, vil der som udgangspunkt ikke kunne forventes tilladelse."

Generelle rammebestemmelser

Parkering: Familieboliger 1 bil pr. bolig (side 17)

Opholds- og legearealer: Familieboliger 50 % af etageareal (side 18)

Bygningsreglement 2015, BR15

Kap. 2.4.1., stk. 1: *"Der skal til en bebyggelse udlægges opholdsarealer af en passende størrelse i forhold til bebyggelsens udnyttelse, omfang og beliggenhed."* og Kap. 2.4.2., Stk. 1: *"Der skal udlægges tilstrækkelige parkeringsarealer til, at bebyggelsens beboere, (...) kan parkere biler, (...) på ejendommens område."* og Stk. 2: *"Hvor stor en del af grundens areal, der skal udlægges til parkeringsareal (...) fastsættes af kommunalbestyrelsen"*.

Bygningsreglementets bestemmelser for tilstrækkelige opholds- og bilparkeringsarealer vurderes opfyldt, såfremt kommuneplanens rammebestemmelser følges.

I hehold til principperne om boligtilvækst/-fortætning I Kommuneplan 2017 (side 7) har Frederiksberg Kommune en målsætning om den blandede by, herunder at tilskynde iværksætteri og opstart af virksomheder. Begge dele kan fremmes ved at fastholde muligheder for små og mellemstore erhverv i bybilledet. Dette taler for tilbageholdenhed med konverteringer fra erhverv til bolig.

"Små og mellemstore erhverv skal som udgangspunkt fastholdes, hvorfor der kan forventes tilbageholdenhed med konvertering fra erhverv til bolig."

By- og Miljøområdet vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at konvertering fra erhverv til bolig er muligt inden for bestemmelserne i lokalplan nr. 45. Det vurderes, at ejendommen ikke mister bevaringsværdi ved en konvertering af den pågældende lejlighed.

De eksisterende opholdsarealer på terræn vurderes som værende fine og en opdatering vil ikke tilføre yderligere værdi til byen. Den begrænsede stigning på 216 m² boligareal af ejendommens samlede etageareal på 2.170 m², vurderes at være af mindre betydning for det samlede fælles opholdsareal.

Udvalget har før tilladt 1. sals lejligheder konverteret fra erhverv til bolig på følgende adresser.

Falkoner alle 54, 1. th. udvalgs møde den 2. juni 2014

Falkoner Alle 86, 1. tv. udvalgs møde den 21. september 2015

Godthåbsvej 32B, 1. sal udvalgs møde den 21. august 2017

Kun den seneste tilladelse er givet efter vedtagelse af de nye principper for boligtilvækst. Denne ansøgning er også et eksempel på denne type af boligtilvækst, som forvaltningen vurderer har den mindste konsekvens, da der ikke foretages nogle ændringer af facade, adgangsforhold mv. Der er alene tale om en tilbageførsel til den oprindelige benyttelse ved opførelsen, hvor ejendommene blev opført med erhverv i stueetagen og boliger fra 1. sal og op. Tidligere tilladelser fra Frederiksberg Kommune til konvertering fra bolig til erhverv i den pågældende ejendom, betyder at blot 3. og 4. sals lejlighederne idag fremstår til beboelse.

Mod projektet taler, at ejendommen ligger i område 6, øst for Fasanvejslinjen, hvor det jf. kommuneplanen er et af de områder med størst pres på parkering og opholdsarealer. Ejendommen har idag ingen bilparkeringspladser på egen grund til den eksisterende erhverv- eller boligdel.

Tilbageføringen har den betydning for byen, at der mistes 216 m² erhvervsareal til mellemstore virksomheder.

Der er idag erhverv i en række af ejendommens lejligheder: 1. tv, 2.th, 2. tv. samt hele stueetagen, ialt 1.542 m² erhvervsareal. Hvorved det vurderes at i forhold til fortætningsprincipperne, hvor Frederiksberg Kommune har en målsætning om de blandede by, tilgodeses denne, ved at der allerede er en majoritet af erhverv i ejendommen, hvor blot 670 m² er udlagt som boligareal.

Økonomi

I det der ikke etableres bilparkeringspladser i henhold til rammerne i Kommuneplan 2017, skal ansøger indbetale ialt 262.020 kr. til P-fonden for 1 bilparkeringsplads efter Regulativ for Frederiksberg Kommunes parkeringsfond og gældende takstblad for parkeringszone 2.

Frederiksberg Kommune indbetaler samme beløb til P-fonden.

Er bilparkeringspladsen ikke anlagt senest 5 år efter tilladelsen til ændret anvendelse, tilbagebetales det indbetalte beløb.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget

PBM/MK.

Bilag

materiale journal no 023400 P19116-18.pdf

P19-116-18_Foto_bilag_til_ansøgning

Punkt 283: J.M. Thieles Vej 8/Bille Brahes Vej 12-14 - to tagboliger

02.34.00-P19-104-18

Resume

By- og Miljøområdet har modtaget en ansøgning om tilladelse til at etablere to nye selvstændige boliger i ejendommens tagetage. Sagen forelægges By- og Miljøudvalget til en principiel stillingtagen, da boligerne ikke følger Kommuneplan 2017s rammebestemmelser for etablering af opholdsareal og bilparkeringspladser i forbindelse med nye boliger.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Gunvor Wibroe, Ruben Kidde og Balder Mørk Andersen) vedtog at meddele principiel tilladelse til at etablere to nye selvstændige lejligheder i eksisterende tagetage, idet Kommuneplan 2017s rammebestemmelse om:

1. at etablering af bilparkeringspladser fraviges mod indbetaling til Frederiksberg Kommunes parkeringsfond i henhold til gældende takstblad og etablering af opholdsarealer på 50% af tagboligernes etageareal fraviges mod, at arealerne opgraderes som beskrevet samt
2. at projektet forelægges By- og Miljøudvalget igen, såfremt der kommer væsentlige høringssvar i forbindelse med partshøring.

Et mindretal (Thyge Enevoldsen) stemte imod.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, hvorvidt der skal meddeles principiel tilladelse til at etablere to nye selvstændige lejligheder i eksisterende tagetage, idet Kommuneplan 2017s rammebestemmelse om:

1. at etablering af bilparkeringspladser fraviges mod indbetaling til Frederiksberg Kommunes parkeringsfond i henhold til gældende takstblad og etablering af opholdsarealer på 50% af tagboligernes etageareal fraviges mod, at arealerne opgraderes som beskrevet, samt
2. at projektet forelægges By- og Miljøudvalget igen, såfremt der kommer væsentlige høringssvar i forbindelse med partshøring.

Sagsfremstilling

Ejendommen er en femetagers beboelsesejendom med uudnyttet loftsrum. Ansøger ønsker i forbindelse med etablering af de to nye boliger at tilføje kviste, ovenlys og kvistaltaner i det eksisterende saddeltag. Der søges samtidig om at opsætte altaner på ejendommens gadesider. Hovedtrappen føres til 5. sal, bagtrappe nedlægges, og der etableres elevator til alle etager på Bille Brahes Vej 14 samt de to nye tagboliger beliggende på henholdsvis J.M. Thieles Vej 8 og Bille Brahes Vej 12. Der indrettes pulterrum for alle lejligheder i kælderen.

De nye boliger er på henholdsvis 145 m² og 127 m². Det samlede bygningsareal er i følge Bygnings- og Boligregistret 1805 m², hvor loftsrummet fejlagtigt ikke er inkluderet. Grundarealet er oplyst til 1017 m². Bebyggelsesprocenten er derfor 178 % og vil udgøre 204 % med de to nye boliger, da der ansøges om etablering af kviste i det eksisterende tag. Ansøger søger om at overskride den fastlagte ramme om bebyggelsesprocent på 110 %, idet kommuneplanen åbner op for, at der kan indrettes tagboliger i eksisterende etageboligbebyggelse.

Ansøger beskriver, at gårdarealet i dag er indrettet med et asfalteret nordvendt areal lige bag ved ejendommen med passage til et grønt areal forskudt mod karreens midte. Ansøger oplyser, at det er en fin gård, som beboerne er glade for. Der foreslås mindre opgraderinger af opholdsarealet. Opholdsarealet udgør i dag 656 m². Ved etablering af 24 altaner og to kvistaltaner vil opholdsarealet forøges med ca. 78 m². Beboerne i stuelejlighederne vil få glæde af, at presset på det eksisterende rekreative friareal i gården reduceres.

Der søges om tilladelse til at unnlade de supplerende to bilparkeringspladser på egen grund, idet det ønskes at fastholde de rekreative kvaliteter i gården, og ejer er indstillet på at indbetale 524.040 kr. til parkeringsfonden.

Regelgrundlag

Kommuneplan 2017 Rammer

Retningslinjer for boligtilvækst (side 7)

Nærværende sag er et eksempel på boligtilvækst i eksisterende ejendom i området øst for Fasanvejslinjen, hvor der er særligt pres på bilparkerings- og opholdsarealer. I dette område kan der kun opnås tilladelse til at fravige kommuneplanens rammer for opholdsareal og parkeringskrav, hvis projektet tilføjer andre værdier til den omgivende by:

"-Såfremt der ikke mistes bevaringsværdier, og projektet samtidig tilfører andre værdier som for eksempel øget tilgængelighed, forskønnelse og mere tidssvarende boliger, kan projektet fremmes på baggrund af en konkret vurdering af kvaliteterne i forhold til dispensationsbehovet."

"-Hvis der til gengæld ikke sker forbedringer set i byens perspektiv, men måske endda tabes kvaliteter, herunder væsentlige bevaringsværdier, vil der som udgangspunkt ikke kunne forventes tilladelse."

Ejendommen er beliggende i kommuneplanens rammeområde 6.B.6 Thorvaldsensvej, der udlægger området til "etageboliger, 110 % bebyggelsesprocent, 6 etager" (side 74). Ejendommen er ikke udpeget i Kommuneplan 2017, idet SAVE værdien er 5.

Generelle rammebestemmelser

Parkering: Familieboliger 1 bil pr. bolig (side 17)

Opholds- og legearealer: Familieboliger 50 % af etageareal (side 18)

Bygningsreglement 2015, BR 15

Kap. 2.4.1, Stk. 1: *"Der skal til en bebyggelse udlægges opholdsarealer af en passende størrelse i forhold til bebyggelsens benyttelse, omfang og beliggenhed."* og Kap. 2.4.2, Stk. 1: *"Der skal udlægges tilstrækkelige parkeringsarealer til, at bebyggelsens beboere,...kan parkere biler, ...på ejendommens område."* og stk. 2: *"Hvor stor en del af grundens areal, der skal udlægges til parkeringsareal...fastsættes af kommunalbestyrelsen..."*.

Bygningsreglementets bestemmelser for tilstrækkelige opholds- og parkeringsarealer vurderes opfyldt, såfremt kommuneplanens rammebestemmelser følges.

Efter bygningsreglementets Kap. 2.3 skal der endvidere foretages en helhedsvurdering af blandt andet tagboligernes omfang og indblik fra de nye tagboliger. Denne vurdering foretages efter partshøringen, før udstedelse af en eventuel byggetilladelse.

By- og Miljøområdets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at projektet ikke vil tilføre værdier til den omgivende by ved opgradering af de allerede fine opholdsarealer i den forholdsvis store gård.

Der etableres elevator til en af opgangene samt til de nye boliger, hvilket forvaltningen vurderer vil tilføre værdi i form af mere tidssvarende boliger i form af øget tilgængelighed.

I forhold til ejendommens ydre udtryk vurderer forvaltningen, at ejendommen ikke mister bevaringsværdi ved etablering af altaner og kvistaltaner, men heller ikke at bevaringsværdien forøges. Altanerne forøger kvaliteten i form af mere tidssvarende boliger.

Forvaltningens samlede vurdering er, at de værdier i form af øget tilgængelighed og mere tidssvarende boliger, som projektet tilfører, opvejer, at projektet ikke lever op til krav om opholdsarealer og bilparkering. Samlet set kan projektet derfor anbefales.

Økonomi

I det der ikke etableres bilparkeringspladser i henhold til rammerne i Kommuneplan 2017, skal ansøger indbetale 524.040 kr. til P-fonden for to bilparkeringspladser efter Regulativ for Frederiksberg Kommunes parkeringsfond og gældende takstblad for parkeringszone 2.

Frederiksberg Kommune indbetaler samme beløb til P-fonden.

Er bilparkeringspladsen ikke anlagt senest 5 år efter tilladelsen til de to tagboliger tilbagebetales det indbetalte beløb.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget

PBM/PS

Bilag

Bilag 1 Samlet projektmateriale

Bilag 2 visualisering af altaner mod gadehjørne

Punkt 284: Startredegørelse for lokalplan for Generationernes Frederiksberg - Ingeborggården

01.02.05-P16-10-17

Resume

Der har været afholdt arkitektkonkurrence om et plejeboligbyggeri kombineret med klubhus for Frederiksberg Boldklub ved Troels-Lunds Vej/Jens Jessens Vej. By- og Miljøudvalget skal på baggrund af startredegørelsen tage stilling til igangsætning af udarbejdelsen af en lokalplan med tilhørende kommuneplantillæg der muliggør vinderforslaget.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog,

1. at der på baggrund af arkitektkonkurrencens vinderforslag udarbejdes lokalplan, der muliggør opførelse af projekt for et plejeboligbyggeri kombineret med klubhus for boldklub ved Troels-Lunds Vej,
2. at der udarbejdes kommuneplantillæg, der tillader byggeri med en bebyggelsesprocent, der giver en byggemulighed på 18.590 m² (ca. 185 %) og etageboligbebyggelse kombineret med offentlige formål i form af idræts- og bevægelsesfaciliteter, fritidsfunktioner, kulturelle aktiviteter og caféer, der knytter sig til områdets funktion.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget,

1. at der på baggrund af arkitektkonkurrencens vinderforslag udarbejdes lokalplan, der muliggør opførelse af projekt for et plejeboligbyggeri kombineret med klubhus for boldklub ved Troels-Lunds Vej
2. at der udarbejdes kommuneplantillæg, der tillader byggeri med en bebyggelsesprocent, der giver en byggemulighed på 18.590 m² (ca. 185 %) og etageboligbebyggelse kombineret med offentlige formål i form af idræts- og bevægelsesfaciliteter, fritidsfunktioner, kulturelle aktiviteter og caféer der knytter sig til områdets funktion.

By- og Miljøområdet indstiller til Kultur- og Fritidsudvalget og Ældre- og Omsorgsudvalget at startredegørelsen for lokalplan for et plejeboligbyggeri kombineret med klubhus for boldklub ved Troels-Lunds Vej tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund

På hver sin side af en offentlig sti ligger Plejehjemmet Ingeborggården og Frederiksberg Boldklub. I dag har de to huse ingen kontakt. Plejehjemmet slutter med et hegn mod stien, og boldklubben vender sig naturligt mod boldbanerne på den anden side. De utidsvarende forhold giver anledning til at tænke på hvordan et nyt samlet hus og byrummene omkring udformes, så de to institutioners beboere og brugere, unge som gamle, får gavn af hinanden og hinandens funktioner og på en måde så projektet åbner dørene for, og giver kvalitet til, nærområdet og naboerne. Der er derfor udskrevet en totalentreprise-konkurrence 'Ingeborggårdenden - Generationernes by' og fire teams har deltaget. Efter bedømmelsen er der valgt et projekt fra G.V.L. Entreprise A/S med RUBOW Arkitekter A/S, BBP Arkitekter A/S og DOMINIA A/S som rådgivere.

Projektområdet

Området ligger ved Troels-Lunds Vej med villabebyggelse på den nordlige side og etagebebyggelse på sydsiden. Vest for området ligger de store åbne arealer med boldbaner og nord herfor de store idrætsbygninger; Frederiksberghallerne og K.B. Hallen. Øst for området ligger ældreboligbebyggelsen Kastanjehaven og flere uddannelsesinstitutioner. Ingeborggården er opført i 1972 i brutalistisk stil i 4 etager og klubhuset i 2 etager er bygget i 1995. Denne del af Frederiksberg er primært udbygget i mellem- og efterkrigsårene og har en anden karakter end det klassiske Frederiksberg. Det er mere sammensat med kontrastfyldte materialer og volumner og har store skalaspring mellem de små villahaver og de store boldbanearealer. Der skabes endvidere en magfoldighed med mange forskellige anvendelser, såsom boliger, kloster, plejehjem, boldklub mm. Peter Bangs Vej ligger KB Hallen S-togsstation og Peter Bangs Vejs S-togsstation og Flintholm Metrostation ligger længere mod nord. Ved Roskildevej ligger Ålholm S-togsstation. S-tog, metro og buslinjer giver god adgang til Storkøbenhavn. Buslinjer på Roskildevej og Peter Bangs Vej forbinder til det centrale Frederiksberg.

Hovedgreb og arkitektur

Vinderprojektet er udformet i harmoni med områdets forskellige overordnede strukturer som et rationelt byggeri med et unikt, organisk aktivitetslandskab. Det fletter stien ind i projektet, så der både skabes kontraster og muligheder. Bygningen trækker sig mest muligt tilbage i forhold til villaerne på nordsiden af Troels-Lunds Vej og tager de syd for liggende etagebebyggelsers struktur op. Bygningens planløsning, med to sammensatte 'plusser', giver korte facader og varierende uderum, der spiller sammen med naboområder og nabobebyggelse. Bebyggelsens vestlige 'plus' mod

boldbanerne bliver i 6 etager og det østlige 'plus' i 5 etager. Plejecenteret får nutidige og attraktive boliger og fællesarealer og boldklubben gode klubhusfaciliteter. De aktive uderum kobles med den slyngede sti og placeres i den vestlige ende ud mod boldbanerne. Mødet mellem funktionerne beriger hinanden i projektet.

Bebyggelsen udformes med facader i lys gul/sandfarvet tegl med store vinduesåbninger og terrasser. Stueetagen har søjlegangsmotiver og har primært udadvendte funktioner, hvor generationerne kan mødes.

I vedlagte startreddegørelse er angivet en række opmærksomhedspunkter og fokuspunkter for det videre projektudviklings- og lokalplanarbejde.

Trafik og parkering

Tilkørsel og parkering disponeres sådan at hovedadgang og varelevering sker fra nord og med adgang til supplerende parkering og varelevering mod øst. Al parkering forudsættes etableret på terræn. Der vil i lokalplanforslaget indarbejdes placering af nedkørsel til mulig fremtidig parkeringskælder fra hovedankomstarealet. Cykelparkering etableres på terræn tæt ved indgangspartier og overdækket mod øst under bygning. Der opleves generelt mangel på parkeringspladser i lokalområdet. Derfor vil By- og Miljøområdet se på mulighederne for at øge antallet af parkeringspladser i nærområdet i forbindelse med den generelle parkeringsoptimering i kommunen.

Opholdsarealer og ubebyggede arealer

Bebyggelsen disponeres i en kompakt 5-6 etages struktur, der frigør et stort areal i gadeplan til etablering af ialt 6 byrum: Ingeborgplads med parkering ved hovedindgange, Park n' play og Parkeringslunden mod øst med mulighed for aktiviteter og parkering, Den Hemmelige have til beboerne, der suppleres af store begrønnede terrasser oppe på etagerne, Sportstorvet hvor stien føres henover nedgang og forareal til klubhuset og Street zone hvor stien føres under klubhuset og gennem et aktivitetsområde, før den møder Troels-Lunds Vej. I forbindelse med videreudviklingen af udearealerne vil der være en intensiv inddragelsesproces af naboerne med bl a. flere åbent hus arrangementer.

Kommuneplan 2017

Området er omfattet af Kommuneplan 2017's rammeområder 2.B.13 og 2.O.11 til henholdsvis etageboliger i maksimalt 6 etager med maksimal bebyggelsesprocent på 160, og offentlige formål i form af idræts- og bevægelsesfaciliteter, fritidsfunktioner, kulturelle aktiviteter, caféer og restauranter, konferencefaciliteter samt kontorhverv, der naturligt knytter sig til områdets funktion i maksimalt 2 etager og med maksimal bebyggelsesprocent på 50. Projektets hovedtanke er at smelte de to funktioner; plejecenter og boldklub sammen, så der skal udarbejdes et kommuneplantillæg, med et nyt rammeområde, der giver mulighed for denne blandede anvendelse.

Bebyggelsesprocenten er ud fra konkurrenceprogrammet 180 og dermed ikke i overensstemmelse med kommuneplanen. Ud fra ønske om mindre ændringer i plejecenterets og klubhusets indretning vurderes det at bebyggelsesprocenten kan stige og det anbefales derfor at fastsætte den til 185 % i kommuneplantillægget. I lokalplanprocessen skal det fastsættes om stien, der delvist løber under en del af bebyggelsen, henholdsvis løber som en bro hen over Sportstorvet, skal udskilles som sin egen sti-matrikel eller skal være en del af den nye samlede matrikel for bebyggelsen. Hvis stien får sin egen matrikel vil det fragå grundarealet for bebyggelsen. I så fald anbefales det at hæve bebyggelsesprocenten så der samlet fortsat blive mulighed for at opføre 18.590 m². Kommuneplantillægget vil fastholde muligheden for bebyggelse i op til 6 etager.

Der stilles jf. kommuneplanens parkeringsnorm krav om 1 cykelparkeringsplads pr. 100 m² plejebolig og 1 pr. 25 m² institution og undervisning svarende til 208 pladser. Der stilles jf. kommuneplanens parkeringsnorm krav om 1 bilparkeringsplads pr. 200 m² plejebolig og 1 pr. 150 institution og undervisning svarende til 94 pladser. Der stilles jf. kommuneplanens parkeringsnorm krav om, at 100% af parkeringen skal etableres under terræn ved bebyggelsesprocenter over 150. Alle parkeringskrav kan jævnfør kommuneplanen vurderes konkret ved de aktuelle anvendelser. Der er i det politisk vedtagne konkurrenceprogram stillet krav om 180 cykelparkeringspladser, 77 bilparkeringspladser på terræn med optionsmulighed for 15 pladser i P-kælder. Der vil i lokalplanen blive fastsat parkeringskrav ud fra konkret vurdering.

Der stilles jf. kommuneplanens opholdsnorm krav om 30% opholdsareal i forhold til etagearealet for plejeboliger og 10% opholdsareal i forhold til etagearealet for servicearealer, køkken og boldklubben, svarende til samlet ca. 4.660 m², der fordeles på terræn og på store fælles altaner.

Der er i skel rundt om plejecenteret og i gårdhaverne en række træer, der er over 25 år. Det er vurderet, at disse kan fældes, og der vil i lokalplanen blive stillet krav om genplantning af et tilsvarende antal træer. Hele matriklen kan således blive omdannet i henhold til vinderforslaget.

Politisk behandling

Lokalplanen er principiel, da der skal udarbejdes kommuneplantillæg. Behandlingen af sagen vil således ske i både By- og Miljøudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Bæredygtighed

Der er i konkurrenceprogrammet lagt op til, at byggeriet skal kunne opnå DGNB-certificering til minimum sølv- og gerne guld-mærke.

By- og Miljøområdets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at en lokalplan med tilhørende kommuneplantillæg, kan danne grundlag for det valgte projekt. Det kan danne rammen for et godt moderne plejecenter kombineret med attraktive boldklubfaciliteter, på en måde så de to funktioner og de forskellige aldersgrupper kan få glæde af hinanden og fungere side om side og sammen. Den ny bebyggelse vil invitere nærområdets beboere og brugere indenfor, lige som de aktive uderum vil blive et tilskud til lokalområdet. Lokalplanen skal sikre, at Ingeborggården og boldklubben opføres som en integrerende helhed, der trækker sig mest muligt ind på midten af grunden og ved sin struktur opdeler bygningskomplekset i relativt korte facadelængder. Lokalplanen skal sikre, at bebyggelsen opføres i lys gullig/sandfarvet tegl med et klassisk, rytmisk facadeudtryk, der passer ind i konteksten og tilfører stedet karakter og blivende værdi. Bebyggelsen skal spille sammen med de 6 uderum med bløde landskabselementer, store træer og beplantningen på terrasserne. Det dynamiske aktivitetsbånd langs stien, der fletter sig ind i bebyggelsen, skal skabe en modvægt til det modulære byggeri.

Forvaltningen vurderer samlet, at en ændring til blandet anvendelse og en på en gang klassisk og moderne bebyggelse vil have en positiv effekt på området som helhed, og at bygning og uderum samlet set kan få en inviterende og åben karakter.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget og Ældre- og Omsorgsudvalget
JD/RLN

Bilag

Startredegørelse Ingeborggården, rev. 20.08.18

Parkerings- og opholdsnotat

Punkt 285: Startredegørelse for lokalplan for boliger på Lindevangs Allé

01.02.05-P16-6-18

Resume

By- og Miljøudvalget skal på baggrund af startredegørelsen tage stilling til igangsætning af udarbejdelse af en lokalplan for en ny bebyggelse til 12 boliger på Lindevangs Allé 3A. Ejendommen anvendes i dag til erhvervs- og boligformål.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog, at der udarbejdes lokalplan for ejendommen Lindevangs Allé 3A til boligformål.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at der udarbejdes lokalplan for ejendommen Lindevangs Allé 3A til boligformål.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommune har modtaget et forslag om at udvikle Lindevangs Allé 3A med henblik på at etablere 12 nye boliger. Ejendommen anvendes i dag til bolig og erhverv. Projektet er i overensstemmelse med kommuneplanens princip om, at konverteringer fra erhverv til bolig skal tilføre andre værdier til området, som for eksempel øget tilgængelighed, forskønnelse og mere tidssvarende boliger.

Projektområdet

Projektområdet Lindevangs Allé 3A er mod øst afgrænset af Lindevangs Allé og mod vest plejeboliger og 200 nye studieboliger i Nimbusparken. Nord for ejendommen ligger Vesterled (Fonden til værn for enlig stillede kvinder) og syd for ejendommen ligger en erhvervsejendom. Området har et samlet areal på 1.107 m².

Lindevangs Allé er på mange måder et godt billede på, hvor mange forskellige bygningstyper, der findes i bydelen, og gadens profil ændrer sig fra bygning til bygning. Her er både modernistiske bygninger, byhuse, villaer, et postmoderne punkthus og uafsluttede karréer. Området og gaden fremstår ligeledes med mange forskelligartede funktioner som boliger, erhverv og uddannelse samt væresteder for socialt udsatte.

På Lindevangs Allé 3A lå oprindeligt en mindre produktionsvirksomhed Jernvarefabrikken Danmark A/S fra 1899. Ejendommen har gennem årene været brugt til forskellige erhvervs- og boligformål. Bebyggelsen består af en guldset villabygning mod Finsensvej og tilbagetrukket på grunden er placeret en række lagerbygninger, der har karakter af et lille baghusmiljø. Den oprindelige fabriksbygning er bygget sammen med to lagerbygninger fra henholdsvis 1920 og 1960.

Der er foretaget en SAVE-registrering af bygningerne, der for baghusenes vedkommende er vurderet til en lav bevaringsværdi på 6 og derover. Den fritliggende villabygning er vurderet til en middel bevaringsværdi på 4, hvilket betyder, at den er optaget som bevaringsværdig i kommuneplanen. Alle bygningerne på ejendommen forudsættes nedrevet i forbindelse med etableringen af et nyt boligprojekt. By- og Miljøudvalget har tidligere besigtiget villaen, som i dag fremstår nedslidt med flere ændringer. Forvaltningen vurderer, at et tidssvarende boligprojekt på ejendommen vil kunne bidrage med et løft, og at villaens bevaringsværdi ikke er høj sammenholdt med de bymæssige kvaliteter et nyt projekt kan bidrage med.

Tidligere projekter på ejendommen

Grundejer har tidligere haft arkitekter til at tegne et projekt for Lindevangs Allé 3A. Den 3. marts 2014 blev der fremlagt en startredegørelse for ca. 48 studieboliger som erstatning for de eksisterende bygninger. By- og Miljøudvalget besigtigede ejendommen den 17. marts 2014 og besluttede derefter at igangsætte et lokalplanarbejde. Et lokalplanforslag nåede dog aldrig at blive fremlagt politisk, da de enkelte boliger ved nærmere projektering viste sig at blive for små i forhold til kommuneplanens rammebestemmelser. I forlængelse heraf, og i lyset af de mange ungdomsboliger, der lige er blevet opført i Nimbusparken, er nærværende boligprojekt blevet udarbejdet. I den mellemliggende periode har villaen været udlejet som bolig, og baghusene som erhverv til blandt andet skolen Sputnik og Frederiksberg Kommune.

Arkitektur

I projektforslaget arbejdes der med at udforme en særlig bebyggelse med varierende etageantal, der ligesom de andre bygninger på Lindevangs Allé har sin egen karakter, men som samtidig spiller på nogle af de kvaliteter Frederiksberg er mest kendt for; villaen og de grønne haver.

Byggegrunden er L-formet og smallest mod Lindevangs Allé. Bygningskroppen følger L-formen, og er udformet som et grønt bjerglandskab, der markerer sig med 5 etager mod Lindevangs Allé, trapper ned mod midten af grunden, for igen at

rejse sig med 6 etager mod Nimbusparken. Terrasserne skaber et grønt landskab af beplantning, der bølgner ned over bebyggelsen og smelter sammen med gårdrummet mod syd. Bebyggelsen har et samlet etageareal på 1.410 m².

Bygningens facade udføres i tegl i en varm jordfarve og fremstår med et dynamisk og bølget udtryk. Facaden er opdelt i forskellige vinduestyper, der understøtter det indre program og de ydre omgivelser. Facaden er mod Lindevangs Allé meget åben, mens den mod Vesterled er mere lukket. De resterende facader, der vender ud mod det omkringliggende område er semi-åbne. Fra boligerne mod taghaverne vil der være store glaspartier, men selve haven vil være omkranset af lukkede terrasseværn i mursten, som udefra set fremstår som en del af facaden.

I stueetagen mod Lindevangs Allé etableres der en udadvendt funktion. Det er endnu ikke afklaret hvilken funktion, men det kunne for eksempel være en café eller et fælleslokale for bebyggelsen. Derudover indarbejdes en lokal gang/cykel passage, der placeres nord for bebyggelsen mellem Lindevangs Allé og den bagved liggende Nimbuspark. Ankomst til boligerne sker fra den nye passage.

Familieboliger/seniorboliger

Boligerne varierer i størrelse fra 80-141 m². Boligerne betragtes som familieboliger, hvoraf flere er særligt egnede til seniorer. Alle boligerne er designet med henblik på tilgængelighed i indretning og fremtidige muligheder for at foretage ændringer til for eksempel etablering af hjælpemidler. Tanken er at skabe en lejlighedsbebyggelse, der besidder mange af de kvaliteter, som kendes fra villaen på Frederiksberg, men samtidig har de bekvemligheder, der er i en lejlighed.

Opholdsareal

Samtlige boliger i bebyggelsen har minimum én sydvendt taghave på 11-24 m². Derudover er der et fælles gårdrum i terræn. De grønne opholdsarealer er med til at skabe et grønt miljø for beboerne, men skaber også et attraktivt område til gavn for beboerne i området. Samlet bliver der etableret ca. 1.039 m² opholdsareal svarende til ca. 73 % af etagearealet. I forhaven til Vesterled på Lindevangs Allé 5 står et bevaringsværdigt bøgetræ. Træets krone rækker ind over projektområdet, og skal beskyttes i forbindelse med nybyggeri.

Trafik og parkering

Der etableres en parkeringskælder til al bilparkering, mens cykelparkeringen etableres på terræn og i parkeringskælderen. Samlet etableres der 13 bilparkeringspladser og 27 cykelparkeringspladser i overensstemmelse med kommuneplanens rammer for parkering.

Politisk behandling

Lokalplanen vurderes ikke at være principiel, idet den er i overensstemmelse med kommuneplanen, hvorfor den kun skal behandles i By- og Miljøudvalget.

By- og Miljøområdets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at projektet vil bidrage med bykvalitet og mere byliv i området. Den terrasserede boligbebyggelse får ligesom de andre bygninger på Lindevangs Allé sin helt egen karakter. Bygningen tager hensyn til de omkringliggende bygningshøjder, og får hele området til at hænge sammen på ny. De varierende højder minimerer skyggegener, giver gode lysforhold til de nye boliger og mulighed for grønne attraktive haver til alle boligerne. Med projektet skabes der også en lokal gang/cykel passage mellem Lindevangs Allé og Nimbusparken, der bidrager til en bedre sammenhæng i et ellers lidt lukket område.

Forvaltningen vurderer, at der skal arbejdes videre med projektets integration i gadebilledet, herunder facadernes grønne udtryk, stueetagen med tilhørende udadvendt funktion, samt udformningen af den grønne forhave og hvordan denne bidrager til gaderummet. Endvidere skal karakteren og kvaliteten af passagen nord for bebyggelsen samt ankomsten til boligerne fra passagen bearbejdes med hensyn til blandt andet dagslys, belægning og beplantning. Endelig skal hensynet til nabobebyggelser indgå i udformningen af projektet.

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget,
AV/JD

Bilag

Startredegørelse_Boliger Lindevangs Alle kopi

Punkt 286: Mindre omdisponering og nye skilte i Nordre Fasanvej Kvarteret

01.11.20-P20-16-17

Resume

Med denne sag søges de sidste bevillinger til Områdefornyelse Nordre Fasanvej Kvarteret med henblik på øge opholdsmulighederne og cykelparkeringen på Kronprinsesse Sofies Vej samt opsætte nye vejnavneskilte med historiske beskrivelser. Endelig skal der tages stilling til en mindre omdisponering i Nordre Fasanvej Kvarteret Syd.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at omdisponeringen godkendes,
2. at skilteprojektet og prioritering heraf godkendes,
3. at der anlægsbevilges 509 t. kr. i udgifter og 109 t. kr. i indtægter til Nordre Fasanvej Kvarteret Nord, finansieret af de afsatte rådighedsbeløb i 2018 til formålet,
4. at der anlægsbevilges 192 t. kr. i udgifter og 64 t. kr. i indtægter til Nordre Fasanvej Kvarteret Syd, finansieret af de afsatte rådighedsbeløb i 2018 til formålet.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at omdisponeringen godkendes,
2. at skilteprojektet og prioritering heraf godkendes,
3. at der anlægsbevilliges 509 t. kr. i udgifter og 109 t. kr. i indtægter til Nordre Fasanvej Kvarteret Nord, finansieret af de afsatte rådighedsbeløb i 2018 til formålet,
4. at der anlægsbevilliges 192 t. kr. i udgifter og 64 t. kr. i indtægter til Nordre Fasanvej Kvarteret Syd, finansieret af de afsatte rådighedsbeløb i 2018 til formålet.

Sagsfremstilling

Arrangementet den 9. juni 2018 under Bispeengbuen markerede afslutningen af de udadvendte aktiviteter i Områdefornyelse Nordre Fasanvej Kvarteret. Der pågår dog stadig anlægsprojekter, og områdefornyelsen er derfor ikke formelt afsluttet, ligesom de sidste midler ikke er bevilget. Af anlægsprojekter kan nævnes løftet af Kronprinsesse Sofies Vej og Holger Danskes Vej samt sammenhængen mellem det nye byggeri på Mariendalsvej og Stjernen.

I denne fase bliver behovet for mindre justeringer tydelige. Områdefornyelse Nordre Fasanvej Kvarteret er teknisk set delt i to områdefornyelser – Nord og Syd – med hver sin økonomi. I Syd er afsat 4 mio. kr. til temaet Fundraising, kommunikation, koordinering, facilitering mv. ud af de i alt 22,5 mio. kr. (i forhold til 18 mio. kr. i Nord). Det er således en større økonomi og dermed større projekter at håndtere. Endvidere er projektet om sammenhæng mellem nybyggeriet på Mariendalsvej og Stjernen lokaliseret i Syd, som først afsluttes i 2019. Dette er årsagen til, at det samlede forbrug i dette tema estimeres til at blive 4,6 mio. kr. Den samlede ramme overholdes.

Her i slutspurten er det også blevet tydeligt, at en mindre omdisponering med tilførsel af midler vil gøre, at projektet på Kronprinsesse Sofies Vej hænger endnu bedre sammen og sikrer, at projektet opleves som det tiltrængte løft. Projektet på Kronprinsesse Sofies Vej handler om tryghed, begrønning, ophold samt klimahåndtering. De ekstra midler betyder flere opholdsmuligheder i form af flere bænke, som er stærkt efterspurgt af borgerne. Det vil betyde, at det grønne præg på strækningen sikres. Ikke mindst vil det betyde bedre og mere cykelparkering, som er en udfordring.

Kvartergruppen, som er en følgegruppe af lokale interessenter og aktører, der har fulgt områdefornyelsen fra begyndelsen af, har længe gerne ville have det historiske mere frem. Da Lys under Buen blev billigere end indledningsvist disponeret, og Udearealerne ved Mariendalshallen blev etableret billigere end budgetteret, er der midler til overs. Disse foreslås anvendt til at skifte vejskilte ud, således navnet suppleres med kort historisk karakteristik af navnet. Dette medvirker til at tydeliggøre historien i kvarteret.

Førsteprioriteten vil være vejene:

- Kronprinsesse Sofies Vej
- Dronning Olgas Vej
- Kong Georgs Vej
- Prins Constatins Vej
- Nitivej
- Ane Katrines Vej
- Mariendalsvej

Da der ikke er indhentet priser endnu, og økonomien for etablering af skilte er baseret på et kvalificeret overslag, haves det præcise økonomiske overblik ikke. På den baggrund vil nedenstående anden prioritet blive gennemført, såfremt midlerne rækker til det.

- Holger Danskes Vej
- Munkensvej
- Priorvej
- Bispeengen

By- og Miljøområdet vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at den mindre omdisponering i Syd er nødvendig for på kvalificeret vis at styre Nordre Fasanvej Kvarteret Syd det sidste stykke, inden det lukker ned i foråret 2019. Desuden medfører omdisponeringen ikke ændringer eller besparelser i hverken eksisterende eller planlagte projekter. Endvidere vurderes det, at tilførslen af ekstra midler til Kronprinsesse Sofies Vej betyder, at nogle store beboerønsker imødekommes i form af øget begrønning, flere bænke og cykelparkeringspladser. Det vurderes, at fornyelsen af vejen i så fald står fremstår meget tydeligt. Endelig vurderes det, at skilteprojektet vil medvirke til at imødekomme kvartergruppens ønske om at tydeliggøre kvarterets særlige historie.

Økonomi

Nordre Fasanvej Kvarteret Nord lukkes i 2018, mens Nordre Fasanvej Kvarteret Syd lukker i foråret 2019, da projektet om at skabe sammenhæng mellem nybyggeriet på Mariendalsvej og Stjernen er afhængig af netop nybyggeriet, som først afsluttes i 2019.

Omdisponering af Nordre Fasanvej Kvarteret Syd

TEMA	VEDTAGET	FORESLÅET ÆNDRING	NY DISPONERING
Programudarbejdelse	300.000		300.000
Tryk færden	6.975.000	+75.000	7.050.000
Klima og samling om det grønne	2.300.000		2.300.000
Mødesteder - nye muligheder for aktivitet og ophold	6.200.000	- 400.000	5.800.000
Unge hverdag	1.700.000	- 275.000	1.425.000
Lokale erhverv og iværksætterkultur	1.000.000		1.000.000
Boligmiljø	25.000		25.000
Fundraising, kommunikation, koordinering, facilitering mv.	4.000.000	+ 600.000	4.600.000
TOTAL	22.500.000	0	22.500.000

Nedjusteringen af temaerne Mødesteder og Unge hverdag har ikke konsekvenser for igangsatte projekter. Under temaet Mødesteder kan nævnes projekter som Skolegården på Skolen på Duevej og Udearealerne ved Mariendalshallen, som blev indviet 22. juni 2018. Der er ikke flere projekter under dette tema. Under temaet Unge hverdag er der fortsat midler til at støtte Street Party på Stjernen i 2018 som planlagt.

Bevilling

Projektet Kronprinsesse Sofies Vej og et eventuelt skilteprojekt hører under temaet Tryk færden i både Nordre Fasanvej Kvarteret Nord og Syd.

I Nord er bevilget 17,491 mio. kr., og der er således 0,509 mio. kr. tilbage af rådighedsbeløbet. I Syd er 22,812 mio. kr., og der er således 0,192 mio. kr. tilbage af rådighedsbeløbet.

Disse søges hermed bevilget til en merbevilling til Kronprinsesse Sofies Vej og skilteprojekt sammen med en indtægtsbevilling på henholdsvis 170.000 kr. i Nord og 64.000 kr. i Syd.

Etablering af vejnavneskilte med historisk tekst anslås at koste henholdsvis 210.000 kr. i Nord og 150.000 i Syd for både første- og andenprioritet.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M og K

JD/BHW

Punkt 287: Forslag til elbilstrategi

05.00.00-A00-2-18

Resume

Udkast til "Frederiksberg Elbilby nr. 1" præsenteres som opfølgning på den politiske beslutning 20. marts 2017 om "at udarbejde en egentlig elbilstrategi med det formål, at Frederiksberg skal være Danmarks elbil by nr. 1". Strategien indeholder målsætninger indenfor fire indsatsområder og de tiltag, der skal til for, at Frederiksberg kan være Elbilby nr. 1. Sagen beskriver tillige den nødvendige finansiering, der skal til for at sikre tilstrækkelig gennemførelse af tiltagene.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at By- og Miljøudvalget drøfter og godkender udkast til strategi for, at Frederiksberg kan blive Elbilby nr. 1 og
2. at By- og Miljøudvalget godkender, at finansieringen af elbilstrategien oversendes til budgetforhandlingerne for 2019.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte den 13. august 2018 sagen efter drøftelse.

Udvalget anmodede om en vurdering af følgende forslag:

- Målsætningerne for andelen af private elbiler/plug-in på Frederiksberg ændres fra 5% til 8% i 2023 og fra 20% til 50% i 2030
- I tilslutning her til, at reservere 8 % af bilparkeringspladser på offentlig vej til elbiler i 2023 og 50 % i 2030
- Mulighed / lovlighed for at gøre det gratis at lade op på Frederiksberg

Ad 1) Målsætningerne for andelen af private elbiler/plug-in på Frederiksberg ændres fra 5% til 8% i 2023 og fra 20% til 50% i 2030

Der er i 2018 indregistreret 158 elbiler i Frederiksberg Kommune, hvilket giver en elbilandel på ca. 0,5 %. Der er omkring 30.000 indregistreret biler på Frederiksberg. Hvis der fortsat er omkring 30.000 indregistreret biler på Frederiksberg i 2023 vil et mål om 8 % indregistrerede elbiler betyde, at 2400 elbiler skal være indregistreret om 5 år. Det nuværende mål om 5 % indregistrerede elbiler i 2023 betyder, at 1500 elbiler skal være indregistreret om 5 år. I 2030 vil en målsætning om 50 % med forudsætning af, at der fortsat er omkring 30.000 indregistreret biler på Frederiksberg betyde, at 15.000 elbiler skal være indregistreret.

Ifølge Danmarks Statistik er gennemsnitsalderen på de biler der kører på de danske veje 8,8 år og middellevealderen (den tid der går til kun halvdelen af en årgang biler er tilbage) er for årgang 2018 forventet at være omkring 15 år. Det betyder, at mere end halvdelen af de biler der købes i 2018, må forventes fortsat at køre i 2030. Det tager derfor en lang årrække, at udskifte bilparken. Da der er 12 år til målet i 2030 vil et mål om at 50 % af bilparken være elbil i 2030 kræve at hver anden af nyindkøbte biler fra nu af skal være elbiler. Alternativt at en ekstraordinær stor andel af nysalg skal være elbiler i de senere år op mod 2030.

Klimarådet har i juni 2016 lavet en fremskrivning af bestanden af elbiler under antagelse om de daværende afgifter (som ikke er ændret nævneværdigt positivt i elbilers retning i den mellemliggende tid). Fremskrivningen viser, at der i 2030 vil være omkring 260.000 elbiler, hvilket svarer til mellem 8 og 9 % af den samlede bilpark, mens der i 2023 vil være omkring 1 %. Sammenlignet med den forventede udvikling i andelen af elbiler er målene foreslået i elbilstrategien ambitiøse.

Klimarådet peger på at afgiftssystemet og en positiv udvikling i de tilgængelige elbilsmodeller og batteriteknologien er de vigtigste komponenter som vil kunne ændre ved dette tal. Frederiksberg er dermed ikke afgørende for at kunne ændre væsentligt ved antallet af elbiler indregistreret på Frederiksberg i 2023 og 2030, men kan påvirke elbilsandelen mod et højere niveau i forhold til de givne nationale niveauer. Dette kan ske gennem lokale virkemidler; som for eksempel reserverede parkeringspladser, anlæg af elbilpladser ved nyanlæg, tilgængelighed til lademuligheder og forsøg med eksempelvis tilbud om at afprøve en elbil. Det er muligt, at kommunerne i fremtiden får mulighed for at kunne benytte andre tiltag til at påvirke køretøjssammensætningen i byen, hvilket kan betyde at kommunen kan påvirke den lokale udvikling i højere grad end i dag. Det er dog ikke på nuværende tidspunkt muligt med nogen sikkerhed at kunne udtale sig om, hvorvidt det vil kunne ske.

På ovenstående baggrund anbefaler forvaltningen at fastholde de foreslåede målniveauer i elbilstrategien.

Det skal bemærkes, at det er skrevet ind i Elbilstrategien, at der hvert andet år skal ske en justering af virkemidlerne i strategien og at der hvert fjerde år skal ske en revurdering og eventuel opdatering af målsætningerne. Der vil således kunne tages højde for en ændret udvikling i bl.a. rammevilkårene.

Ad 2) I tilslutning her til, at reservere 8 % af bilparkeringspladser på offentlig vej til elbiler i 2023 og 50 % i 2030. Der er omkring 20.000 bilparkeringspladser på offentlig vej på Frederiksberg. Omkring 0,25 % af de nuværende offentligt tilgængelige bilparkeringspladser er i dag reserveret til elbiler.

Hvis der fortsat er omkring 20.000 bilparkeringspladser på offentlig vej på Frederiksberg i 2023 vil et mål om, at reservere 8 % af bilparkeringspladserne på offentlig vej til elbiler, betyde at 1600 bilparkeringspladser skal være reserveret i 2023. Med det nuværende mål om 5 %, vil det betyde, at 1000 pladser skal være reserveret til elbiler i 2023. Hvis der fortsat er omkring 20.000 bilparkeringspladser på offentlig vej på Frederiksberg i 2030 vil et mål om 50 % reserverede bilparkeringspladser til elbiler betyde, at 10.000 bilparkeringspladser skal være reserveret til elbiler. Flere synlige bilparkeringspladser til elbiler vil være et vigtigt incitament til at tilskynde flere til at købe elbil, men er ikke afgørende i forhold til bilernes totaløkonomi og teknologisk udvikling. Dermed anbefales det at der i 2023 reserveres samme antal som det er målsat i 2023 (5% eller foreslået 8%). Hvis man beslutter at have et højere mål end 20% elbiler i 2030, så anbefales det foreløbig, at den resulterende andel reserverede pladser i 2030 formuleres som minimum 20%, med mulighed for løbende tilpasning i forhold til det forventede antal i 2030.

Ad 3) Mulighed / lovlighed af at gøre det gratis at lade op på Frederiksberg

Det er forvaltningens vurdering, at gratis elladning betalt af kommunen ikke er forenelig med kommunalfuldmagten. Det er der flere årsager til.

Et kommunalt tilbud om elladning kan ikke umiddelbart betragtes som en naturlig del af kommunens opgavevaretagelse. Herudover vil det i givet fald ske på et marked med frie markedsaktører, hvor det kan være vanskeligt at tilbyde og dokumentere en kommunal service på lige markedsvilkår. Endelig vil der være tale om et tilskud til enkeltpersoner, hvor ligebehandlingsprincippet i givet fald vil fordrer, at tilsvarende tilskud gives til enkeltpersoner med køretøjer, der ikke er eldrevne.

Tidligere sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog i marts 2017 at "udarbejde en egentlig elbilstrategi med det formål, at Frederiksberg skal være Danmarks elbil by nr. 1". By- og Miljøområdet har på den baggrund udarbejdet et udkast til en strategi om at blive "Elbilby nr. 1" nu og frem mod 2030.

Strategien beskriver Frederiksberg som en elbilby, hvor kommunens bilpark er omstillet til el, hvor der stilles krav om el i kommunens udbud af kørsel, hvor busserne i byen kører på el, og hvor det oplagte valg af bil for borgerne er en elbil. En omstilling fra brændstofbiler til elbiler vil have væsentlige fordele på Frederiksberg, da elbiler ikke udleder lokal luftforurening, støjer mindre og udleder mindre CO₂. Strategien støtter dermed op om kommunens mål om CO₂ neutralitet i 2035, et fossilfrit energisystem, bedre luftkvalitet og mindre vejstøj.

Forslaget til elbilstrategien "Elbilby nr. 1" indeholder målsætninger indenfor 4 overordnede indsatsområder:

- Kommunes egne køretøjer
- Udbudt kørsel
- Kollektiv transport
- Den private bilpark

For at Frederiksberg skal være Danmarks Elbilby nr. 1, fordrer det en ekstraordinær indsats inden for alle 4 områder, hvor indsatsen vil blive udfordret af tekniske forhold, behov for et væsentligt øget ressourcemæssigt engagement og af de rammevilkår, der er på elbilsområdet.

Kommunens egne køretøjer:

Frederiksberg bliver Elbilby nr. 1 ved at 100% af Frederiksbergs køretøjer i 2030 benytter grønne drivmidler heraf 90% el. Det stiller krav til en fortsat omstilling af kommunens egne køretøjer til el, hvor det er muligt og kræver, at den eksisterende plan om omstilling af køretøjer under 3.500 kg til el, udvides til alle kommunens køretøjer. Ved nyindkøb skal markedet undersøges for mulige el- og plug-in hybrider og anskaffelse af disse skal prioriteres. Hvor der ikke findes eldrevne alternativer, for eksempel visse store varebiler, lastbiler og specialkøretøjer, anbefales i en overgangsperiode at skifte til bæredygtige alternative brændstoffer i de nuværende køretøjer.

- Der er allerede afsat 500.000 kr. om året til omstilling af kommunens mindre køretøjer, støtte til anlæg af ladefaciliteter og eventuel merudgift ved elkøretøjer. Disse midler vil, i perioden efter omstilling af de mindre biler, kunne sikre en stor del af den nødvendige investering i ladeinfrastruktur også til de tungere køretøjer. Der vil være behov for supplerende midler til merudgiften ved indkøb af elkøretøjer i den tunge kategori og da nogle typer ikke findes i eldrevne version, bør Frederiksberg i overgangsperioden skifte til bæredygtige alternative brændstoffer i centrale tankanlæg som erstatning for fossil diesel.

Udbudt kørsel:

Frederiksberg bliver Elbilby nr. 1 ved at 100% af befordringen af borgere foregår med el i 2030. Ydermere skal en øget andel af grønne drivmidler efterspørges i øvrige udbud, så al kørsel i 2030 foregår med el, alternativt med andre grønne

drivmidler. Omstillingen kræver, at der stilles krav i udbud af transport og distribution af varer og andre ydelser, hvor transport indgår.

- Det vil kræve ekstra indsats og viden at få efterspurgt grønne drivmidler på rette måde i udbud. Ved førstkommande udbud må der forventes at være en merudgift på omkring 10% af den totale udgift til befordring for at opnå målet om at 30% af befordringen i 2023 foregår med el eller andre grønne drivmidler.

Kollektiv transport:

Frederiksberg bliver Elbilby nr. 1 ved at 100% af den kollektive bustrafik benytter el eller brint senest i 2030. Det kræver fortsat opbakning og krav til Movias udbud af busser. Hvis flere kommuner på en buslinje har fælles ønske om tidligere omstilling til el, vil Frederiksberg Kommune være positiv overfor den deraf følgende merudgift til opsigelse af kontrakter for nuværende dieselbusser.

- By- og Miljøudvalget har i 2018 besluttet, at fremtidige udbud af busdrift skal være emissionsfrie (betydende uden fossilt brændsel og uden lokal luftforurening), så alle busser er omstillet til 2030. Movia forventer en ekstra udgift på 10% ved dette.

Den private bilpark:

Frederiksberg bliver Elbilby nr. 1 ved at 20% af de indregistrerede biler er elbiler eller plug-in hybrid biler i 2030, og at der fra al etagebyggeri er maksimalt 250 m til en ladestander. Målsætningen stiller krav til en veludbygget ladeinfrastruktur, og vil kræve opstilling af yderligere ladestander på offentlig vej. Det skal ske i samarbejde med operatørerne. Indsatser vedrørende den private bilpark er på kommunalt plan udfordret ved, at de direkte virkemidler som brændstofafgifter, registreringsafgift og miljøafgifter er forankret på statsligt niveau. De virkemidler Frederiksberg kommune kan anvende, er for eksempel fremme af ladeinfrastruktur, differentierede parkeringsgebyrer, rådighed over bilparkeringspladser, kampagner og påvirkning af de nationale rammevilkår for elbiler.

- Det vil kræve ekstra ressourcer til intern koordinering og samarbejde med operatører og bygherrer at skabe bedre forhold og rammevilkår for elbiler på Frederiksberg. Ladeinfrastruktur er afhængig af kommercielle interesser, men kan skubbes i den rigtige retning ved at stille arealer til rådighed. Differentierede parkeringsgebyrer udnyttes allerede på Frederiksberg, men der er et lovgivningsmæssigt loft på 5.000 kr., der forhindrer yderligere differentiering. Reservering af bilparkeringspladser er et effektivt virkemiddel, men kan være udfordrende i forhold til de øvrige billister i en by med høje belægningsgrader. Det vil være oplagt, at Frederiksberg bliver medlem af Dansk Elbil Alliance for herigennem, i samarbejde med andre offentlige og private aktører, at fremme elbiler på nationalt plan.

Organisering

For at Frederiksberg skal være Elbilby nr. 1, kræver det, at hele organisationen geares til denne indsats og at der sker en organisatorisk forankring, koordinering og opbygning af viden som ikke er tilstede i organisationen idag. Det er nødvendigt med en fokuseret indsats, hvor en koordinator får ansvaret for at følge udviklingen og skabe overblik og sammenhæng mellem projekter i de fire overordnede indsatsområder, så Frederiksberg er nr. 1 både i kommunens egen flåde, i kommunens udbud, i den kollektive trafik og arbejder for, at der over hele byen er let adgang til elbilparkeringspladser og opladningsmuligheder. Koordineringen kan foreslås placeret i Vej, Park og Miljø i By- og Miljøområdet. Koordineringen skal sikre opnåelse af strategiens mål i tæt samarbejde med projektleder for kommunens strategiske busplanlægning, Udbud - og Indkøbsafdelingen, kommunens vejmyndighed, kommunens Fleet Manager, Frederiksberg Gartner - og Vej, Parkeringsenheden og Juridisk afdeling.

By- og Miljøområdets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at Frederiksberg har et godt udgangspunkt og velegnede fysiske forhold til at være Danmarks elbilby nr. 1. Det vil kræve en fokuseret indsats, midler til en ekstra medarbejder og en villighed til at investere internt i kommunen og i kommunens udbud. At være Elbilby nr. 1 betyder ikke, at Frederiksberg fra år 1 kun har elkøretøjer i kommunen, da teknologien over de næste 5-10 år vil udvikle sig hurtigt. At være elbilby nr. 1 betyder, at Frederiksberg løbende holder sig i front på de fire indsatsområder og opsøger og understøtter nye muligheder.

By- og Miljøområdet vurderer, at det med de opstillede målsætninger er muligt at blive Danmarks Elbilby nr. 1 - og at strategien indeholder initiativer, der vil sikre opnåelse af målene for 2023 og fremdrift mod målene for 2030.

By - og Miljøområdet vurderer, at der i den kommende periode vil ske en stor udvikling i teknologi og tilgængelighed på markedet, og der vil derfor blive udarbejdet en årlig status samt en opfølgning på strategien hvert andet år. Ydermere vil der hvert fjerde år fra vedtagelsen af strategien og prioritering i budgettet, blive udarbejdet en opfølgning og en revurdering af målsætningerne for at sikre fremdriften mod de samlede mål for 2030.

Det er sandsynligt at andre kommuner vil være lige så ambitiøse som Frederiksberg i omstillingen til el. Det gælder både som helhed og især på de enkelte indsatsområder. Derfor vil der være behov for ekstra ressourcer til løbende opfølgning og tilpasning af strategien for at sikre, at Frederiksberg er Elbilby nr. 1. En særlig udfordring kan dog være, at der ikke findes en entydig definition af, hvad det vil sige at være Elbilby nr. 1. By- og Miljøområdet vurderer, at de opstillede målsætninger og det brede fokus over alle fire indsatsområder vil bringe Frederiksberg i front som Elbilby nr. 1.

Økonomi

For at sikre målsætningerne for at Frederiksberg bliver Elbilby nr. 1 skal de allerede afsatte midler til omstilling af kommunens egen flåde (500.000 kr. om året) suppleres med følgende:

Samlet 2,1 mio. kr. fra og med budget 2019 til dækning af:

- 600.000 kr. til et årsværk til at sikre forankring, koordinering, implementering og vidensopbygning.
- 500.000 kr. årligt, vurderes det at koste i ændring af brændstof for nuværende dieslbiler med central tankning på Skellet, afhængigt af valgt brændstof og udviklingen indenfor dette. Efterhånden som de større dieslbiler omstilles til elbiler (fra ca. 2023), vil dette forbrug blive mindre, og vil skulle omallokeres til investering i ladeinfrastruktur og evt. merudgift til elbiler.
- 500.000 kr. årligt til en pulje med støttemidler til at igangsætte nye initiativer i forhold til elkøretøjer, analyser af økonomiske konsekvenser i udbud, optimering af ladeinfrastruktur med sensorer og ladestandere for at dække hele Frederiksberg.
- 500.000 kr. afsættes årligt til en hurtigere omstilling af Flexhandicap og Flexrute som køres af Movia for kommunen. Frederiksberg havde i 2016 en samlet omkostning på 7,5 mio. kr. til de to typer af Flextrafik.

Omstilling af de resterende renovationslastbiler til el vil kræve en stigende udgift efterhånden som bilparken udskiftes. Frem mod 2024 vurderes en fuld omstilling til el at resultere i ca. 4,2 mio kr. årligt i akkumuleret merudgift ved leasing. Beløbet skal dækkes af det kommunale affaldsgebyr, som dermed stiger løbende i perioden frem til 2024, hvor det totalt vil være steget med ca. 78 kr. pr. husstand.

Yderligere estimerede udgifter i senere budgetår efter 2019:

Udover ovenstående beløb må der forventes merudgifter ved kommende udbud af henholdsvis kollektive busser, udbud af kommunal befordring samt udbud af øvrige varer og tjenesteydelser. Som kontrakterne er på disse, vil de ikke påvirke den nødvendige økonomi før tidligst 2022/2023 og frem.

For kollektive busser er linje 18 og 2A i udbud for nuværende med finansieret omstilling til elbusser. De næste kontrakter der udløber, har kontraktperiode frem til og med 2022 og herefter udløber de sidste i 2027, 2028 og 2029. Som konsekvens af den allerede vedtagne beslutning om fossilfrihed i de kommende udbud, må der forventes en merudgift til dette, som vil kræve ekstra driftsmidler. Movia vurderer, at der vil være en merudgift på ca. 10%, hvilket estimeres til at give en merudgift fra 2023 på ca. 5 mio. kr. årligt og en yderligere stigning fra 2027 og frem på yderligere 5 mio. kr. årligt. Disse beløb har en stor grad af usikkerhed pga. den ukendte hastighed i teknologisk udvikling og markedsøptaget af denne. Desuden afhænger gennemførelsen af at andre kommuner er villige til at betale en merudgift på deres andel af ruten.

I udbud af befordring må der forventes en merudgift, når de nuværende aftaler udløber i 2021. Ud fra markedsdialog vurderes merprisen for at opnå målet om 30% grønne drivmidler i 2023, at kræve en meromkostning på mellem 0,5 – 1,5 mio. kr. årligt fra 2022. Dette anbefales håndteret ved, at merprisen estimeres mere præcist i en grundig markedsdialog forud for næste udbud og indarbejdes i anlægsforslag.

På grund af de mindre direkte krav til transport i udbud af andre varer og tjenesteydelser, er merudgiften til dette ikke muligt at vurdere, men vil blive efterspurgt og vurderet i de enkelte udbud.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget, magistraten og kommunalbestyrelsen
CS/ML/TN

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 13. august 2018, pkt. 260:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 13. august 2018, pkt. 260:

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at By- og Miljøudvalget drøfter og godkender udkast til strategi for, at Frederiksberg kan blive Elbilby nr. 1 og
2. at By- og Miljøudvalget godkender, at finansieringen af elbilstrategien oversendes til budgetforhandlingerne for 2019.

Bilag

Udkast til Elbilsstrategi_09082018

Punkt 288: Ruteføring for Frederiksbergbus linje 72

13.05.16-G01-3-17

Resume

I forbindelse med beslutningen af det samlede busnet der skal køre, når Metro Cityringen åbner i sommeren 2019, besluttede kommunalbestyrelsen, at muligheden for at betjene Dalgas Boulevard med Frederiksbergbusserne skulle undersøges. Sagen fremlægger forslag til en ændring af Frederiksbergbus linje 72, så denne betjener hele Dalgas Boulevard.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog,

1. at den midlertidige ruteføring for Frederiksbergbus linje 72 godkendes og gøres permanent,
2. at der etableres 6 nye stoppesteder og dermed ikke et stoppested ved Femte Juni Plads.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at den midlertidige ruteføring for Frederiksbergbus linje 72 godkendes og gøres permanent,
2. at der etableres 6 nye stoppesteder og dermed ikke et stoppested ved Femte Juni Plads.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 13. august 2018 sagen efter drøftelse.

By- og Miljøudvalget anmodede forvaltningen om en samlet illustration af Frederiksbergbussernes ruteføring, for at kunne vurdere den samlede dækning af Frederiksbergbusserne. Der er tilføjet et bilag til sagen der illustrerer alle tre Frederiksbergbusser. Linje 72 er illustreret som den kører på nuværende tidspunkt grundet ensretningen af Roskildevej og som den er foreslået omlagt.

Tidligere sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog den 23. april 2018 det samlede busnet, der skal køre, når Metro Cityringen åbner i sommeren 2019. Forud for beslutningen har der været afholdt høring af det lokale busnet. Der var i høringsperioden indkommet syv høringssvar og to nedskrevne kommentarer fra det afholdte borgerarrangement med ønsker om busbetjening på Dalgas Boulevard. På mødet den 23. april 2018 blev det på den baggrund besluttet, at forvaltningen i dialog med Ældrerådet, Handicaprådet og Movia skulle arbejde videre med en omlægning af linje 72, så den betjener Dalgas Boulevard, med det samme driftsomfang som i dag.

Forvaltningen har afholdt møde med Ældrerådet, Handicaprådet og Movia. Der var en god dialog om de forskellige muligheder for linje 72, og om hvilke stop og destinationer, der er de vigtigste for brugerne af linjen.

Der var enighed om, at linjen vil få en bedre ruteføring ved at køre, som i dag fra Frederiksberg Rådhus til Nordens Plads ad Smallegade, Peter Bangs Vej, Jens Jessens Vej, Marielystvej og Roskildevej og herfra ad Roskildevej til venstre ad Dalgas Boulevard, forbi Femte Juni Plads, videre ad Nylandsvej og ad Falkoner Allé tilbage til rådhuset. (se bilag 1) De fire mest benyttede stoppesteder på linjen er i dag Frederiksberg Rådhus, Nordens Plads, stoppestederne langs Jens Jessens Vej og Marielystvej og stoppestedet ved K.B. Hallen. Disse stoppesteder vil fortsat blive betjent med den nye ruteføring.

Fordele ved den nye ruteføring:

- Dalgas Boulevard og Femte Juni Plads får busbetjening
- Der vil komme ekstra busbetjeningen på Nylandsvej, hvor frekvensen i forslaget sættes ned til halvtimesdrift på linje 37
- Linjen vil blive koblet til metronettet ved både Lindevang og Frederiksberg Metrostation
- Der vil blive skabt en direkte forbindelse for beboerne ved Jens Jessens Vej, Marielystvej og på Nordens Plads til bagsiden af Frederiksberg Hospital og til Frederiksberg Centret

Ulemper ved den nye ruteføring:

- Linjen vil ikke længere betjene Pile Allé og Roskildevej mellem Dalgas Boulevard og De Små Haver, hvorved Solbjerg Kirkegård og Zoologisk Have ikke betjenes af linje 72. I det nye busnet kører linje 7A på Roskildevej og linje 18 og linje 26 på Pile Allé, som for eksempel vil betjene De Små Haver og Frederiksberg Runddel.

Foreslåede stoppesteder på ruten:

- De nuværende stoppesteder som i dag fra Frederiksberg Rådhus til Nordens Plads
- Hjørnet af Roskildevej og Dalgas Boulevard. Stoppestedet etableres i den gamle taxa plads
- Hjørnet af Dalgas Boulevard og Kronprinsensvej efter krydset. Der nedlægges 1 bilparkeringsplads
- På Dalgas Boulevard før krydset til Peter Bangs Vej, hvor der kan skiftes til linje 9A. Der nedlægges 3 bilparkeringspladser
- Dalgas Boulevard før krydset til Finsensvej, hvor der kan skiftes til linje 31 og linje 37. Der etableres fliser mellem træerne, og bussen vil holde de øvrige trafikanter tilbage, mens den holder i stoppestedet
- Ved Lindevang Metrostation. Der nedlægges 3 bilparkeringspladser
- Femte Juni Plads lige efter rundkørsel. Der nedlægges 3 bilparkeringspladser
- Nylandsvej 83 tæt ved bagindgangen til Frederiksberg Hospital
- Herefter stopper linjen ved de eksisterende stoppesteder på Nylandsvej; Nylandsvej 59 lige efter Nordre Fasanvej, og ved Skolen på Nylandsvej og endelig ved Frederiksberg Centret på Falkoner Allé.

Samlet set skal der etableres 7 stoppesteder. Der skal etableres gul afmærkning og lægges tilgængelighedsfliser ved de 7 stoppesteder. Det vil koste omkring 35.000 - 37.000 kr. at etablere. For at etablere stoppestederne skal der nedlægges 10 bilparkeringspladser. Ved gennemgang af parkeringsscreeningen 2015 er der fundet mulighed for at etablere erstatningsbilparkeringspladser på Dalgas Boulevard fordelt nogenlunde, så de stemmer overens med de nedlagte. De kan etableres ved ændring af afmærkning, hvilket vil koste omkring 5.000 kr.

Tidsplan:

Frederiksberg Forsyning er i gang med et stort fjernvarmeprojekt på Roskildevej. I den forbindelse er Roskildevej blevet ensrettet i udadgående spor fra uge 27 til uge 48. Derfor har det været nødvendigt at omlægge linje 6A og linje 72 fra Roskildevej, så de kører ad Dalgas Boulevard. Linje 72 er omlagt som den foreslåede rute i sagen. Linjen har derfor kørt på ruten med midlertidige stoppesteder siden 2. juli 2018.

I den forbindelse har der været en del henvendelser fra borgerne ved Femte Juni Plads omkring bilparkeringsmulighederne i dette område. Forholdene er i forvejen presset, og nedlæggelsen af de 3 bilparkeringspladser ved det midlertidige stoppested har forringet mulighederne for at parkere. Tællinger fra tidligere busbetjening af Femte Juni Plads viser, at stoppestedet ikke er særlig benyttet. I dialogen med Ældrerådet og Handicaprådet har de tilkendegivet, at det er de øvrige stoppesteder, der er vigtigst.

Beslattes det at gøre ruteføringen permanent, kan stoppestederne etableres i løbet af efteråret 2018, således at linjen kan fortsætte med at køre den foreslåede rute, når Roskildevej åbner for kørsel i begge retninger i uge 49.

By- og Miljøområdets vurdering:

By- og Miljøområdet vurderer, at den nye ruteføring vil give en bedre betjening for de ældre i områderne ved Jens Jessens Vej, Marielystvej og Nordens Plads. Beboerne her vil få en direkte busforbindelse til metroen, Frederiksberg Hospital og Frederiksberg Centret. En ulempe vil være, at Frederiksbergbus linje 72 ikke længere betjener Solbjerg Kirkegård, De Små Haver og Frederiksberg Runddel. Disse stop betjenes dog af andre busser. By- og Miljøområdet vurderer, at det for beboerne ved Femte Juni Plads vil være tilstrækkeligt, at have et stoppested ved Lindevang Metrostation og herefter ved Nylandsvej 83.

Økonomi

Linje 72 kommer, som i dag, til at køre to gange i timen fra klokken 9 til 19 på hverdage og fra 10 til 16 på lørdage og søn- og helligdage. Der vil derfor ikke være nogle driftsudgifter forbundet med omlægningen.

Etableringen af stoppesteder vil koste omkring 35.000-37.000 kr. Etableringen af erstatningsbilparkeringspladser vil koste omkring 5.000 kr. De samlede udgifter på 40-42.000 kr. afholdes af de afsatte driftsmidler til kollektiv trafik. Sagen har dermed ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Sagen kræver ikke borgmesterpåtegning.

Behandling

By- og Miljøudvalget
JBS/ML/SCS

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 13. august 2018, pkt. 259:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 13. august 2018, pkt. 259:

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at den midlertidige ruteføring for Frederiksbergbus linje 72 godkendes og gøres permanent,
2. at der etableres 6 nye stoppesteder og dermed ikke et stoppested ved Femte Juni Plads.

Bilag

Forslag til ruteføring på Frederiksbergbus linje 72

Frederiksbergbusser august 2018

Punkt 289: Budgetforslag 2019 - By- og Miljøudvalget

00.30.10-S00-7-17

Resume

Budgetforslaget for 2019 forelægges med henblik på høring i fagudvalgene.

Beslutning

By- og Miljøudvalget drøftede sagen og havde ingen bemærkninger.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at By- og Miljøudvalget drøfter budgetforslag 2019 og oversender eventuelle bemærkninger på udvalgets område til behandling i Magistraten.

Sagsfremstilling

Udvalget forelægges hermed budgetforslaget for 2019. Budgetforslaget består af to dele. Den første del, som vedlægges denne sag, indeholder den overordnede økonomi for hele kommunen og de enkelte udvalg. Herudover indeholder denne del for hvert udvalg en beskrivelse af udvalgets aktiviteter samt en række indholdsmål, der er centrale for udvalgets arbejde, ligesom der for hvert udvalg er beskrevet, hvilke strategiske udfordringer, der arbejdes med på de respektive udvalg.

Den anden del er et teknisk budgetforslag, hvor der er en mere teknisk gennemgang af de enkelte udvalg. Det tekniske budgetforslag offentliggøres på kommunens hjemmeside.

Gældende for de to dele af det administrative budgetforslag er, at de er udarbejdet med udgangspunkt i en budgetramme, svarende til budgettet for 2018. Herudover er eventuelle ændringer som følge af politiske beslutninger eller opgaveændringer indarbejdet. Ligesom sidste år er der indarbejdet de ændringer, der følger af 2. finansielle orientering. Dermed har det været muligt at indarbejde konsekvenserne af kommuneaftalen, herunder ændringer på tilskud- og udligningsområdet. De økonomiske nøgletal for hele kommunen samt for de enkelte udvalg er således opdateret.

Økonomi

Det administrative budgetforslag på udvalgets område udgør i alt 132,7 mio. kr. i 2019 stigende til 134,2 mio. kr. i 2022 (2019-priser).

Hertil kommer et anlægsbudget på 119,6 mio. kr. i 2019 (jf. direktionens anlægsplan for 2019) - i alt 323,7 mio. kr. i hele budgetperioden, inkl. overslagsår.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Fagudvalg og Magistraten den 20. august 2018, Magistraten den 27. august 2018.

Bilag

Budgetforslag 2019 politiske bemærkninger

Punkt 290: 2. Forventet regnskab 2018

00.30.14-S00-28-17

Resume

Sagen indeholder forvaltningens anden forventning til årets regnskabsresultat for driftsudgifter og indtægter på det skattefinansierede område, der tilsammen udgør kommunens strukturelle balance. Herudover indgår forventningen til kommunens anlægsudgifter og –indtægter, det brugerfinansierede område og de øvrige finansielle poster for på den måde at opgøre det samlede forventede årsresultat. Endelig opgøres den forventede kassebeholdning ultimo 2018.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog 2. forventet regnskab 2017 (halvårsregnskab) til efterretning.

Indstilling

Direktionen indstiller

1. at 2. forventet regnskab 2018 tages til efterretning.
2. at følgende tillægsbevillinger godkendes for 2018:
 1. Nettomerudgifter på 1,5 mio. kr. under serviceudgifter med modpost på usikkerhedspuljen, jf. bilag 2 og bilag 3a-j.
 2. Nettomerudgifter på 8,7 mio. kr. under serviceudgifter med modpost på kassen, jf. tabel 1.
 3. Nettomindredgifter på 11,8 mio.kr. med modpost på kassen jf. tekniske ændringer til serviceudgifter afsnit 1,2.
 4. Nettomindredgifter på 3,3 mio. kr. under overførselsudgifter med modpost på kassen, jf. bilag 2 og bilag 3a-i.
 5. Nettomerudgifter på 122,3 mio. kr. under finansielle poster med modpost på kassen, jf. bilag 4
 6. Servicerammeneutrale omplaceringer mellem udvalg, jf. bilag 2 og bilag 3j.
 7. Mindredgifter inden for anlægsrammen på 7,1 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på den negative anlægspulje, og at mindredgifter og mindreindtægter uden for anlægsrammen på hhv. 104,3 mio. kr. og 18,5 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på kassen jf. bilag 2b
3. at forøgelse af det administrative personale godkendes, jf. afsnit 1.3
4. at opfølgning på initiativer i budget 2018 vedrørende drift og anlæg og opfølgning på effektiviseringer fra tidligere år tages til efterretning, jf. bilag 5
5. at orientering omkring økonomisk status på salg af ejendomme, jf. bilag 6, tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Sagen indeholder forvaltningens anden forventning til årets regnskabsresultat for driftsudgifter og indtægter på det skattefinansierede område, der tilsammen udgør kommunes strukturelle balance. Herudover indgår forventningen til kommunens anlægsudgifter og –indtægter, det brugerfinansierede område og de øvrige finansielle poster for på den måde at opgøre det samlede forventede årsresultat. Dernæst opgøres den forventede kassebeholdning ultimo 2018. Endelig har der været et fokus på overholdelsen af henholdsvis service- og anlægsramme i henhold til den indgåede aftale om den kommunale økonomi for 2018 mellem KL og regeringen samt på overholdelsen af Frederiksberg Kommunes flerårige styringsstrategi på det specialiserede område.

De væsentligste konklusioner i 2. forventet regnskab er opsummeret i boksen nedenfor.

Boks 1: Væsentligste konklusioner i 2. forventet regnskab 2018.

Merforbrug på service Der er samlet set et forventet merforbrug på 12,0 mio. kr. på tværs af udvalg, svarende til en afvigelse på 0,3 pct. i forhold til servicerammen for Frederiksberg Kommune, der efter 2. forventede regnskab udgør 3.993 mio. kr.

Forvaltningen vil på baggrund af det konstaterede pres arbejde målrettet på at nedbringe de konstaterede udfordringer frem mod 3. forventet regnskab. Under udvalgsgennemgangen er en beskrivelse af de initiativer, som de enkelte udvalg har iværksat.

Merforbrug på overførselsudgifterne På overførselsudgifter er der samlet set et forventet merforbrug på 26,6 mio. kr., der primært vedrører

merudgifter til forsikrede ledige, samt regulering af aktivitetsbestemt medfinansiering af regioner.

Pres på anlægsrammen Efter 2. forventet regnskab resterer der at blive identificeret mindreforbrug for yderligere 38,2 mio. kr. for at kunne udmønte den negative anlægspulje. Niveaueet for restudfordringen er højere end på samme tidspunkt sidste år, hvilket indikerer et muligt pres på anlægsrammen.

Forvaltningen arbejder med en ændret periodisering af anlægsprojekter, der vil kunne modgå et eventuelt merforbrug, således anlægsrammen for 2018 overholdes.

Kassebeholdning Samlet set for 2018 forventes der et kassetræk på 127,8 mio. kr. og en kassebeholdning ultimo året på 785,4 mio. kr. inklusiv deponering.

Dette er en forøgelse af det forventede kassetræk på 54,1 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget, hvilket hovedsageligt skyldes netto merudgifter vedrørende tilskud og udligning.

1. Drift

Driftsområdet udgøres af service- og overførselsudgifterne, herunder aktivitetsbestemt medfinansiering.

1.1 Driftsudgifter inden for servicerammen

Samlet set er der et forventet merforbrug på 12,0 mio. kr. efter tillægsbevillinger i forhold til budgettet for 2018, svarende til en afvigelse på 0,30 pct., jf. tabel 1.

Tabel 1: Serviceudgifter i forhold til budget 2018

Serviceudgifter (mio. kr.)	Servicerammen	2. forventet regnskab 2018 efter tillægsbevillinger	Afvigelse 2018	Afvigelse (%) 2018
Serviceudgifter	3.993,2	4.005,1	12,0	0,30%

Merforbruget dækker over udfordringer på flere udvalg, hvilket betyder, at der på de pågældende udvalgsområder fortsat er behov for en stram økonomisk styring, der kan dæmpe udgiftspreset, og forvaltningen arbejder for at holde afvigelserne inden for budgettet.

Forvaltningen vil have et særskilt fokus på at overholde budgettet i indeværende år. Der vil i forbindelse med den udvidede månedsrapport ultimo august, der fremlægges for Magistraten den 1. oktober, ske en genvurdering på baggrund af de seneste måneders forbrug, for at sikre, at Frederiksberg holder sig inden for budgettet i 2018.

Status og bevillinger

Tabel 2 nedenfor viser de indmeldte afvigelser, og ansøgte tillægsbevillinger i forhold til det korrigerede budget.

Tabel 2: Oversigt over afvigelser på service

Serviceudgifter (mio. kr.)	Korr. Budget 2018 2.FR*	2.FR 2018	Afvigelse	Foreslåede tillægsbevillinger - Kassen	Foreslåede tillægsbevillinger Usikkerhedspuljen	Afvigelse efter tillægsbevillinger**
01 Magistraten	691,4	699,1	7,8	4,4	3,3	0,1
02 Bolig- og Ejendomsudvalget	101,0	100,6	-0,3	-0,1	-0,2	0,0

03 Undervisningsudvalget	792,9	794,3	1,4	0,1	0,0	1,4
04 Ældre- og Omsorgsudvalget	855,0	865,9	10,8	3,4	0,0	7,4
05 Kultur- og Fritidsudvalget	177,1	178,0	0,9	0,0	0,0	0,9
06 Børneudvalget	696,9	699,1	2,2	0,6	0,0	1,7
07 Socialudvalget	457,9	463,6	5,7	0,0	0,0	5,7
08 By- og Miljøudvalget	118,8	113,3	-5,5	0,2	-1,6	-4,2
09 Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	14,1	14,1	0,1	0,1	0,0	0,0
10 Sundheds- og forebyggelsesudvalget	79,4	78,4	-1,0	0,0	0,0	-1,0
Forventet regnskab 2018	3.984,4	4.006,5	22,1	8,7	1,5	12,0

*Korrigeret budget er her vist efter opdaterede P/L skøn og tekniske ændringer som de fremgår af tabel 3. Der er derfor en difference imellem bilag 1 og 3 og tabel 2, da indmeldinger og datamaterialet er lavet før de nye P/L skøn.

**At summerne ikke stemmer i tabellen skyldes afrundinger i de bagvedliggende beregninger, hvor der regnes med flere decimaler.

Som det fremgår af tabel 2, så er der til 2. forventet regnskab indmeldt et samlet forventet merforbrug på 22,1 mio. kr. Af dem vedrører merudgifter som følge af ny lovgivning (DUT) 8,7 mio. kr. Disse foreslås tillægsbevilget med modpost på kassen, da Frederiksberg er blevet kompenseret på finansiering og med en ændring på servicerrammen. Det foreslås, at der yderligere tillægsbevilges netto 1,5 mio. kr. med modpost på usikkerhedspuljen, hvilket giver et samlet forventet merforbrug på 12,0 mio. kr. for 2018. Dette er en forbedring på 3,3 mio. kr. i forhold til 1. forventet regnskab, hvor der var indmeldt et forventet merforbrug på 15,3 mio. kr.

Merforbruget skyldes primært udfordringer på Sundheds- og Omsorgsområdet. Ligeledes er der fortsat udfordringer på Socialudvalgets område, hvor der forventes merforbrug på blandt andet særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU). Sidste år blev målsætningen om, at specialområdets udgifter maksimalt må udgøre en andel på 17,8 pct. af servicerrammen ikke overholdt, idet udgifterne på specialområdet samlet set udgjorde 18,0 pct. Såfremt de ansøgte tillægsbevillinger til 2. forventet regnskab vedtages, vil specialområdets samlede budgetterede udgifter udgøre 17,7 pct. af servicerrammen i 2018, hvilket ligger inden for målsætningen.

Frederiksberg Kommune har et princip om, at merforbrug forudsættes imødegået ved rettidig styring. Det påhviler derfor de enkelte udvalg at sikre budgetoverholdelse, og at kendte merforbrug ikke bliver strukturelle.

Direktionen indstiller, at der søges tillægsbevilget 1,5 mio. kr. i 2. forventet regnskab, som følge af merforbrug, jf. tabel 2, og at de bevilges med modpost på usikkerhedspuljen, der dermed nedskrives. Desuden søges tillægsbevilget 8,7 mio. kr. vedrørende ny lovgivning (DUT) med modpost på kassen, hvor kommunen er kompenseret tilsvarende. Der tillægsbevilges alene merforbrug, der i 2. finansielle orientering er blevet defineret som udfordringer, der håndteres direkte i direktionens budgetforslag for 2019-22, samt udgifter til DUT. Status på usikkerhedspuljen findes i særskilt afsnit nedenfor.

Udvalgsgennemgang

Det forventede merforbrug dækker over en række modsatrettede tendenser på de enkelte udvalg, der vil blive gennemgået nedenfor, de enkelte afvigelser fremgår af bilag 1.

På Magistratens område forventes der samlet set et merforbrug på 7,8 mio. kr., hvoraf 4,4 mio. kr. er merudgifter som følge af DUT, som kommunen kompenseres for. Det yderligere merforbrug dækker over flere modsatrettede forventninger. Der forventes således merudgifter i forbindelse med AES (Arbejdsmarkeds Erhvervs sikring), arbejdsskader og tjenestemandspensioner, udgifter til lægeerklæringer samt udbudsplanen. Udfordringerne vedrørende udbudsplanen følges og håndteres i forbindelse med 3. forventet regnskab. Disse forventede merudgifter modgås dog delvist af merindtægter vedrørende råden over vejareal samt en re-periodisering af godtgørelse. Der søges tillægsbevilling vedrørende AES, arbejdsskader og tjenestemandspensioner for samlet 7,7 mio. kr. Direktionen indstiller, at disse tillægsbevilges.

På Bolig- og Ejendomsudvalgets område forventes der et samlet mindreforbrug på 0,3 mio. kr. Dette dækker over mindredgifter til byfornyelse på 1,2 mio. kr. samt merudgifter på i alt 1,0 mio. kr. primært vedr. ejendomsskatter og drift

af konservatoriegrunden. Derudover er der mindreudgifter på 0,1 mio. kr., der vedrører DUT. Det samlede mindreforbrug søges tillægsbevilget.

På Undervisningsudvalgets områder forventes merudgifter for 1,4 mio. kr. 0,1 mio. kr. vedrører DUT, der søges tillægsbevilget. Det resterende omhandler udfordringer vedrørende specialundervisning. I den udstrækning, at ikke det ikke er muligt at sikre budgetoverholdelse indenfor specialundervisningsområdet, vil der blive foretaget tilbagehold på centrale fælleskonti indenfor den øvrige del af Undervisningsudvalgets driftsramme. Udfordringen foreslås håndteret fremadrettet gennem effektiviseringsforslagene, der fremlægges ifm. oplægget til budget 2019.

På Ældre- og Omsorgsudvalgets område forventes der samlet set et merforbrug på 10,8 mio. kr., hvoraf 3,4 mio. kr. vedrører DUT, der søges tillægsbevilget. Den yderligere udfordring skyldes hovedsageligt et forventet strukturelt merforbrug vedrørende hjælpemidler, specialiseret rehabilitering, vederlagsfri fysioterapi samt institutioner under boligtilbud. Herudover forventes der et merforbrug hos den kommunale hjemmepleje. Der er dog også konstateret nedgang i aktiviteten på hjemmeplejeområdet, hvorfor mindreudgifter hertil delvist modgår ovenstående forventede merforbrug.

Forvaltningen vil følge budgetudfordringerne tæt frem mod 3. forventet regnskab 2018 og her tage de nødvendige initiativer for at reducere afvigelsen så meget som muligt blandt andet ved at se nærmere på, hvordan Den Kommunale Hjemmepleje kan tilpasse sine udgifter. I budgetprocessen vil der blive peget på en række konkrete effektiviseringsforslag inden for udvalgets område, som kan bidrage til finansiering af de strukturelle udfordringer.

På Kultur- og Fritidsudvalgets område forventes der samlet set et merforbrug på 0,9 mio. kr. Dette dækker over udfordringerne vedrørende udgifter til ejendomsdriften af KU.BE. Der arbejdes på at finde en løsning inden for udvalget.

På Børneudvalgets område forventes et merforbrug på 2,2 mio. kr., hvoraf 0,6 mio. kr. vedrører DUT, der søges tillægsbevilget. De resterende 1,6 mio. kr. vedrører tilbud til børn og unge med særlige behov. I den udstrækning, at det ikke er muligt at sikre budgetoverholdelse indenfor tilbud til børn og unge med særlige behov, vil der blive foretaget tilbagehold på centrale fælleskonti indenfor den øvrige del af Børneudvalgets driftsramme. Udfordringen foreslås håndteret fremadrettet gennem effektiviseringsforslag, der fremlægges ifm. oplægget til budget 2019.

På Socialudvalgets område forventes der samlet set et merforbrug på 5,7 mio. kr. primært som følge af forventede merudgifter vedrørende Borgerstyret Personlig Assistance (BPA) og fortsat stigende udgifter til Særligt Tilrettelagte Uddannelsesforløb (STU). Samlet set er udfordringen på Socialudvalgets område reduceret med 1,5 mio. kr. i forhold til 1. forventet regnskab, hvor der blev givet en samlet tillægsbevilling på 1,9 mio. kr. SSA vil følge budgetudfordringerne tæt frem mod 3. forventet regnskab 2018 og her tage de nødvendige initiativer for at reducere afvigelsen så meget som muligt samt arbejde på at finde en varig løsning på udfordringen vedr. STU.

På By- og Miljøudvalgets område forventes der samlet set et mindreforbrug på 5,5 mio. kr. Dette vedrører primært forventede merindtægter for parkeringslicenser og gebyrer samt mindreudgifter til vejafvandingsbidrag. Mindreudgifterne vedrørende vejafvandingsbidraget på i alt 2,6 mio. kr. søges tillægsbevilget. Det samme gør merudgifter til lovliggørelse af belysningsskabe på 1,1 mio. kr., samt 0,2 mio. kr. der vedrører DUT, hvorfor der samlet søges tillægsbevilling på -1,3 mio. kr. under udvalget.

På Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalgets område forventes merudgifter som følge af DUT på 0,1 mio. kr., der søges tillægsbevilget.

På Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets område forventes samlet set mindreudgifter på 1,0 mio. kr. vedrørende astmaindsats og børnetandpleje.

1.2 Udgiftsneutrale og tekniske ændringer af budgettet

Til 2. forventet regnskab søges om en række tekniske og udgiftsneutrale tillægsbevillinger. Efter indgåelse af Økonomiaftalen for 2019 melder KL en række ændringer af kommunernes økonomi. Her indgår en opdateret udmelding for pris og lønfremskrivning, som mekanisk ændrer servicerammen og finansieringen for kommunerne, og derfor indarbejdes i udvalgenes budgetter. Ligeledes søges der med 2. forventet regnskab om udgiftsneutrale omplaceringer imellem udvalg, som fremgår af bilag 3k, samt en korrektion af usikkerhedspuljen under Magistraten på 0,8 mio. kr. for at sikre sammenhæng imellem serviceramme og budget.

Samlet nedjusterer dette korrigeret budgettet med 11,8 mio. kr. i 2018 med modpost på kassen. Da disse ændringer af budgettet endnu ikke er tillægsbevilget, og er kommet efter indmeldinger til 2. forventet regnskab, fremgår de ikke bilagsmaterialet, men er medtaget her for at vise de mest opdaterede talmateriale. Tabel 3 opsummerer ændringerne til korrigeret budget, som søges tillægsbevilliget med denne sag med modpost på kassen.

Tabel 3. Udgiftsneutrale og tekniske ændringer af budgettet

Serviceudgifter (mio. kr.)	Korr. Budget 2018 1.FR	Udgiftsneutrale omplaceringer	P/L og tekniske ændringer	Ansøgte tekniske tillægsbevillinger - kassen	Korr. Budget 2018 2.FR
01 Magistraten	692,1	2,9	-0,8	-0,8	691,4
02 Bolig- og Ejendomsudvalget	101,3	0,7	-0,4	-0,4	101,0

03					
Undervisningsudvalget	795,2	0,1	-2,3	-2,3	792,9
04 Ældre- og Omsorgsudvalget	858,7	0,7	-3,7	-3,7	855,0
05 Kultur- og Fritidsudvalget	177,5	-0,1	-0,4	-0,4	177,1
06 Børneudvalget	699,0	-2,9	-2,1	-2,1	696,9
07 Socialudvalget	459,1	-0,7	-1,3	-1,3	457,9
08 By- og Miljøudvalget	119,4	-0,5	-0,6	-0,6	118,8
09 Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	14,1	0,0	0,0	0,0	14,1
10 Sundheds- og forebyggelsesudvalget	79,7	-0,2	-0,3	-0,3	79,4
I alt	3.996,2	0,0	-11,8	-11,8	3.984,4

At summer ikke stemmer, skyldes afrundinger, og at bagvedliggende beregninger regner på flere decimaler

*Tillægsbevillinger i ovenstående tabel fremgår ikke af budgetterne i bilag 1 og 3, da 2. forventet regnskab er lavet før opdaterede P/L skøn.

Ændret pris og lønskøn

KL har udmeldt ændrede skøn for pris- og lønudviklingen for 2016-18, der overordnet set ligger lavere end de skøn, der er anvendt i kommunernes budgetlægning for 2018. I økonomiaftalen indgår derfor en reduktion af de samlede serviceudgifter på 0,7 mia. kr. for kommunerne samlet set, og Frederiksberg Kommunes andel af dette er 12,7 mio. kr., som kommunernes servicerammen for 2018 vil blive reduceret med. I 2. forventet regnskab er udmøntningen sket igennem en regulering af de enkelte konti med de nye pris- og lønskøn, således at de enkelte budgetposter automatisk bliver bragt i overensstemmelse med de reviderede skøn. Enkelte konti er udeladt, da de ikke kan ændres, selvom rammen ændrer sig. Dette vedrører afregning med andre offentlige myndigheder (køb og salg) samt tilskud og overførsler (tjenestemandspensioner, overførsler til personer og øvrige tilskud). Disse områder udelades, idet der her entydigt er tale om områder, hvor kommunen gennem allerede fastsatte takster og satser eller politiske beslutninger har forpligtet sig på et bestemt udgifts- eller indtægtsniveau.

En regulering af de enkelte konti ud fra ovenstående principper vil medføre en reduktion af det korrigerede budget på 12,7 mio. kr. Det indstilles, at udmøntningen af servicerammereduktionen som følge af de reviderede pris- og lønskøn udmøntes som anbefalet, og at de overskydende 0,1 mio. kr. i forhold til den faktiske servicerammereduktion tillægsbevilges usikkerhedspuljen.

DUT og andre reguleringer

I henhold til det nye lov- og cirkulære-program for 2018 bliver Frederiksberg Kommunes serviceramme opjusteret med 5,0 mio. kr. som følge af den almindelige DUT-regulering. Ændringerne er indarbejdet i 2. forventet regnskab. De væsentligste sager er:

- Databeskyttelsesforordningen. Kommunerne kompenseres for den nye opgave. Frederiksbergs andel udgør 994 t.kr. i 2018 (MAG)
- Forebyggelse af konkurer på hjemmehjælpsområdet. Kommunerne forpligtes bl.a. til at indhente bankgarantier og udarbejde beredskabsplaner. Frederiksbergs andel udgør 178 t.kr. i 2018 (MAG)
- Frit valg af genoptræning. Borgerne får ret til frit valg af genoptræning. Kommunerne kompenseres for opgaven med at tilvejebringe dette samt sikre at genoptræningsforløb opstartes senest 7 dage efter udskrivning. Frederiksbergs andel udgør 1.374 t.kr. i 2018. (ÆOU)
- Aflastning af pårørende og indsats for en værdig død. Der er afsat midler i Finansloven 2018 til at understøtte kommunernes arbejde med at aflaste pårørende og skabe en værdig død for de ældre. Frederiksbergs andel udgør i alt 2.017 t.kr. i 2019, hvoraf der udmøntes 200 t.kr. De resterende midler reserveres til imødegåelse af udgiftspres under Ældre- og Omsorgsudvalgets område. (ÆOU)
- Kompetenceløft til det kommunale sundhedspersonale. Der er afsat et enhedsbeløb i økonomiaftalen til finansiering af konkrete uddannelsesforløb. Frederiksbergs andel udgør i 2018 1.648 t.kr, hvoraf der udmøntes 1.000 t.kr. De resterende midler reserveres til imødegåelse af udgiftspres under Ældre- og Omsorgsudvalgets område. (ÆOU)

· Øget fleksibilitet i dagtilbud vedrører flere initiativer som skal øge fleksibiliteten og det frie valg for familierne. Frederiksbergs andel udgør 557 t.kr. i 2018. (BU)

Der henvises i øvrigt til bilag 2 i 2. finansielle orientering, hvor der findes en fuld liste over sagerne.

Lige som sidste år indgår der, udover opgaveændringerne i lov- og cirkulæreprogrammet, også en række andre reguleringer, der påvirker serviceudgifterne i 2018. Væsentligst drejer det sig om 2,0 mio. kr. vedrørende aflastning af pårørende og en værdig død, 1,7 mio. kr. til kompetenceløft til det kommunale sundhedspersonale samt i alt 0,3 mio. kr. til synlighed og åbenhed om resultater samt cyber- og informationssikkerhed på sundhedsområdet. Sidstnævnte alene i 2018. Hertil kommer en efterregulering for driften af særlige pladser i psykiatrien. Servicerammen opskrives dermed med netto 3,8 mio. kr. som følge af andre reguleringer.

1.3 Andre opmærksomhedspunkter under serviceudgifter

Forøgelse af det administrative personale

I lighed med 1. forventet regnskab, indgår der i 2. forventet regnskab ændringer, der medfører en forøgelse af det administrative personale enten i form af omflytning af budget eller som merforbrug, der søges tillægsbevillet. Omflytning fra fællesudgifter til de administrative løn- og overheadbudgetter kræver Magistraten godkendelse, jf. principper for økonomistyring i Frederiksberg Kommune. Nedenfor gennemgås de enkelte bevægelser.

Midlertidige forøgelse med fuld finansiering

I forbindelse med udmøntningen af Mønsterbryderpuljen blev midler til ansættelse af socialrådgivere i daginstitutioner og udvidelse af socialrådgiverfunktionen på fire udvalgte skoler placeret under forebyggende foranstaltninger på Børneudvalget. Udgifterne hertil på 1,9 mio. kr. hører dog til under Magistraten, hvorfor det indstilles, at ændringen bevilges. Ændringen er kun for indeværende år.

Permanente forøgelse på Magistratens område

I udbudsplanen for budget 2018 findes en negativ pulje vedr. bygningservice. Puljen er en effektivisering, som realiseres ved implementering af nyt sourcingsnit i bygningservice. Effektiviseringen hentes ved implementeringen af en mere effektiv organisering af opgaveløsningen i forhold til, hvilke opgaver der løses internt af bygningservice og hvilke opgaver, der løses eksternt af private leverandører. De budgetmæssige konsekvenser af det nye sourcingsnit er outsourcing af årsværk fra bygningservice og dermed en reduktion af lønbudgettet under Bolig- og Ejendomsudvalget. Hertil konverteres enkelte af disse årsværk til bestillerfunktionen under Magistraten svarende til 0,55 mio. kr. i 2018 og 1,1 mio. kr. i 2019 og frem, da der fremover skal gennemføres flere opgaver ved eksternt leverandør. Ændringen er således udgiftsneutral og det indstilles at ændringen bevilges.

Korrektion på et demografireguleret område

Det skal bemærkes, at der til 2. forventet regnskab er indmeldt en mindre afvigelse, der afspejler en korrektion af demografireguleringerne ved 1. forventet regnskab. Det drejer sig om en teknisk korrektion på 0,1 mio. kr. vedrørende hjemmeplejeaktiviteten på Ældre- og Omsorgsudvalgets område.

Idet der er tale om korrektioner af de demografiregulerede budgetter snarere end reelle afvigelser, indstilles det derfor, at der tillægsbevilles 0,1 mio. kr. til Ældre- og Omsorgsudvalget med modpost på den generelle usikkerhedspulje.

Status på usikkerhedspuljen

Den generelle usikkerhedspulje udgør før 2. forventet regnskab 10,1 mio. kr. Hvis indstillingerne med denne sag godkendes, sænkes niveauet til 7,2 mio. kr. Ændringerne omhandler ovenstående tekniske korrektion vedrørende hjemmeplejeaktiviteten, hvor der tilgår usikkerhedspuljen 0,1 mio. kr. samt udgifter til midlertidige ekstra plejeboliger, der reducerer puljen med 0,8 mio. kr. Der har tidligere været afsat en specifik pulje til midlertidige ekstra plejeboligpladser. Denne pulje blev dog nulstillet i 1. forventet regnskab og det resterende budget tilgik usikkerhedspuljen. Der tillægsbevilles derfor samlet -0,7 mio. kr. til usikkerhedspuljen med modpost på Ældre- og Omsorgsudvalget. Tiltrædes de ansøgte afvigelser på 1,5 mio. kr. med modpost på usikkerhedspuljen, vil puljen herefter udgøre 8,0 mio. kr. Derudover justeres usikkerhedspuljen med 0,8 mio. kr. for at sikre sammenhæng imellem serviceramme og budget. Herefter udgør usikkerhedspuljen 7,2 mio. kr.

Det anbefales at fastholde puljen på det reducerede niveau, således eventuelle nye udfordringer resten af året kan imødegås.

Servicerammen

Serviceammen kan blive justeret som følge af landsdækkende politiske ændringer, og tabel 2 nedenfor opgør alle ændringer i forhold til Frederiksbergs vedtagne budget, der var lig serviceammen for 2018.

Tabel 4: Serviceammen for Frederiksberg Kommune i 2018

Serviceudgifter (mio. kr.)	Beløb
Vedttaget budget	3.997,0
P/L-regulering – Korrektion	-12,7
DUT – Korrektion	5,0
Andre reguleringer	3,8
Serviceammen	3.993,2

At summen ikke stemmer skyldes afrundinger, og at bagvedliggende beregninger regner med flere decimaler. Samlet set er serviceammen reduceret med 3,85 mio. kr. i forhold til det oprindelige niveau i vedtaget budget, som følge af ændringerne vedrørende DUT, P/L og andre reguleringer.

1.4 Overførselsudgifter og aktivitetsbestemt medfinansiering

Nedenstående tabel 3 viser de indmeldte afvigelser og tillægsbevillinger på overførselsudgifter i forhold til det korrigerede budget 2018. Samlet set forventes der et merforbrug på 23,3 mio. kr., hvoraf et samlet mindreforbrug på 3,3 mio. kr. søges tillægsbevilget med modpost på kassen. Samlet forventes derfor et merforbrug på 26,6 mio. kr.

Tabel 5: Overførselsudgifter og aktivitetsbestemt medfinansiering.

Overførselsudgifter (mio. kr.)	Korr. Budget 2018	2. FR 2018	Afvigelse 2018	Foreslåede tillægsbevillinger 2018	Afvigelse efter tillægsbevillinger
01 Magistraten	11,6	12,2	0,6	0,6	0,0
02 Bolig- og Ejendomsudvalget	-6,7	-6,7	0,0	0,0	0,0
04 Ældre- og Omsorgsudvalget	0,8	1,7	0,9	0,9	0,0
06 Børneudvalget	8,8	4,0	-4,8	-4,8	0,0
07 Socialudvalget	-2,9	-2,9	0,0	0,0	0,0
09 Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	1.062,5	1.074,1	11,6	0,0	-11,6
10 Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	426,0	441,0	15,0	0,0	-15,0
<i>Heraf aktivitetsbestemt medfinansiering</i>	<i>426,0</i>	<i>441,0</i>	<i>15,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-15,0</i>
Samlet	1.500,1	1.523,3	23,2	-3,3	-26,6

Magistraten

Der er på Magistratens område indmeldt et samlet merforbrug på 0,6 mio. kr., der vedrører faldende indtægter i forhold til tjenestemandsansatte i forsyningsvirksomhederne, der alene omfatter en særskilt usikkerhedspulje vedrørende aktivitetsbestemt medfinansiering.

Ældre- og Omsorgsudvalget

På Ældre- og Omsorgsudvalgets område er der merforbrug på 0,9 mio. kr., der hovedsageligt vedrører tomgangsleje til pensionistboliger i forbindelse med helhedsplanen Solbjerg Have. Tomgangslejen er blevet dyrere end forventet, da projektet er forsinket og flere boliger har været tomme end forventet. Midlerne søges tillægsbevilget med modpost på kassen.

Børneudvalget

Under Børneudvalgets område forventes der et samlet mindreforbrug på 4,8 mio. kr., der søges tillægsbevilget med modpost på kassen. Mindreforbruget dækker primært over merindtægter på 3,9 mio. kr. vedrørende særligt dyre enkeltsager.

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget

Under Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalgets område forventes der samlet set et merforbrug på 11,6 mio. kr. Merforbruget dækker et samlet forventet merforbrug på i alt 29,0 mio. kr. primært vedrørende ressourceforløbsydelse og dagpenge til forsikrede ledige og forventede mindreforbrug på i alt 17,4 mio. kr. primært vedrørende beskæftigelsesordninger og udgifter til sygedagpenge.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Under Sundheds- og Forebyggelsesudvalget forventes et merforbrug vedr. aktivitetsbestemt medfinansiering. Årsagen er, at der er kommet en samlet efterregulering af området, der er større end forventet.

Midtvejsregulering

I forbindelse med Økonomiaftalen for 2019 foretages en midtvejsregulering på 2,5 mia. kr. landsplan vedrørende overførselsudgifterne. Dette svarer til, at Frederiksbergs finansiering reduceres med 50,4 mio. kr., som fremgår af bilag 4. 2. Anlægsudgifter

Der er ved 2. forventet regnskab gennemført en reperiodisering af samtlige anlægsprojekter med henblik på at sikre, at anlægsrammen for 2018 kan overholdes.

Der arbejdes igen i 2018 med en negativ anlægspulje, der afspejler forventede forskydninger og mindreforbrug på de igangværende projekter, og som på nuværende tidspunkt udgør 92,2 mio. kr.

Nedenstående tabel 4 viser de indmeldte afvigelser og ansøgte tillægsbevillinger for anlægsudgifterne inden for anlægsrammen i forhold til det korrigerede budget, der er lig med anlægsrammen for 2018.

Tabel 6: Anlægsudgifter inden for anlægsrammen.

Anlægsudgifter (1.000 kr.)	Korr. Budget 2018	2. FR 2018	Afvigelser 2018	TB 2018
Magistraten	41.454	33.185	-8.269	0
Bolig- og Ejendomsudvalget	83.121	76.945	-6.176	0
Undervisningsudvalget	69.149	62.495	-6.654	0
Ældre- og Omsorgsudvalget	14.902	6.842	-8.060	-7.065
Kultur- og Fritidsudvalget	17.776	17.896	120	0
Børneudvalget	30.308	26.428	-3.880	0
Socialudvalget	19.768	5.703	-14.065	0
By- og Miljøudvalget	140.154	133.132	-7.022	0
Korrigeret budget - Eksklusiv negativ pulje	416.632	362.626	-54.006	-7.065
Negativ anlægspulje	-92.206	0	92.206	7.065
Yderligere forskydninger og mindreforbrug	0	-38.200	-38.200	0
Korrigeret budget - Inklusiv negativ pulje	324.426	324.426	0	0
Heraf negativ anlægspulje	-85.141	0	0	0

Status

Som det fremgår af tabel 4 ovenfor, så er der samlet set ved 2. forventet regnskab indmeldt forskydninger og mindreforbrug på 54,0 mio. kr. Heraf vedrører langt størstedelen tidsmæssige forskydninger samt projekter, hvor der fortsat er usikkerhed om størrelsen af det forventede mindreforbrug.

Der søges samlet om tillægsbevilling 129,9 mio. kr. vedrørende Ingeborggården, da forsinkelsen er indarbejdet i direktionens forslag til anlægsplan. Forsinkelsen indebærer tillægsbevilling både inden for og uden for anlægsrammen jf. bilag 2b.

Det indstilles, at de ansøgte mindreforbrug i 2018 bevilges med modpost på den negative anlægspulje i 2018. Den negative anlægspulje for 2018 nedskrives således med 7,1 mio. kr. og udgør herefter 85,1 mio. kr.

Der er indmeldt mindreforbrug og forskydninger på 46,9 mio. kr. som ikke søges tillægsbevilget på nuværende tidspunkt, som følge af usikkerhed. Men alle de indmeldte mindreforbrug vil dog fortsat medvirke til at sikre overholdelse af anlægsrammen. I forhold til at udmønte den negative anlægspulje resterer der imidlertid fortsat en udfordring på 38,2 mio. kr., der vil skulle udmøntes gennem yderligere forskydninger og mindreforbrug i den resterende del af året.

Der er tale om en forbedring i forhold til den seneste status på anlægsrammen ved månedsopfølgning ultimo maj, hvor udfordringen blev opgjort til 48,5 mio. kr. Dette skyldes blandt andet, at der er meldt yderligere mindreforbrug på projekter, der ved 1. forventet regnskab ikke var meldt ind på grund af stor usikkerhed.

På nuværende tidspunkt vurderes det fortsat som sandsynligt, at der vil opstå større mindreforbrug på ét eller flere anlægsprojekter, og erfaringsmæssigt vil der endvidere altid opstå en række små mindreforbrug fordelt over en lang række projekter. Udfordringen er dog større end på samme tidspunkt sidste år, og den vurderes til at være af en størrelse, der betyder, at forvaltningen vil arbejde med en ændret periodisering af anlægsprojekter, der vil kunne modgå et eventuelt merforbrug, således anlægsrammen for 2018 overholdes.

Det vil derfor på denne baggrund ikke kunne anbefales at fremrykke projekter fra 2019 til 2018.

Forvaltningen blev i forbindelse med Magistratens behandling af 1. forventet regnskab anmodet om en vurdering af en eventuel fremrykning af anlægsprojektet vedrørende skolegården ved Skolen ved Søerne. I tråd med ovenstående vurderes det ikke muligt at fremrykke dette projekt. Det er herudover forvaltningens vurdering, at det planlægningsmæssigt ikke vil være hensigtsmæssigt at fremrykke projektet.

Status på salg af ejendomme

I tilknytning til Frederiksberg Kommunes strategi for salg af ejendomme blev der i august 2016 udarbejdet en opgørelse over det forventede provenu ved salg af en række kommunale ejendomme i perioden 2016-19. I forbindelse med 2. forventet regnskab er der udarbejdet en opdateret status.

I den oprindelige plan var der i 2016-18 forudsat samlede salgsindtægter for 97,6 mio. kr. Der er på nuværende tidspunkt realiseret 33,7 mio. kr. svarende til 63,9 mio. kr. mindre end oprindeligt forudsat. Planen er siden blevet nedjusteret som følge af udskydelser af salg, ændrede salgsvurderinger, lavere indtægter ved salg og evt. fravalg af salg, der behandles på Magistraten 20. august 2018. Det samlede salg i perioden 2016-2018 er derfor nu nedjusteret til 48,7 mio. kr.

Der henvises til bilag 6 for en gennemgang af de enkelte salgsprojekter.

3. Indtægter

På indtægtssiden, der dækker over skatter, tilskud og udligning, renter samt udligning af købsmoms, forventes der netto mindreindtægter på 42,7 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Der henvises til bilag 4 for en mere detaljeret gennemgang af de enkelte poster.

På skatter forventes der merindtægter på samlet set 8,9 mio. kr. som følge af merindtægter for forskerskat på 11,6 og mindreindtægter fra grundskyld og dækningsafgifter på 2,7 mio. kr. På renter forventes der samlet set mindreindtægter 1,0 mio. kr. På tilskud og udligning forventes netto merudgifter på 50,7 mio. kr. primært som følge af merudgifter på 52,4 mio. kr. vedrørende midtvejsregulering af overførselsudgifter og nedjusteret pris- og lønudvikling.

4. Brugerfinansierede område

Der forventes på nuværende tidspunkt ingen væsentlige afvigelser på det brugerfinansierede område, hverken på drift eller anlæg.

5. Øvrige finansielle poster

På øvrige finansielle poster, der dækker over afdrag, lånoptagelse samt finansforskydninger, forventes der netto merudgifter på 41,0 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Der henvises til bilag 4 for en mere detaljeret gennemgang af de enkelte poster.

På afdrag forventes der merudgifter på 13,8 mio. kr. primært som følge i forbindelse med indfrielse af restgælden i ejendommen Betty Nansens Alle 51-53.

På lånoptagelse forventes der mindre lånoptagelse på 114,3 mio. kr. som følge af forsinkelse af projektet vedrørende ombygning af Ingeborggården.

På øvrige finansforskydninger forventes der samlet set forskydninger svarende til en mindreudgifter på 87,0 mio. kr. i 2018 væsentligst som følge af en reduceret deponeringsforpligtelse, reduceret indskud af grundkapital til Landsbyggefonden samt merindtægt i forbindelse med førtidig indfriet gældsbeholdning.

6. Opfølgning på effektiviseringer, investeringer, tekst og anlæg i budget 2018

Forvaltningen har i forbindelse med 2. forventet regnskab udarbejdet en opdateret status på tiltag i budget 2018. Der er fulgt op på både effektiviseringer, udvidelser, tekststykker og anlæg påbegyndt i 2018. Status for de enkelte delelementer fremgår af bilag 5.

Den angivne status er beskrevet og markeret med enten grøn, gul eller rød, som indikerer, hvordan udmøntningen/implementeringen forløber. Farvekoden grøn indikerer, at initiativet forløber som planlagt. Gul indikerer, at der er opstået usikkerhed enten vedrørende tidsplanen, budgetoverholdelsen eller kvaliteten. Rød betyder, at initiativet ikke forventes at kunne implementeres/udmøntes i sin oprindelige form.

Status på budget 2018 er overordnet set, at initiativerne forløber som planlagt. Dermed forventes det også, at effektiviseringerne altovervejende udmøntes som forudsat.

Et enkelt anlægsprojekt på By- og Miljøudvalgets område vedrørende Byrummet Sylows Alle er forsinket.

Økonomi

På baggrund af indmeldingerne til 2. forventet regnskab forventes der i 2018 et samlet kassetræk på 127,8 mio. kr., hvilket resulterer i en forventet kassebeholdning på 785,5 mio. kr. ultimo 2018.

For den forventede kassebeholdning er der tale om en forværring af kassen på 54,1 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget, hvilket hovedsageligt skyldes netto merudgifter vedrørende tilskud og udligning.

Tabel 7: Strukturel balance, resultat og kassepåvirkning.

Regnskabsoversigt (1.000 kr.)	Opr. Budget 2018	Korr. Budget 2018	2. FR 2018	Afvigelse Opr. budget	Afvigelse Korr. budget	TB 2018
Indtægter i alt	-5.789,8	-5.820,9	-5.778,2	11,7	42,7	42,7
Driftsudgifter i alt	5.526,1	5.496,6	5.541,9	15,8	45,3	6,8
Serviceudgifter	3.997,5	3.996,3	4.018,4	20,9	22,1	10,2
Aktivitetsbestemt medfinansiering	426,1	426,1	441,1	15,0	15,0	0,0
Overførselsudgifter	1.102,5	1.074,1	1.082,4	-20,1	8,2	-3,3
STRUKTUREL BALANCE	-263,7	-324,3	-236,3	27,5	88,1	49,5
Anlægsudgifter i alt	371,5	339,1	264,2	-107,4	-75,0	-85,8
Brugerfinansieret område	57,5	61,2	61,2	3,7	0,0	0,0
Resultat i alt (- = overskud)	165,3	76,1	89,1	-76,2	13,1	-36,3
Kassebeholdning primo	913,3					
Årets resultat	164,8	76,1	89,1	-75,7	13,1	-36,3
Lånoptagelse	-732,1	-171,9	-57,6	674,5	114,3	114,3
Finansforskydninger	32,7	77,8	-9,2	-41,9	-87,0	-32,8
Afdrag på lån	663,1	91,6	105,4	-557,6	13,8	-1,9
Kassepåvirkning (- = kasseforbrug)	-128,5	-73,7	-127,8	0,7	-54,1	-43,3
Kassebeholdning ultimo	784,8	839,6	785,5			

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

Magistraten den 20. august, og Kommunalbestyrelsen den 27. august 2018.

Fremlægges til orientering i fagudvalg parallelt med Magistratsbehandling den 20. august 2017.

Bilag

Bilag 0 - Læsevejledning til 2 forventet regnskab 2018

Bilag 1a - Bevillingsoversigt

Bilag 1b - Strukturel balance, resultat og kassebeholdning

Bilag 2a - Driftsafvigelser fordelt på udvalg
Bilag 2b - Anlægsafvigelser fordelt på udvalg
Bilag 3a - Magistraten
Bilag 3b - Bolig- og Ejendomsudvalget
Bilag 3c - Undervisningsudvalget
Bilag 3d - Ældre- og Omsorgsudvalget
Bilag 3e - Kultur- og Fritidsudvalget
Bilag 3f - Børneudvalget
Bilag 3g - Socialudvalget
Bilag 3h - By- og Miljøudvalget
Bilag 3i - Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget
Bilag 3j - Sundheds- og Forebyggelsesudvalget
Bilag 3k - Servicerrammeneutrale afvigelser
Bilag 3l - Afvigelser på anlægsprojekter
Bilag 4 - Finansielle poster
Bilag 5 - Opfølgning på tiltag i budget 2018

Punkt 291: Lukket

04.04.00-P20-8-15

Punkt 292: Lukket

04.08.10-P20-1-16

Punkt 293: Lukket

02.00.00-P20-1-16